

Rövidtávú munkaerő-piaci prognózis – 2013

Budapest, 2012. november

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

A tanulmány alapjául szolgáló adatfelvételre az Nemzeti Munkaügyi Hivatal és a Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézet együttműködésében került sor.

A kutatás finanszírozását az MKIK GVI és az MKIK között 2012. január 12-én kötött szerződés biztosította, amely a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet között MPA-KA-NGM-9/2011 számon megkötött szerződés 4.1./IX. pontja teljesítéséhez kapcsolódik.

A kutatás terepmunkáját és az adatok feldolgozását irányította:
Várhalmi Zoltán (elemző, GVI)

A tanulmányt írták:

Czibik Ágnes (elemző, GVI)
Makó Ágnes (elemző, GVI)
Várhalmi Zoltán (elemző, GVI)
Pál Nóra (gyakornok, ELTE)

Olvasószerkesztő:

Orbán Júlia, (külső munkatárs)

Kutatásvezető:

Tóth István János (tudományos főmunkatárs, MTA KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI)
e-mail: tothij@econ.core.hu
internet: <http://econ.core.hu/~tothij/>

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet
Budapest

A kézirat lezárva: 2012. november 26.

Cím: MKIK GVI
1034 Budapest, Bécsi út 120.
Tel: 235-05-84
Fax: 235-07-13
e-mail: gvi@gvi.hu
Internet: <http://www.gvi.hu/>

Tartalom

Tartalom	3
Ábrák, táblák jegyzéke	5
Vezetői összefoglaló	10
Adatfelvétel.....	10
Üzleti helyzet.....	10
Létszámváltozások a versenyszférában.....	14
Bevezetés	20
1. Makrogazdasági helyzet	21
1.1 Kilátások, kockázatok.....	21
1.1.1. Az USA gazdasági helyzetének főbb jellemzői.....	22
1.1.2. Az Európai Unió gazdasági helyzetére vonatkozó előrejelzések.....	26
1.1.3. Egy fontos kockázati tényező: Franciaország gazdasági helyzete.....	28
1.1.4. Magyarország gazdasági helyzetére vonatkozó előrejelzések.....	30
1.2. Nemzetközi kitekintés.....	34
1.2.1. Bruttó hazai termék (GDP).....	34
1.2.2. Ipari termelés.....	36
1.2.3. Üzleti bizalom.....	37
1.3. Makrogazdasági trendek Magyarországon.....	39
1.3.1. Foglalkoztatottság, bruttó bérek.....	39
1.3.2. Bruttó hazai termék (GDP).....	44
1.3.3. Beruházások.....	47
1.3.4. Ipari termelés.....	48
1.3.5. Külkereskedelem.....	49
2. Vállalkozások üzleti helyzete és várakozásai	51
2.1 Az elmúlt években tapasztalt folyamatok.....	51
2.2 Az optimista várakozásokkal bíró vállalatok jellemzői.....	55
3. 2011-ben várható munkaerő-kereslet	59
3.1 Létszámvárakozások 2013-ban.....	59
3.2 Létszámvárakozások a foglalkoztatási egyenlegmutató alapján.....	62
4. A foglalkoztatás jellemzői	67
4.1. Nem teljes munkaidős foglalkoztatás.....	68
4.2. Határozott idejű foglalkoztatás.....	70
4.3. Külföldiek foglalkoztatása.....	72
4.4. Pályakezdők foglalkoztatása.....	74
4.5. Egyszerűsített foglalkoztatás.....	76

4.6. Kölcsönvett munkaerő foglalkoztatása	78
5. Toborzási nehézségek	80
5.1. Az elmúlt években tapasztalt folyamatok	80
5.2. A Toborzási nehézség elemi összetevői.....	82
Mellékletek	83
M1. Vállalkozások üzleti helyzete és kilátásai	84
M2. Foglalkoztatás jellemzői.....	114
M2.1. Elemi összefüggések: Nem teljes munkaidős foglalkoztatás.....	114
M2.2. Elemi összefüggések: Határozott idejű foglalkoztatás.....	119
M2.3. Elemi összefüggések: Külföldiek foglalkoztatása	124
M2.4. Elemi összefüggések: Pályakezdők foglalkoztatása	129
M2.5. Elemi összefüggések: AM könyvesek foglalkoztatása	134
M2.6. Elemi összefüggések: Kölcsönvett munkaerő foglalkoztatása.....	139
M4. A minta eloszlása	149
M5. Az adatfelvétel kérdőíve.....	151

Ábrák, táblák jegyzéke

V1. ábra: A GDP változása a válság kezdetéhez képest a válság kezdete óta eltelt negyedévekben (2008 q1 - 2012 q3).....	12
V2. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúra Mutató alakulása, 1998-2012.....	12
V3. ábra: A jelenlegi és jövőbeli általános üzleti helyzet szubjektív megítélése.....	13
V4. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexe (előző év azonos időszaka:100%) és a foglalkoztatottak száma a 15-64 éves népességben (ezer fő), 2003 – 2012. III. negyedév.....	14
V5. ábra: Az alkalmazásban állók létszámának változása, 2008–2012, százalék (az előző év azonos időszaka: 100,0).....	15
V6. ábra: A versenyszférában alkalmazásban állók létszámának változása gazdasági ágak szerint, (az előző év azonos időszaka = 100 százalék).....	16
V7. ábra: Foglalkoztatási egyenlegmutatók.....	17
V8. ábra: Foglalkoztatási várakozások 2013 - vállalati egyenlegmutató.....	17
V9. tábla: 2013-ra várható létszámvárakozások forgatókönyvek szerint.....	18
V10. tábla: 2013-ra várható létszámvárakozások gazdasági ágak szerint.....	18
V11. tábla: 2013-as létszámvárakozások exporttevékenység szerint.....	19
V12. ábra: Munkaerő-kereslet foglalkoztatási csoportonként 2012-2013.....	19
1.1.1. táblázat: A legfontosabb, az EU-s és magyar gazdasági növekedést veszélyeztető kockázati tényezők.....	22
1.1.1.1. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei az Amerikai Egyesült Államokban, százalék, 2000 – 2011. III. negyedév.....	23
1.1.1.2. ábra: Az Amerikai Egyesült Államok ipari termelésének volumenindexei, szezonálisan kiigazított negyedéves adatok, százalék (előző negyedév=100%), 2000 – 2012. III. negyedév.....	24
1.1.1.3. ábra: A Philadelphia Fed-index és a New York Fed-index alakulása, 2001-2012. november.....	25
1.1.1.4. táblázat: A fejezetben olvasható gazdasági előrejelzések főbb jellemzői.....	25
1.1.3.1. ábra: Franciaország és Németország átlagos költségvetési hiánya/többlete a GDP százalékában, 2000-2011.....	29
1.1.3.2. ábra: Az egy termékegységre eső bérköltség változása Franciaországban és Németországban (2005=100), 1995-2012.....	29
1.1.4.1. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúra Mutató alakulása, 1998-2012.....	32
1.1.4.2. ábra: A GKI-Erste konjunktúra-indexe és összetevői (fogyasztói bizalmi index és üzleti bizalmi index), 1996 – 2012.....	33
1.2.1.1. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei Németországban, Franciaországban és az EU-27 tagállamokban, százalék, (előző év azonos időszaka=100%), 1996-2012.....	35
1.2.2.1. ábra: Németország, Franciaország és az EU-27 tagállamok ipari termelésének volumenindexei, szezonálisan kiigazított negyedéves adatok, 2000-2011 (százalék, 100% = előző év azonos időszaka).....	36
1.2.3.1. ábra: Az üzleti bizalom megítélése Németországban* és Franciaországban**, 1991–2012... 38	38
1.3.1.1. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexe (előző év azonos időszaka:100%) és a foglalkoztatottak száma a 15-64 éves népességben (ezer fő), 2003 – 2012. III. negyedév.....	40
1.3.1.2. ábra: Az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresetének változása a versenyszférában és a költségvetésben (előző év = 100%), 2001-2011.....	42

1.3.1.3. ábra: Az alkalmazásban állók létszámának változása, 2008–2012, százalék (az előző év azonos időszaka: 100,0).....	43
1.3.1.4. ábra: A versenyszférában alkalmazásban állók létszámának változása gazdasági ágak szerint, 2008-2012, százalék (az előző év azonos időszaka = 100,0).....	44
1.3.2.1. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexei, szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott adatok (előző év azonos időszaka: 100%) 1996 – 2012. III. negyedév, %	46
1.3.2.2. ábra: Hol tartunk a válságban? A GDP változása a válság kezdetéhez képest a válság kezdete óta eltelt negyedévekben (2008 q1 - 2012 q3).....	47
1.3.3.1. ábra: A beruházások és a feldolgozóipari beruházások volumenindexe (az előző év azonos időszaka:100%), 2003 – 2012. II. negyedév	48
1.3.4.1. ábra: Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei (az előző év azonos időszaka=100%), 2003-2012	49
1.3.5.1. ábra: A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei (az előző év azonos időszaka=100%), 2007–2012.....	50
2.1.1. ábra: Az üzleti helyzetet leíró mutatók (tárgyév, következő év).....	51
2.1.2. ábra: A jelenlegi és jövőbeli általános üzleti helyzet szubjektív megítélése	53
2.1.3. ábra: Az üzleti klíma megítélése gazdasági áganként.....	54
2.2.1. ábra: Az optimista várakozások elemi összetevői.....	55
2.2.2. ábra: Az optimista várakozások összetevői: tulajdon, méret és export	56
2.2.3. ábra: Az optimista várakozások összetevői: tulajdon, export és tevékenység	57
2.3.1. ábra: A jelenlegi és jövőbeli üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutatók értékei megyei bontásban	58
3.1.1. tábla: 2013-ra várható létszámvárakozások forgatókönyvek szerint	60
3.1.2. tábla: 2013-ra várható létszámvárakozások gazdasági ágak szerint	60
3.1.3. tábla: 2013-as létszámvárakozások exporttevékenység szerint.....	61
3.1.4. tábla: 2013-as létszámvárakozások vállalati létszám szerint.....	61
3.2.1. ábra: A tárgyévre és a következő évre vonatkozó egyenlegmutató	62
3.2.2. ábra: Foglalkoztatási várakozások 2013 - vállalati egyenlegmutató	63
3.2.3. ábra: A létszámbővülés elemi összetevői	64
3.2.4. ábra: Munkaerő-kereslet foglalkoztatási csoportonként 2012-2013	65
3.2.5. ábra: Munkaerő-kereslet foglalkozási csoportonként 2009-2012	66
4.1.1. ábra: A nem teljes munkaidős foglalkoztatást leíró mutatók.....	68
4.1.2. ábra: A jövőbeli nem teljes munkaidős foglalkoztatást kifejező mutató értékei megyei bontásban	69
4.2.2. ábra: A jövőbeli határozott idejű foglalkoztatást kifejező mutató értékei megyei bontásban	71
4.3.1. ábra: Külföldiek foglalkoztatását leíró mutatók.....	72
4.3.2. ábra: A külföldiek jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban.....	73
4.4.2. ábra: Pályakezdők jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban.....	75
4.5.1. ábra: Az egyszerűsített foglalkoztatást leíró mutatók.....	76
4.6.2. ábra: Kölcsönvett munkaerő jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban	79
5.1.1. ábra: Toborzási nehézséget érzékelő cégek arányának alakulása	80

5.1.2. ábra: Toborzási nehézséget érzékelő cégek arányának alakulása munkaköri csoportok szerint	81
5.2.1 ábra: Toborzási nehézség elemi összetevői	82
M1.1.1 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012 (%)	84
M. 1.1.2 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2012 (%).....	85
M.1.1.3 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012 (%)	86
M.1.1.4 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012 (%)	87
M.1.1.5 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása régió szerint, 2007-2012 (%).....	88
M.1.2.1 tábla: A következő évre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása vállalatméret szerint 2007-2012 (%)	89
M.1.2.2 tábla: A következő évre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása tulajdonforma szerint 2007-2012 (%)	90
M.1.2.3 tábla:A következő évre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása gazdasági ágak szerint 2007-2012 (%)	91
M.1.2.4 tábla: A következő évre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása export tevékenység szerint 2007-2012 (%)	92
M.1.2.5 tábla: A következő évre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása régiók szerint 2007-2012 (%)	93
M1.3.1 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012 (%)	94
M1.3.2 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása tulajdonforma szerint, 2007-2012 (%)	95
M1.3.3 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012 (%)....	96
M1.3.4 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012 (%)	97
M1.3.5 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása régiók szerint, 2007-2012 (%).....	98
M1.4.1 tábla: Vállalatok kapacitáskihasználtságának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012 (%) ..	99
M1.4.2 tábla: Vállalatok kapacitáskihasználtságának alakulása tulajdonforma szerint, 2007-2012 (%)	100
M1.4.3 tábla: Vállalatok kapacitáskihasználtságának alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012 (%)	101
M1.4.4 tábla: Vállalatok kapacitáskihasználtságának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012 (%)	102
M1.4.5 tábla: Vállalatok kapacitáskihasználtságának alakulása régiók szerint, 2007-2012 (%)	103
M1.5.1 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012 (%) ..	104
M1.5.2 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása tulajdonforma szerint, 2007-2012 (%) .	105
M1.5.3 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012 (%)	106
M1.5.4 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012 (%)	107
M1.5.5 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása régiók szerint, 2007-2012 (%)	108
M1.5.1 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012 (%)	109
M1.5.2 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása tulajdonforma szerint, 2007-2012 (%)....	110

M1.5.3 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012 (%)	111
M1.5.4 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012 (%)	112
M1.5.5 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása régiók szerint, 2007-2012 (%)	113
M2.1.1. tábla: Nem teljes munkaidős foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)	114
M2.1.2. tábla: Nem teljes munkaidős foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2013 (%)	115
M2.1.3. tábla: Nem teljes munkaidős foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2013 (%)	116
M2.1.4. tábla: Nem teljes munkaidős foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%)	117
M2.1.5. tábla: Nem teljes munkaidős foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása régió szerint, 2007-2013 (%)	118
M2.2.1. tábla: Határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)	119
M2.2.2. tábla: Határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2013 (%)	120
M2.2.3. tábla: Határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ág szerint, 2007-2013 (%)	121
M2.2.4. tábla: Határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%)	122
M2.2.5. tábla: Határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása régiók szerint, 2007-2013 (%)	123
M2.3.1. tábla: Külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)	124
M2.3.2. tábla: Külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2013 (%)	125
M2.3.3. tábla: Külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ág szerint, 2007-2013 (%)	126
M2.3.4. tábla: Külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%)	127
M2.3.5. tábla: Külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása régiók szerint, 2007-2013 (%)	128
M2.4.1. tábla: Pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)	129
M2.4.2. tábla: Pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2013 (%)	130
M2.4.3. tábla: Pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ág szerint, 2007-2013 (%)	131
M2.4.4. tábla: Pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%)	132
M2.4.5. tábla: Pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása régiók szerint, 2007-2013 (%)	133
M2.5.1. tábla: AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)	134
M2.5.2. tábla: AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2013 (%)	135

M2.5.3. tábla: AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ág szerint, 2007-2013 (%)	136
M2.5.4. tábla: AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%).....	137
M2.5.5. tábla: AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása régió szerint, 2007-2013 (%).....	138
M2.6.1. tábla: Kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)	139
M2.6.2. tábla: Kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányának alakulása tulajdoni háttér szerint, 2007-2013 (%)	140
M2.6.3. tábla: Kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2013 (%)	141
M2.6.4. tábla: Kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%).....	142
M2.6.5. tábla: Kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányának alakulása régiók szerint, 2007-2013 (%).....	143
M3. Állományi létszám alakulása	144
M3.1 tábla: Vállalatok állományi létszámának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012.....	144
M3.2 tábla: Vállalatok állományi létszámának alakulása tulajdonforma szerint, 2007-2012	145
M3.3 tábla: Vállalatok állományi létszámának alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012.....	146
M3.4 tábla: Vállalatok állományi létszámának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012.....	147
M3.5 tábla: Vállalatok állományi létszámának alakulása régiók szerint, 2007-2012	148
M4.1 tábla: A súlyozatlan minta eloszlása tulajdoni háttér szerint, 2012	149
M4.2. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása gazdasági ág szerint, 2012	149
M4.3. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása az export aránya szerint, 2012.....	150
M4.4. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása vállalatméret szerint, 2012	150
M4.5. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása régió szerint, 2012.....	150

Vezetői összefoglaló

Adatfelvétel

2012 szeptember – október között került sor a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat és az MKIK Gazdaság és Vállalkozáskutató Nonprofit kft. „Rövidtávú munkaerő-piaci prognózis” kutatásának 2012. évi adatfelvételére, amelynek során az NMH és az MKIK GVI munkatársai 6782 cég vezetőjét kérdezték meg a munkaerő iránti jelenlegi és várható keresletükről. Az alábbiakban e kutatás eredményeit ismertetjük úgy, hogy a kutatási eredményeket összevetjük más adatforrások, becslések idevágó adataival.

Üzleti helyzet

A magyar gazdaság állapotára erősen hat tágabb környezete, azaz az Európai Unió többi országa, amelyek a kis, nyitott gazdaságunk legfőbb exportpiaca és kereskedelmi partnere. Ezért fontos röviden kitérni az EU gazdaságának közeljövőjét befolyásoló kockázati tényezőkre. Ezek közül a legfontosabbak:

- bizonytalanság a rövid távú növekedési kilátásokat tekintve
- az eszkalálódó euróválság negatívan hat a növekedési és a foglalkoztatási kilátásokra
- az EU egészében 2013-ban fennáll a gazdasági visszaesés veszélye
- a válságot megelőző években jelentős belső és külső egyensúlytalanságok halmozódtak fel a tagállamokban
- viszonylag magas átlagos munkanélküliség
- a belső kereslet várhatóan gyenge marad 2013-ban
- a francia gazdaság állapota: a túlságosan bőkezű jóléti rendszer, elszabaduló államháztartási hiány és a költségvetési szigorítások halogatása miatt a francia gazdaság 2013-ban az EU gazdaságának legnagyobb kockázati tényezőjévé válik.

Az Európai Bizottság prognózisa szerint az EU és az euróövezet gazdaságának rövid távú kilátásait továbbra is bizonytalanság jellemzi. Az euróövezet válsága továbbra is rányomja bélyegét a gazdaság helyzetére, de a várakozások szerint 2013-ban fokozatosan helyre fog állni a gazdasági növekedés, 2014-ben pedig további erősödés várható. A lelassult gazdasági tevékenység következtében a munkanélküliségi ráta 2012-ben az EU-ban várhatóan eléri a 10,5 százalékot, az euróövezetben pedig a 11,3 százalékot. Az előrejelzések szerint a munkanélküliség 2013-ban fog tetőzni, mégpedig 10,9 százalékos szinten az EU-ban, illetve 11,8 százalékos szinten az euróövezetben, majd 2014-ben valamelyest mérséklődni fog.

Ezzel szemben az elemzőcégek többsége rontott az eurózóna következő két évet felölelő gazdasági prognózisán és több befektetési ház elemzői prognosztizálnak recessziót az euróövezet gazdaságára vonatkozóan az idei évre a lassuló kibocsátás és a tovább eszkalálódó euróválság miatt. Egyes elemzői

vélemények szerint 2013-ban sem bizonyos a növekedés az eurózóna gazdaságaiban.

A legtöbb nemzetközi elemzőcég Magyarországra vonatkozó elemzéseiben rontotta idei előrejelzését. 2012 egészére 1 százalék fölötti GDP-csökkenést várnak, 2013-ra pedig enyhe, kockázatokkal terhelt növekedést, illetve az OECD prognózisa szerint jövő évben is recesszióban lesz a magyar gazdaság (-0,1 % os növekedési ütem várható). Az adatokból az is látszik, hogy többek között az euróövezet adósságválsága is terheli a kelet-európai gazdaságokat.

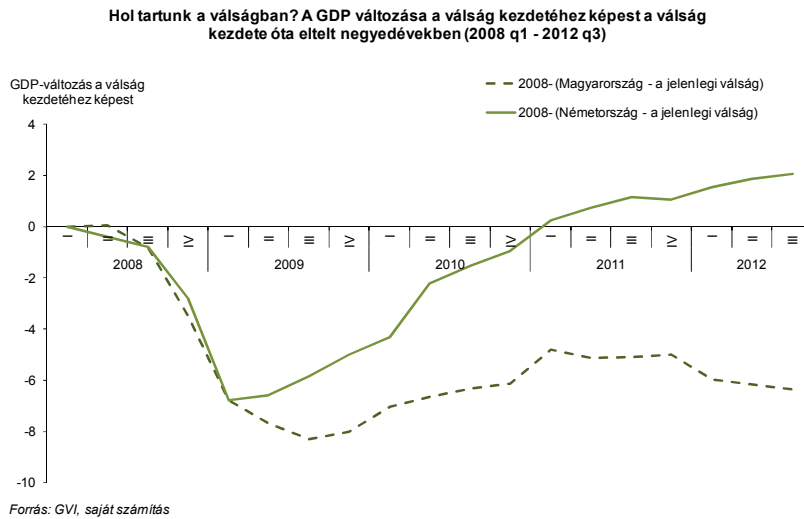
A magyar gazdaságra ható legfőbb kockázati tényezők az alábbiak:

- a gazdasági növekedés lassulása, elhúzódó recesszió
- az exportpiacok keresletének zsugorodása
- a beruházások volumene jelentősen mérséklődhet, hiányoznak a beruházások feltételei
- korlátozott és drága hitelhez jutás
- magas és várhatóan a közeljövőben nem csökkenő munkanélküliség
- a gazdaságpolitika kiszámíthatatlansága miatti bizalomvesztés

2009-ben rendkívül mély válságot élt meg a magyar gazdaság, a recesszió mélysége megközelítette a transzformációs visszaesés (1991-1995) során tapasztalt mértéket. A gazdasági teljesítmény 2009 folyamán zuhanásszerű visszaesést produkált, mely az év közepén érte el mélypontját. 2010 első felében lelassult a romló tendencia, majd növekedésbe fordult, az év második felében pedig a gyorsulás üteme már elérte a válság előtti szintet. Azonban a nemzetközi gazdasági környezet az euróövezet válságának elhúzódásával 2011-től újfent igen kedvezőtlené vált, és ezzel párhuzamosan a magyar gazdaság növekedési üteme már 2011-ben erőteljesen lelassult, 2012-ben pedig recesszióba süllyedt.

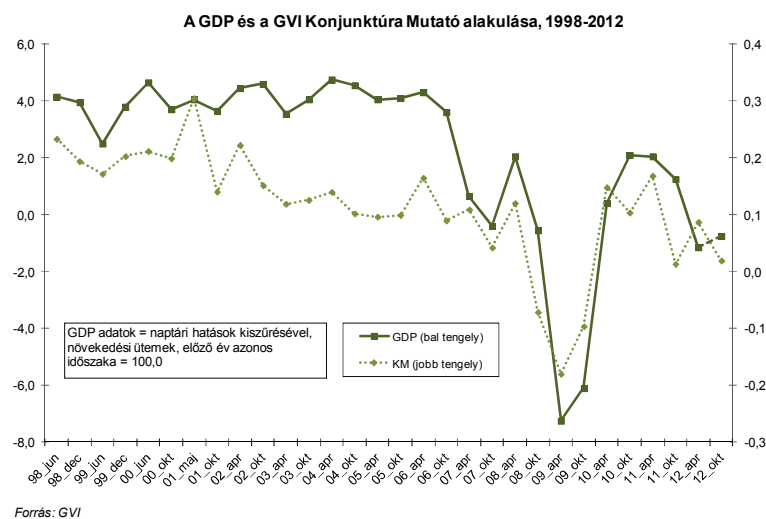
A gazdasági válság hatását a legszemléletesebben úgy ábrázolhatjuk, ha a GDP negyedéves változását a válság kezdetének időpontjához képest figyeljük meg. A V1. ábra a válság magyar, illetve német gazdaságra gyakorolt hatását hasonlítja össze egymással a fenti módon. Az ábrán jól megfigyelhető, hogy a válságból való kilábalás lassúsága sokkal jobban jellemzi a magyar gazdaságot, mint a magyar gazdaság első számú exportpiacát jelentő német gazdaságot. Egyrészt a magyar válság mélyebb volt, mint a német, másrészt a kilábalás is később kezdődött meg nálunk, mint Németországban. Miközben a visszaesés szinte teljes egészében ugyanolyan gyorsan és mértékben érintette a két gazdaságot, addig a fordulóponthoz, 2009 első negyedévében a német gazdaság jóval gyorsabban és erőteljesebben kapott erőre, mint a magyar. 2010 második felétől kezdve egyre inkább elszakad egymástól a két gazdaságban a válság előtti szintre való visszakapaszkodás üteme. A német gazdaság 2011 elején már visszatért a válság előtti szintre és azóta szinte töretlenül növekszik tovább, a magyar gazdaság azonban elhúzódó recesszióba került. Bár a magyar ipari növekedés motorja továbbra is az ipari export és ezen belül a Németországba irányuló export, a magyar cégek nem tudták teljes egészében kiaknázni a német fellendülést, a kereslet, és ezen belül az importkereslet növekedését.

V1. ábra: A GDP változása a válság kezdetéhez képest a válság kezdete óta eltelt negyedévekben (2008 q1 - 2012 q3)

A GVI 2012. októberi konjunktúrafelvételének tanúsága szerint Magyarországon romlott az üzleti bizalom: a vállalati várakozások áprilisi fellendülése után újra pesszimistábbakká váltak a cégek. A GVI Konjunktúra Mutató az áprilisi 8,7 pontról 6,8 pontos csökkenést követően 1,9 pontra süllyedt. Az eredmények negatív fordulatról tanúskodnak, miközben az üzleti helyzet megítélésével és a várakozásokkal kapcsolatos bizonytalanság továbbra is jelentős. A jelenlegi és a várható üzleti helyzet mutatóinak összevetése alapján a magyar vállalkozások kilátásai stagnáló helyzetet vetítenek elő, ugyanakkor a romló üzleti klímától sem állnak távol. Több részmutatónál továbbra is megfigyelhető a gazdasági válság hatása, különösen a válság által erőteljesen érintett szektorokban, így például az építőiparban.

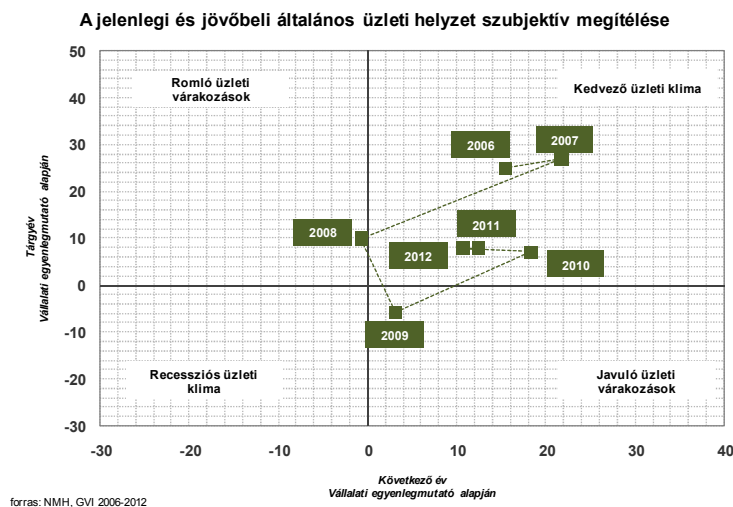
V2. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúra Mutató alakulása, 1998-2012

Az NMH-GVI Rövidtávú Munkaerő-piaci Előrejelzés kutatása szerint a 2008 őszi adatok az üzleti klíma jelentős romlását mutatják – a vállalatok mind a jelenlegi, mind a jövőbeli helyzetüket jelentősen negatívabban látták. Borúlátó várakozásaik be

is teljesültek, 2009-ben érte el a mélypontot az üzleti helyzet megítélése. Ezzel együtt az egyes gazdasági ágakban eltérő mértékben ugyan, de a 2008-ban megfogalmazottakhoz képest optimistábbá váltak a várakozások. 2010-ben már ismét kedvezővé vált az üzleti klíma – mind a jelenlegi, mind a jövőbeli üzleti helyzet megítélésekor többségbe kerültek a pozitívan értékelő vállalatok. 2011-ben és 2012-ben is ugyan nem a válság előtti időszaknak megfelelő mértékben, de kedvező üzleti klímával lehet jellemezni a vállalkozások üzleti környezetét, azonban mindkét évben kis mértékben romlottak a jövőre vonatkozó várakozások. Ebben a tekintetben tehát nem mutatkozik lényeges változás a 2011-es és a 2012-es felvétel eredményei között.

V3. ábra: A jelenlegi és jövőbeli általános üzleti helyzet szubjektív megítélése 1.

Ábraértelmezés: Az ábra két tengelye az általános üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutatót jeleníti meg. A függőleges tengelyen a tárgyévre, a vízszintes tengelyen a következő évre vonatkozó egyenlegmutató értékei kaptak helyet. Eszerint a jobb felső szegmens a „Kedvező üzleti klíma”, amikor többségben vannak, mind a jelenlegi, mind a jövőbeli helyzetüket pozitívan értékelő vállalatok. Ennek ellentéte a bal, alsó szegmens, amikor mind a jelenlegi tárgyévi helyzet, mind a jövőbeli várakozások negatívak. Az origó jeleníti meg a semleges állapotot: ebben a pozícióban a jelen és a jövő értékelésekor a pozitívan és negatívan nyilatkozó vállalatok kiegyenlítik egymást. Eszerint az origótól való távolság is értelmezhető, minél messzebbi egy megjelenített pozíció, annál inkább többségben vannak akár a pozitív, akár a negatív értékelések. Az eddigiek alapján tehát, az origótól vett vízszintes pozitív elmozdulás mértéke a jövőbeli optimizmus mértékét fejezi ki.

A vállalatok idén hasonlóan ítélik meg üzleti helyzetértéküket, mint a tavaly vagy két évvel ezelőtt – így lényegében elmondható, hogy az akkor megfogalmazott óvatos várakozásaik nem teljesültek. Az általános üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke 11 pont – azaz 11 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatok, akik inkább kedvezően ítélik meg üzleti helyzetüket, azokkal szemben, akik kedvezőtlenül.

A 2012-re vonatkozó üzleti várakozások nagyon hasonlóak a tavalyiakhoz, az egyenlegmutató értéke 15 pont – azaz 15 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatok, akik bíznak üzleti helyzetük javulásban 2013 első félévében, mint azok, akik az üzleti helyzet romlását várják.

V4. ábra: A jelenlegi és jövőbeli általános üzleti helyzet szubjektív megítélése 2.

Forrás: NMH, GVI 2006-2013

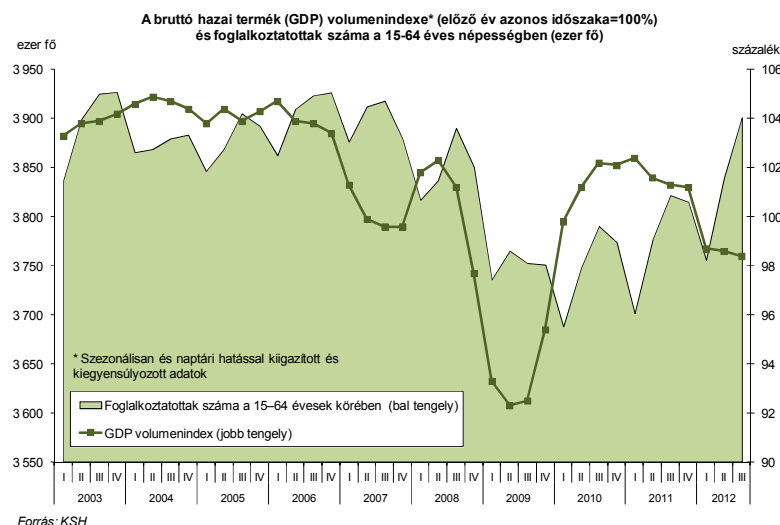
Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Bázis: 10 főnél nagyobb vállalatok

Létszámváltozások a versenyszférában

A foglalkoztatottak száma 2010 első felében növekedett, majd ez a kedvező tendencia megtört és enyhe csökkenésnek adta át a helyét. 2011-ben a GDP növekedése lassulni kezdett, a foglalkoztatottak száma pedig kis mértékben nőtt. 2012 első három negyedévében a GDP folyamatosan csökkent, a foglalkoztatottak száma pedig a közfoglalkoztatottak számának gyors növekedése következtében megugrott és visszatért a válság előtti szintre.

V5. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexe (előző év azonos időszaka=100%) és a foglalkoztatottak száma a 15-64 éves népességben (ezer fő), 2003 – 2012. III. negyedév

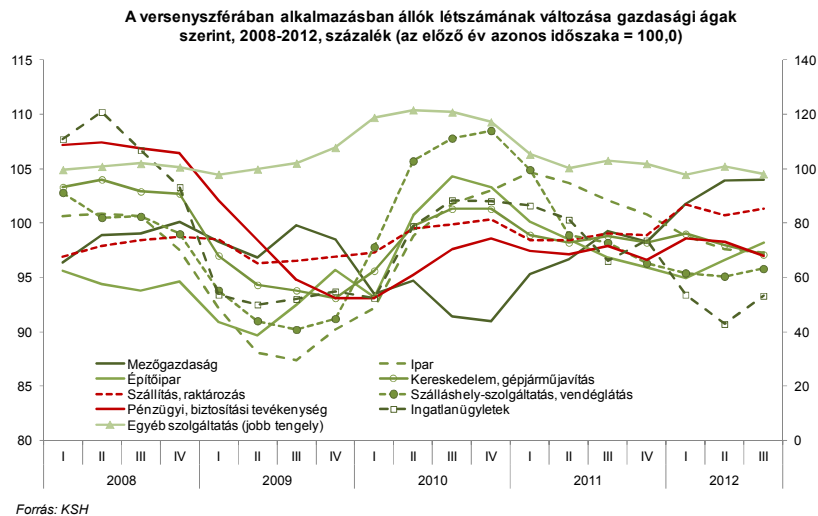
A versenyszférában alkalmazásban állók létszáma a 2008-as igen enyhe növekedés után 2009 folyamán a gazdasági válság hatására jelentős, 5-8 százalékos körüli visszaesést mutatott minden negyedévben. 2010-ben a csökkenés üteme lassulni kezdett, majd az év második felében már 3 százalékos körüli növekedést tapasztaltunk a versenyszféra alkalmazottainak számában. 2011-ben a növekedési ütem folyamatosan gyengült, az év végén stagnálást mutattak az adatok. 2012-ben a negatív tendencia tovább folytatódott: az első negyedévben 1,3 százalékkal, a második és a harmadik negyedévben pedig 2,1 százalékkal csökkent az alkalmazotti létszám a versenyszférában.

V6. ábra: Az alkalmazásban állók létszámának változása, 2008–2012, százalék (az előző év azonos időszaka: 100,0)

A versenyszféra gazdasági ágak szerinti bontásából azt láthatjuk, hogy 2009-ben a mezőgazdaságban alkalmazásban állók létszáma némi bővülést mutatott, a vendéglátás területén viszont jelentős volt a visszaesés. 2010-ben az egyéb szolgáltatások területén volt a legdinamikusabb a foglalkoztatottak számának növekedése, és a vendéglátásban alkalmazottak létszáma is bővült. Ugyanekkor a pénzügyi szolgáltató cégek körében visszaesett a foglalkoztatás. 2011-ben ez utóbbi területen már növekedés figyelhető meg, emellett az iparban és a mezőgazdaságban is, ellenben az építőiparban, az ingatlanügyletek területén és az egyéb szolgáltató cégeknél jelentős csökkenést figyeltünk meg. 2012 első három negyedévében a mezőgazdaság és a szállítás, raktározás gazdasági ágakban történt kis mértékű bővülés, az ingatlanügyletekkel foglalkozó cégek körében azonban visszaesés figyelhető meg.

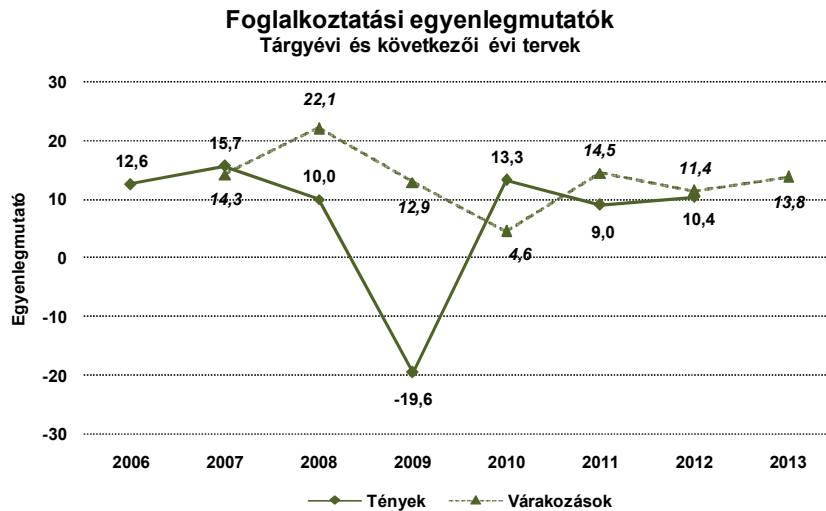
V7.ábra: A versenyszférában alkalmazásban állók létszámának változása gazdasági ágak szerint, (az előző év azonos időszaka = 100 százalék)

A Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt. 2012. őszi konjunktúrajelentése szerint 2012-ben a látszólag kedvező változások ellenére nem érzékelhető élénkülés a munkaerő-piacon. A munkanélküliség 11 százalékos szinten ragadt, emellett magas szintű és növekvő az ifjúsági munkanélküliség. Az alkalmazottak száma egy éve folyamatosan csökken, a költségvetésben alkalmazottak létszámnövekedése a közmunkahelyek teremtésének tudható be, tehát összességében a foglalkoztatottság bővülését a közmunkások növekvő száma eredményezi. Hasonló folyamatokat várhatunk a következő évre is, a közmunkahelyek számának a ciklikussága mellett nagyobb növekedésre azonban nem számíthatunk.

A NMH-GVI Rövidtávú Munkaerő-piaci előrejelzése szerint enyhén pozitív létszámfelvételi szándékkal jellemezhetőek a magyar versenyszféra következő évi várakozásai. Míg 2012-ben 10 százalékponttal több vállalat bővítette létszámát, mint amennyi csökkentette, addig 2013-ban ugyanez az arány 14 százalék. Eszerint jövőre több vállalat tervez létszámfelvételt, mint amennyit a tavalyi felvételen terveztek a cégek 2012-re. A jelenség lényegében megfelel a korábbi két év tapasztalatainak, amikor a vállalatok enyhén optimista várakozásokat fogalmaznak meg, amelyek később csak részben teljesültek.

V8. ábra: Foglalkoztatási egyenlegmutatók

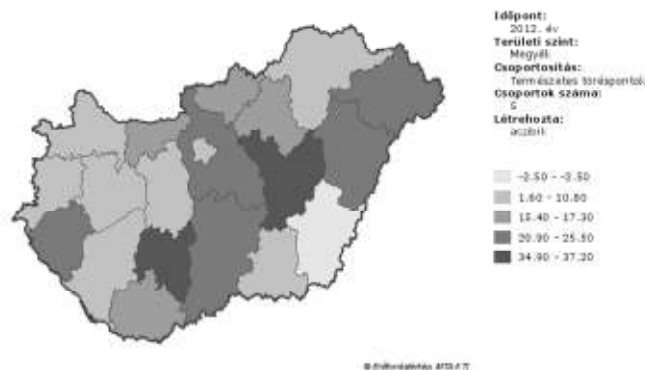

Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenleg-mutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég létszámcsökkenésben és $+100$ -at akkor, ha minden cég létszám növekedésben pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Ábraértelmezés: Az ábrán látható egyenlegmutatókban bekövetkező egy pontos elmozdulás egy százalékpontos változásnak feleltethető meg. Szaggatott vonallal kerültek megjelenítésre az adott évre vonatkozó tényadatok és folytonos vonallal az előző évben, a következő évre megfogalmazott tervek, várakozások.

A foglalkoztatási egyenlegmutatók szerint a szakképzett és a szakképzetlen fizikai, illetve a diplomás szellemi munkakörök is folyamatosan bővülő létszámkereslettel jellemezhetőek – ezen csoportokban 2012-ben is több vállalat bővítette létszámát, mint csökkentette, illetve ez igaz a 2013-as évre vonatkozó várakozásokra is. A tárgyévi és következő évi növekedés mértéké azonban eltérő az egyes csoportokban. A szakképzett fizikai munkakörök esetében a következő évben növekszik, a diplomás szellemi munkakörök esetében csökken a növekedés mértéke. A nem diplomás szellemi foglalkoztatottak lényegesen eltérnek ezen csoportoktól, ők, a korábbi éveknek megfelelően, javuló létszámkereslettel jellemezhetőek – az egyenlegmutató értéke jelentős létszámcsökkenést mutat a tárgyévben és enyhe növekedést prognosztizál a következő évre.

V9.ábra: Foglalkoztatási várakozások 2013 - vállalati egyenlegmutató

A korábbi előrejelzéseket és ezek hibáit is figyelembe vevő becsléseink szerint 2013-ban a valószínűsíthető forgatókönyv alapján 0,2 százalékkal csökken az alkalmazásban állók száma a versenyszektorban. A pesszimista forgatókönyv szerint 0,8 százalékkal csökken, az optimista forgatókönyv szerint 1 százalékkal nő az alkalmazásban állók létszáma a versenyszektorban.

V10.tábla: 2013-ra várható létszámvárakozások forgatókönyvek szerint

Pesszimista forgatókönyv	Valószínűsíthető	Optimista
-0,8%	-0,2%	1,0%

Forrás: NMH, GVI 2012

A valószínűsíthető forgatókönyv szerint az iparban 0,5 százalékkal nőhet az alkalmazásban állók létszáma. Ezzel szemben a többi gazdasági ágban csökkenés valószínűsíthető, leginkább a mezőgazdaságban, ahol 1,8 százalékos csökkenést prognosztizálunk. Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a mezőgazdaság terén az optimista forgatókönyv szerint is csökkenés várható.

V11.tábla: 2013-ra várható létszámvárakozások gazdasági ágak szerint

	Pesszimista	Valószínűsíthető	Optimista
Mezőgazdaság	-1,8%	-1,8%	-1,4%
Ipar és építőipar	-0,2%	0,5%	1,4%
Kereskedelem	-0,7%	-0,4%	0,6%
Gazdasági szolgáltatás	-1,6%	-0,8%	0,9%
Versenyszféra	-0,8%	-0,2%	1%

Forrás: NMH, GVI 2012

A döntően exportra dolgozó vállalati körben 3 százalékos visszaesést valószínűsítünk 2013-ban. Ugyanitt az optimista forgatókönyv szerint 0,8 százalékos növekedés, a pesszimista forgatókönyv szerint 4,5 százalékos csökkenés is bekövetkezhet.

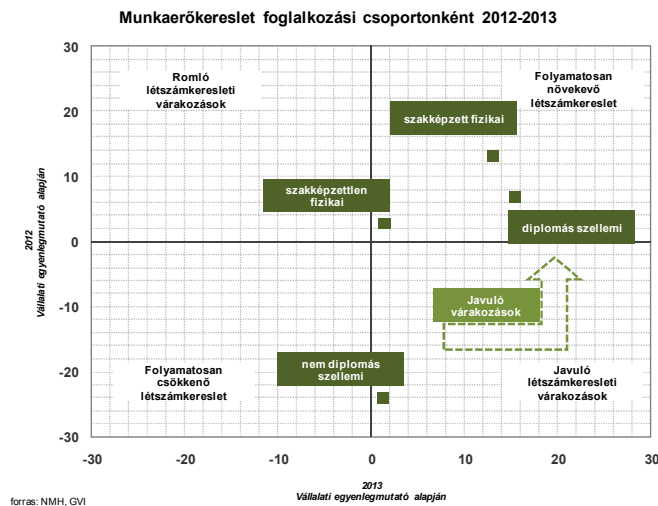
V12.tábla: 2013-as létszámvárakozások exporttevékenység szerint

	Pesszimista	Valószínűsíthető	Optimista
Döntően nem exportra	0,8%	1,1%	1,0%
Döntően exportra dolgozó	-4,5%	-3,0%	0,8%
Versenyszféra	-0,8%	-0,2%	1,0%

Forrás: NMH, GVI 2012

A foglalkoztatási egyenlegmutatók szerint a szakképzett és a szakképzetlen fizikai, illetve a diplomás szellemi munkakörök is folyamatosan bővülő létszámkereslettel jellemezhetőek – ezen csoportokban 2012-ben is több vállalat bővítette létszámát, mint csökkentette, illetve ez a 2013-as évre vonatkozó várakozásokra is igaz. A tárgyévi és következő évi növekedés mértéke azonban eltérő az egyes csoportokban. A szakképzett fizikai munkakörök esetében a következő évben növekszik, a diplomás szellemi munkakörök esetében csökken a bővülés mértéke. A nem diplomás szellemi foglalkoztatottak lényegesen eltérnek ezen csoportoktól, ők a korábbi éveknek megfelelően javuló létszámkereslettel jellemezhetőek – az egyenlegmutató értéke jelentős létszámcsökkenést mutat a tárgyévben és enyhe növekedést prognosztizál a következő évre. Itt 2010 óta minden évben jelentős csökkenésről számolnak be a vállalatok és enyhe emelkedést prognosztizálnak a következő évre – azaz pozitív várakozásaik soha nem valósulnak meg.

V13.ábra: Munkaerő-kereslet foglalkoztatási csoportonként 2012-2013

Ábraértelmezés: Az ábra két tengelye az általános a foglalkoztatási egyenlegmutatót jeleníti meg. A függőleges tengelyen a tárgyév, a vízszintes tengelyen a következő évre vonatkozó egyenlegmutató értékei kaptak helyet. Eszerint a jobb felső szegmens a „Folyamatosan növekvő létszámkereslet”, amikor többségben vannak, mind a 2012-ben, mind a 2013-ban létszámukat bővítő vállalatok. Ennek ellentéte a bal, alsó szegmens, amikor mind a tárgyévi helyzet, mind a jövőbeli várakozások kedvezőtlenek, azaz mindkét évben létszámcsökkenésre lehet számítani. Az origó jeleníti meg a semleges állapotot: ebben a pozícióban a jelen és a jövő értékelésekor a pozitívan és negatívan nyilatkozó vállalatok kiegyenlítik egymást. Eszerint az origótól való távolság is értelmezhető, minél messzebbi egy megjelenített pozíció, annál inkább többségben vannak akár a pozitív, akár a negatív értékelések. Az eddigiek alapján tehát, az origótól vett vízszintes pozitív elmozdulás mértéke a jövőbeli létszámfelvételi optimizmus mértékét fejezi ki.

Bevezetés

A tanulmány a hazai munkaerő-piac legnagyobb reprezentatív felmérés-sorozatának legújabb eredményeit tartalmazza, amelyben közel 6782 cég vezetőjének a foglalkoztatásra, a cég üzleti helyzetére, valamint a cég jövőre vonatkozó kilátásaira vonatkozó válaszait rögzítettük és elemezzük. A kutatás megvalósulása közel félezer szakértő munkájának gyümölcse, akik az adatfelvétel előkészítésében, az adatfelvétel terepmunkájában, az adatok rögzítésében, feldolgozásában és elemzésében vettek részt, illetve készítették az adatfelvételt támogató számítástechnikai fejlesztéseket.

A munkaerő-piac rövid távon várható folyamatainak felmérésére irányuló vizsgálatsorozat története a rendszerváltást követő évekre nyúlik vissza, amely változó tartalommal és kutatási, adatfelvételi koncepcióval ugyan, de már a '90-es évek elejétől a munkaerő-piac helyzetére és várható folyamataira vonatkozó elemzések meghatározó adatforrásának számított és számít. E vizsgálatsorozat újabb állomásaként 2012. szeptember 5.-e és október 26.-a között hetedik alkalommal került sor a Nemzeti Munkaügyi Hivatal (NMH) és az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) együttműködésében a versenyszektor rövid távú gazdasági kilátásait előrejelző, és munkaerő-piaci döntéseit felmérő vállalati empirikus vizsgálatra.

1. Makrogazdasági helyzet

A fejezet a magyar és a nemzetközi gazdasági helyzet legfontosabb jellemzőit vázolja fel, különös tekintettel a 2008-2009-es gazdasági válság hosszabb távú hatásaira és az azóta eltelt időszak folyamataira, az euróövezet válságának kibontakozására, valamint a közeljövő várható tendenciáira. Ezt azért tartjuk fontosnak, mert a mindenkori gazdasági helyzet közvetlen és erős hatást gyakorol a munkaerőpiacra, így annak folyamatait csak tágabb gazdasági kontextusba helyezve érthetjük meg igazán.

A „Kilátások, kockázatok” című alfejezetben a világgazdaság várható közeljövőbeli folyamatait vázoljuk fel a legfrissebb, az EU-ra és Magyarországra vonatkozó előrejelzések eredményeinek segítségével, valamint hazai vállalati felmérések eredményeit ismertetjük, mely által a magyar versenyszféra üzleti helyzetéről és várható kilátásairól is képet kapunk. A „Nemzetközi kitekintés” című alfejezetben az EU, valamint Németország és Franciaország gazdaságának helyzetébe nyújtunk betekintést a makrogazdasági mutatókon és a legfontosabb európai gazdaságtudató intézetek vállalati felméréseiből származó adatokon keresztül. A „Makrogazdasági trendek Magyarországon” című alfejezet a magyar gazdaság elmúlt évekbeli tendenciáit foglalja össze a legfontosabb makrogazdasági mutatók bemutatásával.

1.1 Kilátások, kockázatok

Az alábbi alfejezetben azt vázoljuk fel, hogy a legfrissebb előrejelzések szerint milyen gazdasági tendenciákra számíthatunk a következő évben. A világgazdaság közeljövőbeli folyamatainak vizsgálatakor kikerülhetetlen az USA gazdaságának rövid áttekintése, mivel ennek a globális gazdaságra gyakorolt hatása igen jelentős. Emellett áttekintjük az Európai Bizottság és egyes vezető befektetési bankok előrejelzéseit mind az EU, mind Magyarország gazdaságára vonatkozóan, valamint kitérünk egyes fontos kockázati tényezőkre, melyek az európai és magyar gazdaság növekedését veszélyeztetik. Ezután két hazai vállalati felmérés legfrissebb eredményeit is ismertetjük, mely a magyar versenyszféra jelenlegi üzleti helyzetéről és várható kilátásairól ad képet.

Főbb megállapítások

Az Európai Bizottság prognózisa szerint az EU és az euróövezet gazdaságának rövid távú kilátásait továbbra is bizonytalanság jellemzi. Az euróövezet válsága továbbra is rányomja bélyegét a gazdaság helyzetére, de a várakozások szerint 2013-ban fokozatosan helyre fog állni a gazdasági növekedés, 2014-ben pedig további erősödés várható. Az elemzőcégek többsége rontott az eurózóna következő két évet felölelő gazdasági prognózisán.

A legtöbb nemzetközi elemzőcég Magyarországra vonatkozó elemzéseiben rontotta idei előrejelzését. 2012 egészére 1 százalék fölötti GDP-csökkenést várnak, 2013-ra pedig enyhe, kockázatokkal terhelt növekedést.

A GVI és a GKI konjunktúramutatóinak 2012-es értékei azt jelzik, hogy Magyarországon alacsony szintű az üzleti bizalom. A felmérések eredményei negatív fordulatról tanúskodnak, miközben az üzleti helyzet megítélésével és a várakozásokkal kapcsolatos bizonytalanság továbbra is jelentős. A magyar vállalkozások kilátásai stagnáló helyzetet vetítenek elő, ugyanakkor a romló üzleti klímától sem állnak távol.

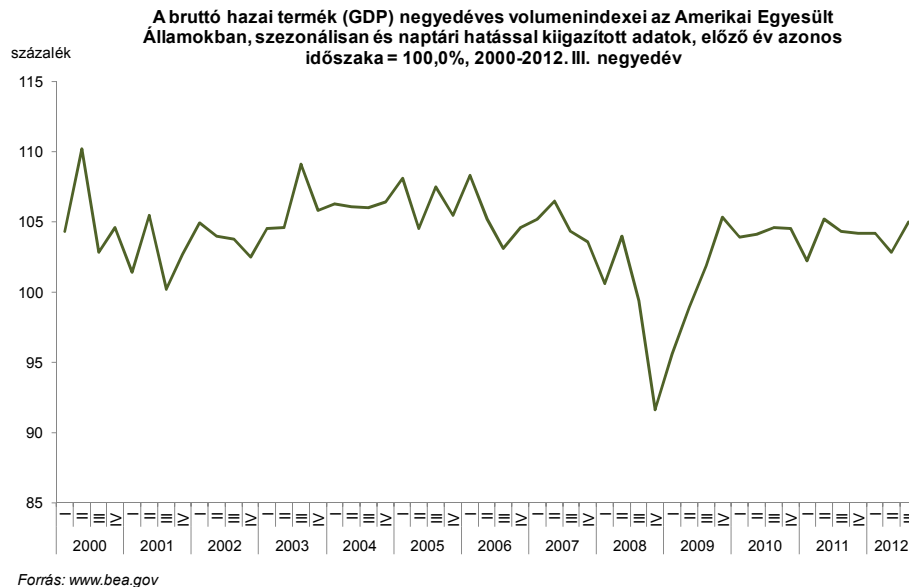
1.1.1. táblázat: A legfontosabb, az EU-s és magyar gazdasági növekedést veszélyeztető kockázati tényezők

Európai Unió
– bizonytalanság a rövid távú kilátásokat tekintve
– az eszkalálódó euróválság rányomja bélyegét a növekedésre és a foglalkoztatásra
– fennáll a gazdasági visszaesés veszélye
– a válságot megelőző években jelentős belső és külső egyensúlytalanságok halmozódtak fel a tagállamokban
– viszonylag magas átlagos munkanélküliség
– a belső kereslet várhatóan gyenge marad 2013-ban
– a francia gazdaság állapota: a túlságosan bőkezű jóléti rendszer, elszabaduló államháztartási hiány és a költségvetési szigorítások halogatása
Magyarország
– a gazdaság lassulása, elhúzódó recesszió
– az exportpiacok keresletének zsugorodása
– a beruházások volumene jelentősen mérséklődhet, hiányoznak a beruházás feltételei
– korlátozott és drága hitelhez jutás
– a gazdaságpolitika kiszámíthatatlansága miatti bizalomvesztés

1.1.1. Az USA gazdasági helyzetének főbb jellemzői

2008 utolsó negyedében az Egyesült Államok bruttó hazai terméke (GDP) jelentős, 8,4 százalékos csökkenést mutatott, mely azelőtt utoljára az 1980-as években fordult elő. A visszaesés 2009 első felében fokozatosan mérséklődött, a harmadik negyedévben pedig már 1,9 százalékos növekedést mutattak az adatok. A negyedik negyedévben 5,3 százalékosra gyorsult a fellendülés, így az év egészében csak 2,2 százalékos volt a visszaesés. 2010 első negyedévében 3,9 százalékosra lassult a növekedési ütem, az év további részében azonban 4 százalék felett volt a bővülés, az egész évben 3,8 százalékot érve el. 2011-ben 4 százalékosra gyorsult az éves növekedés. 2012 első három hónapjában 4,2 százalékkal nőtt az amerikai GDP, a második negyedévben 2,8 százalékkal, a harmadikban pedig 5 százalékkal.

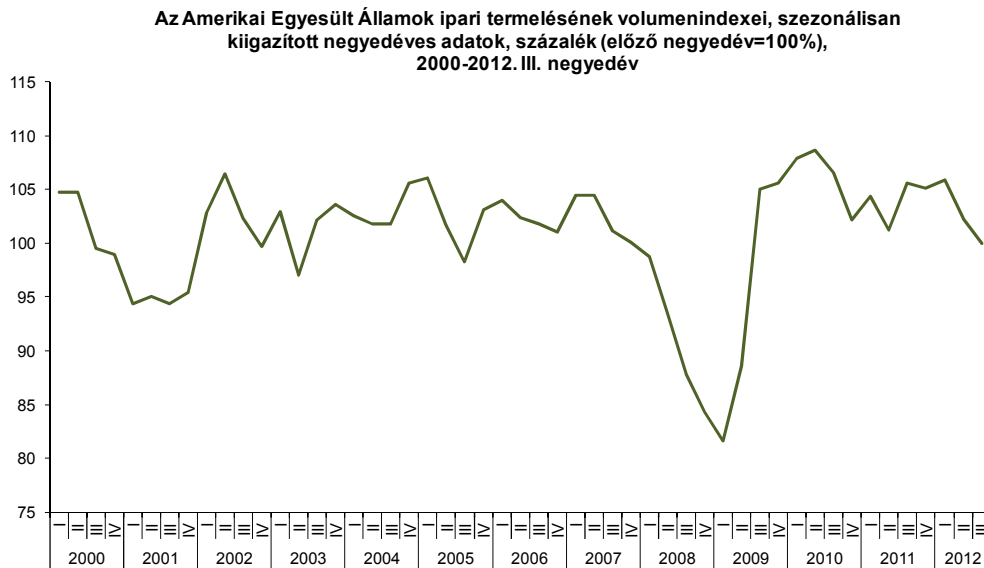
1.1.1.1. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei az Amerikai Egyesült Államokban, százalék, 2000 – 2011. III. negyedév

A válság hatására történelmi rekordot döntött az ipari termelés csökkenése az Egyesült Államokban. 2008 szeptemberében 2,8 százalékos visszaesést mutattak az adatok, melyre 1974 decembere óta nem volt példa (akkor 3,4 százalékos volt a csökkenés)¹. 2008 második negyedévében 6,6 százalékkal, a harmadik negyedévben 12,2 százalékkal, a negyedik negyedévben pedig már 15,7 százalékkal csökkent az ipari termelés. A mélypont 2009 első negyedévében következett be, ekkor az ipari termelés több mint 60 éve nem látott mértékben zsugorodott: 18,4 százalékkal volt alacsonyabb, mint 2008 azonos negyedévében. 2009 második negyedévében mérséklődött a visszaesés üteme, a harmadik negyedévben pedig – a gépjárműipari, a fémipari és a technológiai szektornak köszönhetően – már igen jelentős, 5 százalékos bővülést mutattak az adatok. 2009 végén a negyedéves növekedés magas, 5,6 százalékos szinten alakult, 2010 második negyedévében pedig már 8,6 százalékot ért el. A harmadik negyedévben 6,6 százalékos, az utolsó negyedévben pedig már csak 2,2 százalékos volt a bővülés. 2011-ben jelentős, az év második felében az 5 százalékot is meghaladó emelkedést tapasztaltunk. 2012 elején ez az ütem 5,9 százalékosra bővült, de a második negyedévben 2,3 százalékosra lassult, a harmadik negyedévben pedig stagnált az USA ipari termelése.

¹ Forrás: http://hvg.hu/gazdasag/20081016_usa_ipari_termeles_visszaeses.aspx

1.1.1.2. ábra: Az Amerikai Egyesült Államok ipari termelésének volumenindexei, szezonálisan kiigazított negyedéves adatok, százalék (előző negyedév=100%), 2000 – 2012. III. negyedév

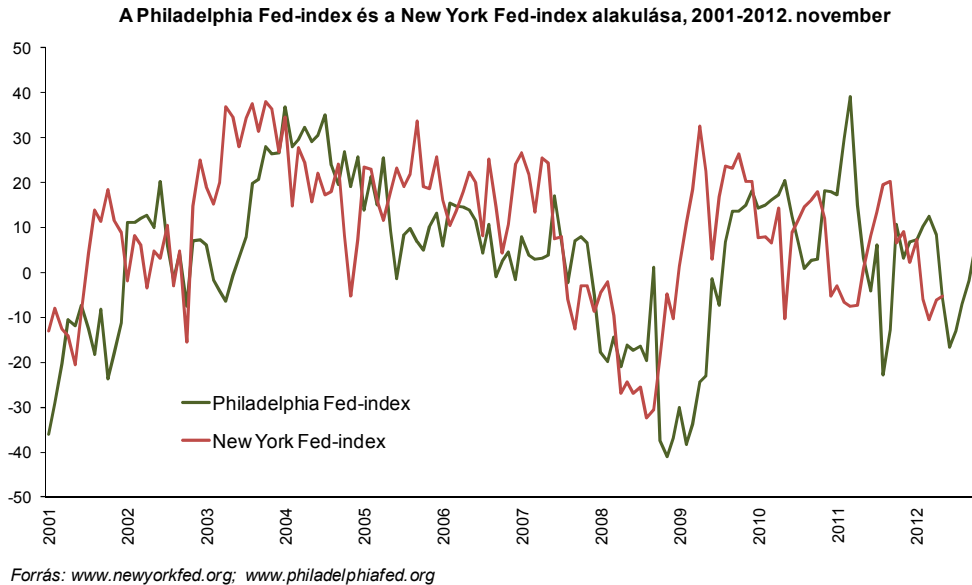

Forrás: www.federalreserve.gov

A Philadelphia Fed-index, mely az amerikai feldolgozóipari vállalatok üzleti kilátásairól ad képet, 2008 novemberében érte el sokéves mélypontját. A feldolgozóipari aktivitás indexe ekkor -40,9 pontra zuhant – ilyen alacsony értékre 1990 óta nem volt példa. Ezután néhány hónapon keresztül javulást mutatott, de 2009 februárjában újabb visszaesés következett (-38,3 pont). 2009 folyamán jelentős mértékben javult az index értéke, augusztustól pedig már elérte a pozitív értéktartományt. A 2010-es év első felében visszaesett a mutató, majd a második félévben jelentős mértékben emelkedett az értéke. Csúcspontját 2011 márciusában érte el (39,2 pont) de ezután ismét meredeken zuhanni kezdett és júniusban újfent negatív értéket vett fel, augusztusban pedig -22 pontos mélypontra esett vissza. 2011 végén és 2012 első három hónapjában emelkedést mutatnak az adatok, májustól azonban újfent a negatív tartományba került a mutató.

A New York-i Fed-index, mely szintén a feldolgozóipari folyamatok állapotát írja le, már 2008 februárjában (még a válság kirobbanása előtt) visszaesést jelzett és a negatív tartományba került. A válság hatása 2008 októberében érződött először a mutatón, amikor is egyetlen hónap alatt 17 pontot zuhant az értéke. A mélypontot (-32,3 pont) 2009 februárjában érte el, ezután viszonylag gyors növekedésnek indult, és 2009 júliusában már pozitív értéket (11 pont) vett fel. 2009 őszén folytatódott a növekvő tendencia, de az év végén zuhanásszerű, 19 pontos csökkenést figyelhettünk meg. 2010 elején újra növekedést mutatott az index, de májustól ismét folyamatos visszaesést tapasztaltunk. 2010 decemberétől 2011 áprilisáig ismét emelkedett az index értéke, de ezt öt hónapos csökkenés követte, az index így átkerült a negatív tartományba. 2012 első negyedévében újra számottevő emelkedést mutattak az adatok, de április óta jelentős visszaesésnek lehetünk tanúi, így a második félévben az index ismét a negatív értéktartományba került.

1.1.1.3. ábra: A Philadelphia Fed-index és a New York Fed-index alakulása, 2001-2012. november

Az alábbiakban olvasható gazdasági előrejelzések főbb jellemzőit foglalja össze a 1.1.1.4. táblázat.

1.1.1.4. táblázat: A fejezetben olvasható gazdasági előrejelzések főbb jellemzői

Előrejelző szervezet	Földrajzi térség	Indikátorok
Európai Bizottság	EU-27, eurózóna	GDP, munkanélküliség, infláció, költségvetési hiány, államadósság
Centre for Economics and Business Research (CEBR)	eurózóna	GDP
Economist Intelligence Unit (EIU)	eurózóna	GDP
Standard & Poor's	eurózóna	GDP
Kopint-Tárki	eurózóna, Magyarország	GDP
JP Morgan	Magyarország	GDP
Capital Economics	Magyarország	GDP
Barclays	Magyarország	GDP
GVI	Magyarország	üzleti bizalmi index, GDP
GKI	Magyarország	üzleti bizalmi index

1.1.2. Az Európai Unió gazdasági helyzetére vonatkozó előrejelzések

A magyar gazdaság állapotára igen erősen hat tágabb környezete, azaz az Európai Unió, mely kis, nyitott gazdaságunk legfőbb exportpiaca és kereskedelmi partnere. Ezért a gazdasági előrejelzéseket mindenképpen az Unióra vonatkozó prognózisok áttekintésével érdemes kezdeni. Az alábbiakban az Európai Bizottság és több független elemzőcég előrejelzését olvashatjuk, majd áttérünk a Magyarországra vonatkozó elemzésekre.

Az Európai Bizottság 2012 őszi gazdasági előrejelzése² szerint az Európai Unió és az euróövezet gazdaságának rövid távú kilátásait továbbra is bizonytalanság jellemzi, de az előrejelzések szerint 2013-ban már nőni fog a GDP, 2014-ben pedig további erősödés várható. A pénzügyi válság továbbra is rányomja bélyegét a növekedésre és a foglalkoztatásra az euróövezetben és az EU egészében egyaránt, de a várakozások szerint 2013-ban fokozatosan helyre fog állni a gazdasági növekedés. Az EU reál GDP-je 2012-ben – az egész évet tekintve – 0,3 százalékkal, az euróövezeté pedig 0,4 százalékkal fog csökkenni. A válság kezelését, valamint a gazdasági és monetáris unió működésének javítását célzó határozott szakpolitikai intézkedések azonban jelentősen hozzájárultak az uniós gazdaság megszilárdításához. 2013-ban a gazdaság várhatóan újra növekedési pályára áll: az EU egészében 0,4 százalékos, az euróövezetben pedig 0,1 százalékos GDP-bővülés várható, bár továbbra is jelentős eltérések lesznek az egyes tagországok között.

A válságot megelőző években felhalmozódott jelentős belső és külső egyensúlytalanságok leépítése folyamatban van, de ez a folyamat néhány országban visszaveti a belső keresletet, a gazdasági aktivitás tekintetében pedig jelentős különbségek mutatkoznak a tagállamok között. Ezzel egyidejűleg fokozatosan sikerül megszüntetni a tagállamok a versenyképesség-romlást, aminek következtében a világkereskedelem élénkülésével párhuzamosan az export fokozatos felfutása valószínűsíthető. A strukturális reformokkal együtt ez meg fogja alapozni, hogy 2014-ben erőteljesebb és egyenletesebb gazdasági bővülés bontakozzon ki. A 2014-re vonatkozó előrejelzések szerint az EU egészében 1,6 százalékos, az euróövezetben 1,4 százalékos GDP-bővülés várható. A lelassult gazdasági tevékenység következtében a munkanélküliségi ráta 2012-ben az EU-ban várhatóan eléri a 10,5 százalékot, az euróövezetben pedig a 11,3 százalékot. Az előrejelzések szerint a munkanélküliség 2013-ban fog tetőzni, mégpedig 10,9 százalékos szinten az EU-ban, illetve 11,8 százalékos szinten az euróövezetben, majd 2014-ben valamelyest mérséklődni fog.

A 2012 második negyedében tapasztalt visszaesést követően nem várható, hogy a gazdasági aktivitás az év vége előtt élénkülni tudna. 2013-ban rendkívül szerény növekedés várható, ami remélhetőleg 2014-ben valamelyest erőteljesebbé válik. Az előrejelzés szerint a nettó export továbbra is hozzájárul majd a növekedéshez. A belső kereslet 2013-ban várhatóan továbbra is gyenge marad, és csak 2014-ben tud majd fellendülni. E folyamat a munkaerőpiacra is kifejti hatásait. A

² Forrás:

http://ec.europa.eu/magyarorszag/press_room/press_releases/20121107_gazdasagi_elorejelzes_hu.htm

munkanélküliség az EU-ban várhatóan valamivel 11 százalék alatt, az eurózónában pedig 12 százalékon éri el a csúcst 2013-ban.

Míg az EU egészére nézve a finanszírozási költségek alacsonyak, a tagállamok között e tekintetben is jelentős különbségek mutatkoznak. Jóllehet a legutóbbi gazdaságpolitikai döntések enyhítették a feszültségeket, valószínűsíthető, hogy a bankszektor egyes részeiben jelentkező nehézségek és a gyenge gazdasági teljesítmény továbbra is éreztetni fogják a hitelkínálatra kifejtett negatív hatásukat.

Az elmúlt negyedévek folyamán a fogyasztói árak emelkedésében továbbra is az energiaárak és a közvetett adók emelése játszották a főszerepet. Ugyanakkor az árak emelkedése irányába ható mögöttes belső tényezők korlátozottak, az infláció 2013-ban várhatóan 2 százalék alá csökken.

Az előrejelzések szerint az államháztartási hiány az EU-ban 3,6 százalékra, az euróövezetben 3,3 százalékra csökken 2012-ben. A 2013-as évre vonatkozó tagállami költségvetésekről rendelkezésre álló információk alapján várhatóan folytatódik – bár valamelyest lassabb ütemben – a konszolidáció, és az államháztartási hiány az EU-ban a GDP 3,2 százalékát, az euróövezetben pedig 2,6 százalékát teszi majd ki. Ez megjelenik a strukturális költségvetési egyenleg javulásában is, ami az EU egészére vonatkoztatva 2012-ben várhatóan a GDP 1,1 százalékpontjának megfelelő, 2013-ban pedig 0,7 százalékpontnyi javulást hoz, az euróövezetben ugyanezen időszakban pedig 1,3 illetve 0,9 százalékpontnyi javulást eredményez. Az államadósság az euróövezetben a GDP 93 százalékának, az EU egészére nézve pedig a GDP 87 százalékának felel meg 2012-ben. Az előrejelzés szerint 2013-ra az euróövezeti államadósság eléri a GDP 95 százalékát, az EU egészére vonatkozó mutató pedig a GDP 89 százalékát, ezt követően viszont stabilizálódik.

Több vezető londoni befektetési ház elemzői prognosztizálnak recessziót az euróövezet gazdaságára vonatkozóan az idei évre a lassuló kibocsátás és a tovább eszkalálódó euróválság miatt.³ Egyes elemzői vélemények szerint 2013-ban sem bizonyos a növekedés az eurózóna gazdaságaiban.

A tekintélyes londoni gazdasági-üzleti elemzőcég, a Centre for Economics and Business Research (CEBR) erőteljesen rontott prognózisában közölte, hogy a euróövezetre az idei évre átlagosan 0,7 százalékos, jövőre 0,4 százalékos visszaesést vár, és 2014-re is legfeljebb 0,4 százalékos GDP-növekedést valószínűsít. Az előrejelzés szerint Németország a három év mindegyikében növekedni fog: az idén 0,7 százalékkal, jövőre 0,5 százalékkal, 2014-ben 1,2 százalékkal. A második legnagyobb valutauniós gazdaságban, Franciaországban a cég 2012 egészére 0,2 százalékos, 2013-ra 0,3 százalékos visszaesést, 2014-re 0,2 százalékos GDP-pluszt vár. Olaszországban e három évben 2,7, 1,8 és 0,8 százalékkal, Spanyolországban 1,8, 2,2 és 1,6 százalékkal csökken a GDP a CEBR hétfői prognózisa szerint. Nagy-Britanniában a ház londoni elemzői 2012 egészére 0,1 százalékos visszaesést jósolnak, új előrejelzésük szerint azonban a brit gazdaság jövőre 0,8 százalékkal, 2014-ben pedig már 1,4 százalékkal bővül. A CEBR vezérigazgatója szerint fennáll annak a veszélye, hogy a gazdasági problémák Európa számos régiójában a társadalmi rend felbomlását eredményezik,

³ Forrás: http://hvg.hu/gazdasag/20121105_recesszio_euroovezet

ha a munkanélküliség továbbra is meredeken emelkedik, és eközben a kormányoknak kifognak a pénzből.

Az Economist Intelligence Unit (EIU), a világ legnagyobb gazdaságelemző csoportja 2012 novemberében publikált globális prognózisában közölte, hogy 2012 egészére 0,4 százalékos GDP-mínuszt vár az euróövezetben. A cég új előrejelzése szerint az euróövezeti perifériában jövőre is folytatódik a recesszió, ám a központi eurógazdaságok várhatóan már mutatnak kisebb fellendülést. Ennek alapján az EIU 2013-ra 0,4 százalékos átlagos GDP-növekedésre számít az euróövezetben.

A Standard & Poor's nemzetközi hitelminősítő elemzőstábjának prognózisa az euróövezetben átlagosan 0,8 százalékos gazdasági visszaesést vár az idei év egészében. Az S&P elemzői jövőre sem számítanak jelentősebb növekedésre, sőt nem biztosak abban, hogy lesz-e egyáltalán bármilyen mértékű gazdasági bővülés 2013-ban a valutaunióban.

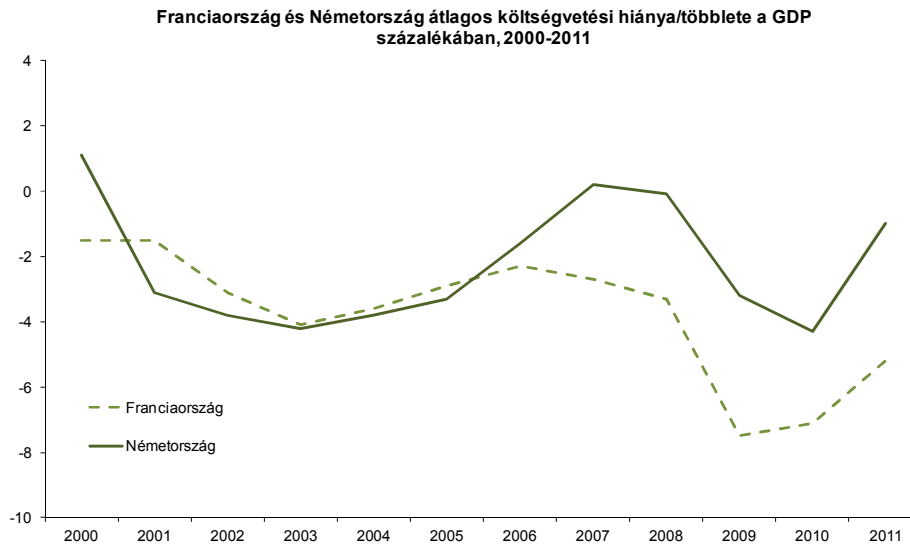
A Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt. 2012. őszi konjunktúrajelentése⁴ szerint az euróövezet országaiban az adósságválság kezelésével kapcsolatos bizonytalanságok rontják a vállalatok üzleti bizalmát és a fogyasztói várakozásokat. Előrejelzésük szerint az idei évre várható 0,7 százalékos GDP-csökkenést jövőre stagnálás-közeli állapot követi. Az idén a 17 országból 9 esetében negatív növekedés várható és Németország gazdasági teljesítménye nélkül az eurózóna jövőre is recesszióban lenne. Az adósságválság sújtotta országokban a recesszió 2013-ra is áthúzódik. Az egyes országok gazdasági teljesítménye közötti különbség tovább nő.

1.1.3. Egy fontos kockázati tényező: Franciaország gazdasági helyzete

2013-ban minden jel szerint igen jelentős kockázati tényezőt fog jelenteni az egész EU számára a francia gazdaság állapota. Az egyik alapproblémát az ország túlságosan bőkezű jóléti rendszere jelenti (a közkiadások a GDP 57 százalékát tették ki 2010-ben, szemben a britek 5 és a németek 48 százalékával). Ez megfojtja azt a növekedést, amelyre az euró életképességének fenntartásához elengedhetetlenül szükség lenne. Elemzők a legsúlyosabb szerkezeti fogyatékoságnak a magas bérek utáni járulékokat és a munkaerő-piaci szabályozást tartják, ami nehézzé és igen költségessé teszi a munkaerőválság idején szükséges leépítését. A francia adóék (a nettó bérre rakódó összes adó- és járulékteher a munkaerőköltség százalékában) legalább 13 százalékponttal magasabb, mint az OECD-átlaga. Emiatt a termékegységre eső bérköltségek Franciaországban nagyobbak, mint Németországban (lásd a 1.1.3.1. ábrát), és a munkanélküliség is magas szinten állandósult. A gazdasági növekedést a magas bérköltségszint és a nagyarányú munkanélküliség egyaránt fékezi, mindez pedig magas költségvetési hiányt eredményez (lásd a 1.1.3.2. ábrát). Jelen helyzetben döntő fontosságú lenne, hogy a francia kormány költségvetési szigorításokat vezessen be, a recesszió felé sodródó francia gazdaság miatt elsősorban kiadáscsökkentési oldalon.

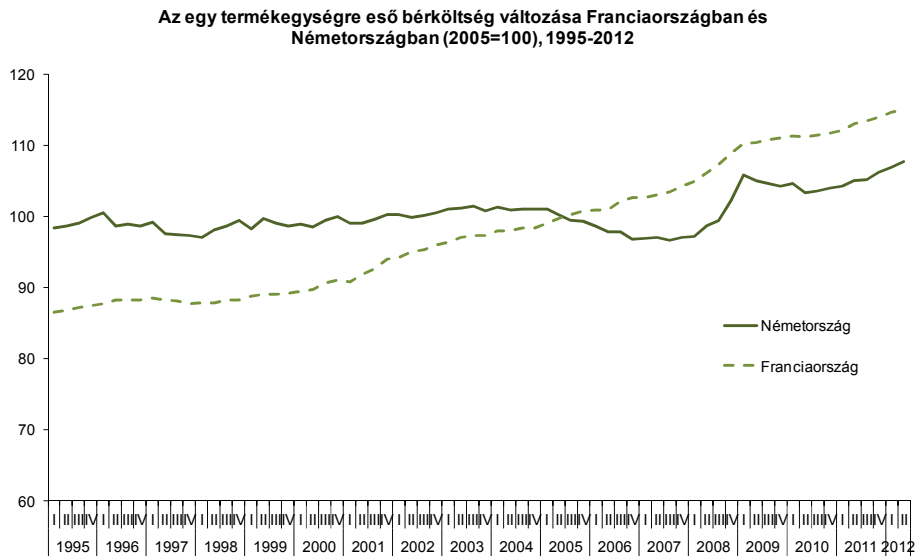
⁴ Forrás: <http://www.kopint-tarki.hu/sajto.pdf>

1.1.3.1. ábra: Franciaország és Németország átlagos költségvetési hiánya/többlete a GDP százalékában, 2000-2011

Forrás: Eurostat

1.1.3.2. ábra: Az egy termékegységre eső bérköltség változása Franciaországban és Németországban (2005=100), 1995-2012

Forrás: Eurostat

1.1.4. Magyarország gazdasági helyzetére vonatkozó előrejelzések

Az elemzők Magyarországra vonatkozó őszi elemzéseikben⁵ rontották idei egész évi előrejelzésüket. 2012 egészére 1 százalék fölötti GDP-csökkenést várnak, 2013-ra pedig enyhe, kockázatokkal terhelt növekedést.

A JP Morgan londoni elemzői szerint enyhült a magyarországi recesszió, azonban a szakértők rontották idei egész évi előrejelzésüket, mivel úgy látják, hogy a felülvizsgált első félévi adatokból az következik, hogy a magyar gazdaság teljesítménye 2012 egészében 1,4 százalékkal esik vissza. A JP Morgan eddigi előrejelzésében 1,2 százalékos idei magyarországi GDP-csökkenés szerepelt. A cég ugyanakkor a következő év elejére már mérsékelt növekedéssel számol, amelyhez előrejelzése szerint a fő magyar exportpiacokon várt élénkülés, valamint a nemrégiben termelésbe állt magyarországi autógyárak növekvő kibocsátása ad majd hajtóerőt. A JP Morgan elemzői szerint valószínűleg visszahúzó tényező marad ugyanakkor a hazai fogyasztás. Emellett a bankadóval és a pénzügyi tranzakciós illetékekkel kapcsolatos legutóbbi költségvetési intézkedések továbbra is nyomást gyakorolnak a bankok hitelezési hajlandóságára, és általánosságban a beruházási környezetre. A JP Morgan szakértői 2014 előtt nem várják a hazai fogyasztás élénkülését, így véleményük szerint addig a nettó export marad a gazdaság hajtóereje. Mindezt egybevetve a cég londoni elemzői 2013 egészére 0,5 százalékos, 2014-re pedig 1,5 százalékos magyarországi GDP-növekedést valószínűsítettek, megjegyezve, hogy erre a prognózisukra kockázatok hatnak.

A Capital Economics legfrissebb GDP-beclése szerint a magyar és a térségi adatokból egyértelműen látszik, hogy az euróövezet adósságválsága terheli a kelet-európai gazdaságokat. A gyenge gazdasági teljesítménynek azonban emellett más okai is vannak. A gyenge idei terméshozamok miatt valószínűleg csökkent a teljes agrárszektor termelése a harmadik negyedévben. Még fontosabb tényező, hogy a térség számos országában – főleg Magyarországon és Csehországban – a költségvetési szigor is terheli a növekedési kilátásokat, éppen olyan időszakban, amikor a magánszektorbeli és a külső kereslet gyengül. A Capital Economics szerint az euróövezeti válság a következő egy évben eszkalálódni fog, és megkezdődik a valutaunió felbomlása, ami komoly nehézséget jelent majd az európai felzárkózó térség gazdaságai számára. Az előrejelzés szerint ugyanakkor Közép- és Kelet-Európa gazdasági kilátásai szempontjából elsősorban nem a felbomlás ténye, hanem mikéntje az elsődlegesen fontos tényező. A Capital Economics központi forgatókönyve szerint az euróövezetből legfeljebb egy vagy két kisebb tagállam fog távozni és ezáltal a felzárkózó európai gazdaságok elkerülik a 2008-2009-eshez hasonló meredek visszaesést. A térségi növekedés azonban ezzel együtt is rendkívül gyenge marad, és a régió több országa – elsősorban Magyarország – valószínűleg a következő év nagy részét is recesszióban tölti. Mindezek alapján a Capital Economics előrejelzése szerint a magyar gazdaság teljesítménye 2012 egészében 1,5 százalékkal, 2013-ban pedig 0,5 százalékkal visszaesik.

A Barclays elemzői szerint ugyanakkor enyhülni látszik a magyar gazdaság recessziójának intenzitása, mivel a negyedéves összevetésben számolt visszaesés

⁵ Forrás:

http://www.mfor.hu/cikkek/Capital_Economics_az_eurovalsag_huzza_vissza_a_magyar_gazdasagot.html

mértéke csökkent. Előrejelzésük szerint ebből az következhet, hogy a magyar gazdaság teljesítménye a következő negyedévekben stabilizálódhat, 2013-ban pedig növekedésnek indulhat. A Barclays azonban ezzel együtt is rontotta Magyarországra adott idei előrejelzését a vártnál gyengébb harmadik negyedévi teljesítmény miatt, és most már 1,4 százalékos GDP-mínuszt jósol 2012 egészére az eddig valószínűsített 1,2 százalékos visszaesés helyett. A cég jövőre 0,2 százalékos GDP-növekedést vár a magyar gazdaságra, mely elmarad a korábbi előrejelzéstől.

A Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt. 2012. őszi konjunktúrajelentése⁶ szerint a magyar gazdaság idei 1,2 százalék körüli visszaesését 2013-ban enyhe, 0,5 százalékos bővülés követheti. A növekedés gyengülő hajtóereje továbbra is az export marad. A háztartások fogyasztása idén 1,5 százalékkal zsugorodik, melynek fő oka az egykulcsos személyi jövedelemadó, illetve az adójóváírás kivezetésének jövedelemcsökkentő hatása. A beruházások volumene idén 7, jövőre 5 százalékkal mérséklődik. A beruházások élénkülésének nincsenek jelei, ehhez szinte minden feltétel hiányzik: korlátozott és drága a hitelhez jutás, a külpiazi feltételek bizonytalanok, a hazaiak kifejezetten borúsak, a gazdaságpolitika kiszámíthatatlansága miatti bizalomvesztés pedig erősen a hosszú távú elköteleződések ellen hat. Az állami beruházások 2012-ben tovább zuhantak, várhatóan idén a 2005. évinek a felét fogják kitenni. Jövőre a költségvetési korlátok miatt további enyhe mérséklődik várható. A nettó export, amely az elmúlt 6 évben a gazdasági növekedés kizárólagos hajtóereje volt, 2013-ban is GDP növekedésének egyetlen komponense lesz. Az áruk és szolgáltatások exportjának volumene az idei 3 százalékos növekedés után jövőre meghaladhatja a 4 százalékot. Ugyanakkor az import emelkedése jövőre némileg gyorsul, a GDP növekedésére ellentétesen ható két tényező hatása tehát kiolthatja egymást. A külkereskedelemben emellett fennmarad az óriási aktívum. 2012-ben várhatóan 7-7,2 milliárd euró, 2013-ban ennél akár magasabb külkereskedelmi többlet is keletkezhet.

2012 októberében harmincadik alkalommal került sor az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) vállalati konjunktúra-vizsgálatára, amely több mint 14.000 cég megkeresésével készül minden évben áprilisban és októberben, a területi kamarák közreműködésével. Magyarországon ez legtöbb céget felmérő vállalati konjunktúra vizsgálat. A kutatás része az Eurochambres mintegy 14 millió vállalkozásra kiterjedő európai konjunktúravizsgálatának. Ez év októberében a megkeresett vállalkozások közül 3.182 cégnél töltötték ki kérdőívünket – vizsgálatunk ennyi vállalatvezető válaszain alapul.

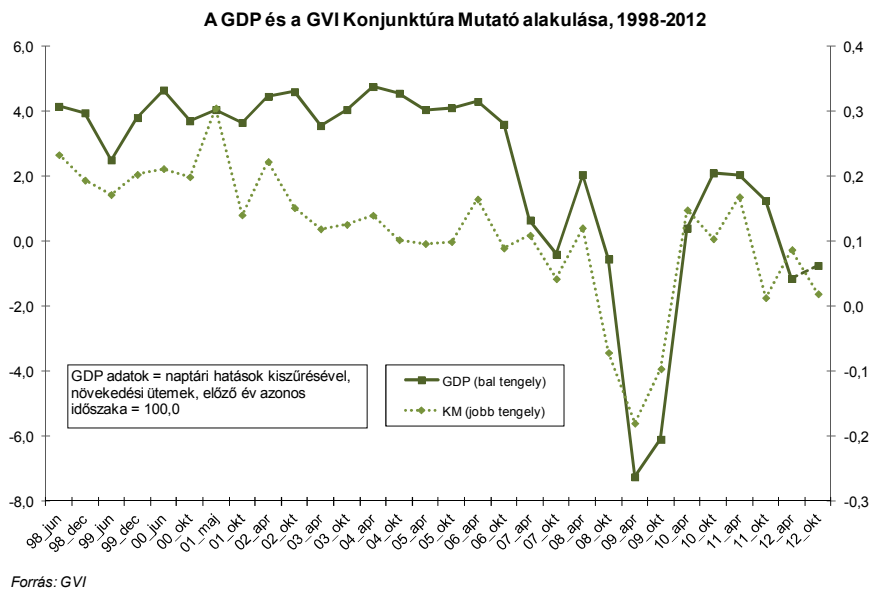
A 2012. októberi adatfelvétel tanúsága szerint Magyarországon romlott az üzleti bizalom: a vállalati várakozások áprilisi fellendülése után újra pesszimistábbá váltak a cégek. A GVI Konjunktúra Mutató az áprilisi 8,7 pontról 6,8 pontos csökkenést követően 1,9 pontra süllyedt (lásd a 1.1.4.1. ábrát). Az eredmények negatív fordulatról tanúskodnak, miközben az üzleti helyzet megítélésével és a várakozásokkal kapcsolatos bizonytalanság továbbra is jelentős. A jelenlegi és a várható üzleti helyzet mutatóinak összevetése alapján a magyar vállalkozások kilátásai stagnáló helyzetet vetítenek elő, ugyanakkor a romló üzleti klímától sem állnak távol. Több részmutatónál továbbra is megfigyelhető a gazdasági válság hatása, különösen a válság által erőteljesen érintett szektorokban, így például az építőiparban. A várható gépberuházások szintje és az előre jelzett építési beruházási

⁶ Forrás: <http://www.kopint-tarki.hu/sajto.pdf>

aktivitás mértéke is csökkent. A várható munkaerő-kereslet mutatója ismét negatív tartományba került.

A GVI Bizonytalansági Mutató értéke nem változott jelentősen az áprilisi vizsgálat eredményeihez képest: továbbra is a magasnak mondható, 45,2 pontos szinten áll. Ez pedig arra utal, hogy a magyar gazdaságban továbbra is nagyon megosztott a vállalatvezetők véleménye: vannak cégek, amelyek üzleti kilátásaik javulására számítanak, de sokan üzleti helyzetük további rosszabbodását valószínűsítik.

1.1.4.1. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúra Mutató alakulása, 1998-2012

A GKI Gazdaságkutató Zrt. legfrissebb, 2012. októberi felmérése szerint⁷ fél éve lényegében változatlan a GKI-Erste konjunktúra-index értéke. A felmérés szerint októberben az üzleti várakozások kissé javultak, a fogyasztóiak viszont romlottak.

A konjunktúra-index 2008 őszén kezdett gyors ütemben romlani, a 2009-es évet pedig történelmi mélypontra kezdte. Az egyre gyorsuló zuhanás 2009 áprilisában érte el mélypontját, majd ezt lassú ütemű javulás követte. Miután az üzleti szektor és a fogyasztók várakozásai szinte töretlen javulást mutattak 2009 májusától 22 hónapon át, az index 2010 végére elérte 2006 tavaszi szintjét. 2011 elején azonban újra negatív fordulatnak lehettünk szemtanúi, és az index értéke 2012 januárjáig folyamatosan csökkent. Az év eleji kismértékű emelkedést májusban zuhanás, majd enyhe hullámvész követte.

Az üzleti szférán belül csak az ipari bizalmi index emelkedett, a többi stagnált vagy csökkent. Az ipari várakozások javulásában leginkább a készletek csökkenése játszott szerepet, de a válaszadók kedvezőbben ítélték meg a termelési kilátásokat is. Az építőipari bizalmi index értéke októberben egyéves mélypontjára került – miközben több mint hat éve ez a legpesszimistább ágazat. A kereskedelmi bizalmi index értéke októberben érezhetően tovább csökkent, utoljára 2010 januárjában volt a jelenlegihez hasonlóan pesszimista ez az ágazat. A szolgáltatói bizalmi index

⁷ Forrás: http://www.gki.hu/sites/default/files/users/Petz%20Raymund/konj_1210.pdf

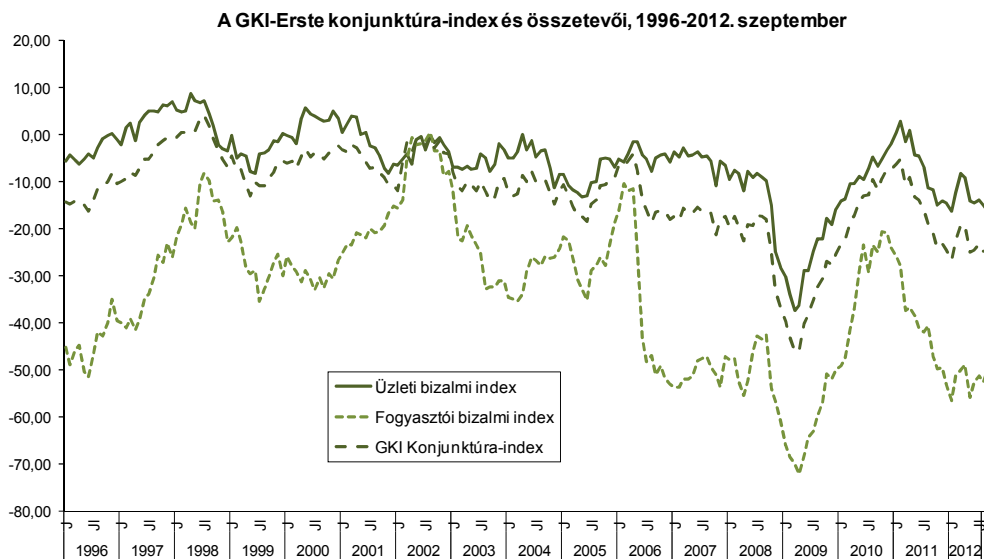

értéke nem változott, az üzletmenet és az előző időszaki forgalom megítélése romlott, a várható forgalomé stagnált.

Az árváltoztatási szándék egyik ágazatban sem változott jelentősen, az iparban azonban kissé erősödött az emelést valószínűsítők aránya. Az építőiparban és a szolgáltató szférában viszont az árcsökkenésre számítók aránya továbbra is meghaladja az emelést tervezőkéét. Ugyanakkor a fogyasztók inflációs várakozása érezhetően erősödött. A magyar gazdaság kilátásainak megítélése októberben csak a szolgáltató cégeknél és a fogyasztók körében romlott jelentősen.

A 1.1.4.2. ábrán a GKI-Erste konjunktúra-index látható, amely a fogyasztói bizalmi index és az üzleti bizalmi index súlyozott átlaga.

1.1.4.2. ábra: A GKI-Erste konjunktúra-indexe és összetevői (fogyasztói bizalmi index és üzleti bizalmi index), 1996 – 2012

1.2. Nemzetközi kitekintés

Az alábbi alfejezetben Németország, Franciaország és az EU-tagállamok gazdaságának helyzetébe nyerünk gyors betekintést egyrészt makrogazdasági mutatók (GDP, ipari termelés), másrészt a legnagyobb nyugat-európai gazdaságkutató intézetek (Ifo, INSEE) vállalati felméréseiből származó üzleti bizalmi indexek segítségével. A tágabb makrogazdasági környezet feltérképezése azért képezi fontos részét a hazai gazdaságról alkotott kép értékelésének, mert Magyarország kis, nyitott gazdaság, és így konjunkturális helyzete nagyban függ az európai exportpiacok keresletétől, különös tekintettel a német piacra.

Főbb megállapítások

Az üzleti várakozásokat felmérő vállalati konjunktúramutatók, valamint a makrogazdasági mutatók tanulsága szerint a német és a francia gazdaság 2008 második felében a válság következtében óriási visszaesést szenvedett el. Bár 2009-ben és 2010-ben végbement a válságból való kilábalás és elkezdődött a válság utáni jelentős gazdasági fellendülés, azonban 2011-ben az euróövezet válsága újfent visszavetette a nyugat-európai gazdaságok fejlődését. 2012-ben a helyzet tovább romlott és az EU valószínűsíthetően a recesszió felé halad. Mind az Ifo és az INSEE konjunktúraindexei, mind a legtöbb (GDP-re és ipari termelésre vonatkozó) makrogazdasági mutató azt jelzi előre, hogy a visszaesés a következő évben is folytatódni fog.

A nemzetközi makrogazdasági környezet konjunkturális helyzetéből következtethetünk arra, hogy a közeljövőben milyen kereslet várható a magyar exporttermékek iránt. Magyarország legfőbb exportpiaca az Európai Unió, ezen belül is Németország (2011-ben a magyar export 24,8 százaléka irányult Németországba, az importnak pedig 23,8 százaléka származott onnan). Az alábbiakban a legfontosabb német és francia makromutatókon keresztül mutatjuk be az utóbbi évek gazdasági folyamatait, valamint a müncheni Ifo gazdaságkutató intézet és a francia statisztikai hivatal (INSEE) legfrissebb elemzési eredményeit is ismertetjük.

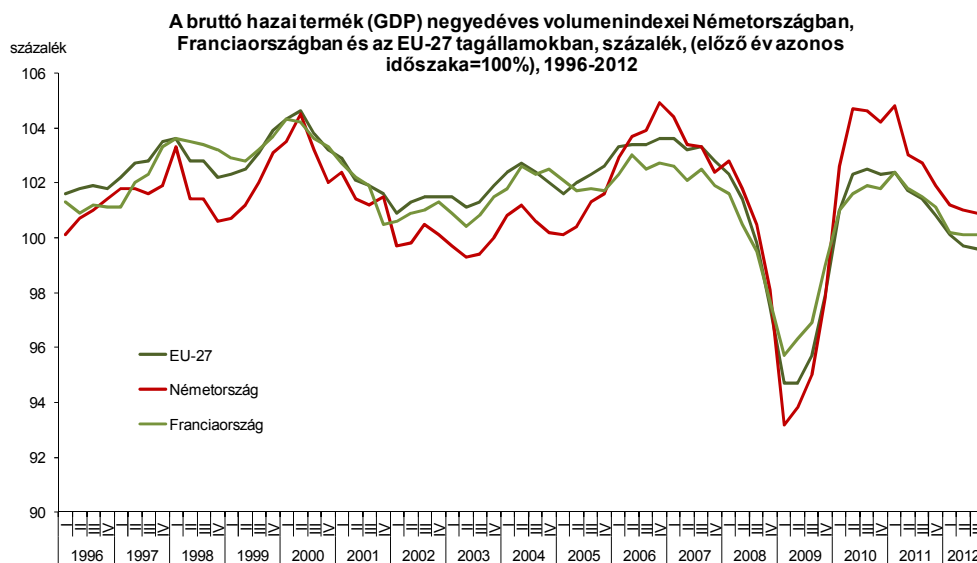
1.2.1. Bruttó hazai termék (GDP)

A német bruttó hazai termék (GDP) a gazdasági válság következtében igen erőteljes zuhanást szenvedett el: a 2008-as 1,1 százalékos növekedés után 2009-ben 5,1 százalékos csökkenést mutattak az adatok a megelőző évhez képest. 2010-től azonban gyors ütemben kapott erőre a német gazdaság, mely minden negyedévben 4 százalék feletti növekedési ütemet produkált, az év egészében pedig 4,2 százalékkal bővült. 2011-ben a növekedés üteme lelassult az euróválság következtében: az első negyedévben 4,8 százalékos, a másodikban 3 százalékos, a harmadikban 2,7 százalékos, míg a negyedikben mindössze 1,9 százalékos növekedést mutatnak az adatok. 2012-ben ez a tendencia folytatódott: az első negyedévben 1,2 százalékos, a második negyedévben 1 százalékos, a harmadikban pedig 0,9 százalékos volt a német GDP bővülési üteme (lásd a 1.2.1.1. ábrát).

A francia GDP már 2008-ban igen enyhe (0,1 százalékos) csökkenést mutatott, majd 2009-ben 3,1 százalékkal esett vissza. A német adatokhoz hasonlóan Franciaország esetében is 2010-től tapasztaljuk a fellendülést: az év egészében 1,7 százalékkal növekedett a bruttó hazai termék az előző évhez képest. 2011-ben a bővülés lassuló ütemben folytatódott: az első negyedévben 2,4 százalékos, a másodikban 1,8 százalékos, a harmadikban 1,5 százalékos, a negyedikben pedig 1,1 százalékos növekedést tapasztaltunk. 2012 első három negyedévében a francia gazdaság gyakorlatilag stagnált: az első negyedévben 0,2 százalékos, a második és a harmadik negyedévben pedig 0,1 százalékos bővülés következett be (lásd a 1.2.1.1. ábrát).

Ha az Európai Unió összes tagállamának átlagos bruttó hazai termékét vizsgáljuk meg, azt láthatjuk, hogy a válság következtében történelmi mértékű zuhanást mutatott, mely 2009-ben 4,3 százalékot tett ki. 2010-ben már 2,1 százalékos bővülés következett be, de 2011-re ez a növekedés az euróövezet újabb válsága miatt megtört és az év egészében mindössze 1,5 százalékot tett ki. 2012-ben a kedvezőtlen tendencia folytatódott és az EU a recesszió szélére került: az első negyedévben 0,1 százalékos növekedés, a másodikban 0,3 százalékos csökkenés, a harmadikban pedig 0,4 százalékos visszaesés következett be (lásd a 1.2.1.1. ábrát).

1.2.1.1. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei Németországban, Franciaországban és az EU-27 tagállamokban, százalék, (előző év azonos időszaka=100%), 1996-2012

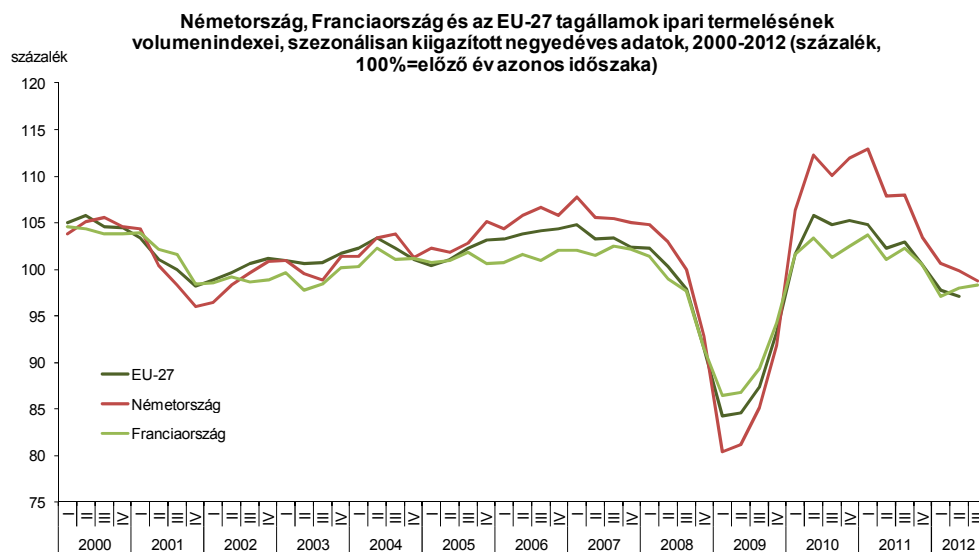
1.2.2. Ipari termelés

Németország ipari termelése mélyrepülésbe kezdett a gazdasági válság hatására: a 2008-ban tapasztalt enyhe, 0,1 százalékos éves csökkenés után 2009-ben igen jelentős, 15,4 százalékos visszaesés következett be 2008-hoz képest. Ezt 2010-ben nagy mértékű, 10 százalékos felindulás követte, mely 2011-re 7,9 százalékosra mérséklődött. A növekedés 2011 második negyedéve óta folyamatosan veszít lendületéből, így 2012 első negyedévében már csak 0,1 százalékos volt a bővülés. A második negyedévre ez 0,2 százalékos csökkenésbe fordult át, mely tendencia a harmadik negyedévre 1,3 százalékosra gyorsult (lásd a 1.2.2.1. ábrát).

A franciaországi ipari termelés már 2008-ban jelentős, 2,7 százalékos visszaesést szenvedett el a megelőző évhez képest, mely 2009-ben 10,9 százalékosra fokozódott. 2010-ben enyhe, 2,2 százalékos felindulás következett be, mely 2011-re lelassult (1,8 százalékos). 2012-ben a lassulás negatív trendbe fordult: az első negyedévben 2,9 százalékos, a második negyedévben 2 százalékos, a harmadik negyedévben pedig 1,7 százalékos csökkenést mutattak az adatok (lásd a 1.2.2.1. ábrát).

A válság miatt az Európai Unió tagállamaiban drasztikus visszaesést mutatott az ipari termelés, 2008-ban az év egészében 2 százalékos csökkenés következett be 2007-hez képest, 2009-ben pedig 12,7 százalékos volt a zuhanás. 2010-ben a válság utáni felindulás viszonylag jelentős, 4,6 százalékos növekedésben jelentkezett, mely 2011-ben 2,8 százalékosra lassult. 2012 első félévében újfent csökkent az EU-tagállamok iparának kibocsátása, az első negyedévben 2,2 százalékkal, a másodikban pedig 2,9 százalékkal (lásd a 1.2.2.1. ábrát).

1.2.2.1. ábra: Németország, Franciaország és az EU-27 tagállamok ipari termelésének volumenindexei, szezonálisan kiigazított negyedéves adatok, 2000-2011 (százalék, 100% = előző év azonos időszaka)

Forrás: Eurostat

1.2.3. Üzleti bizalom

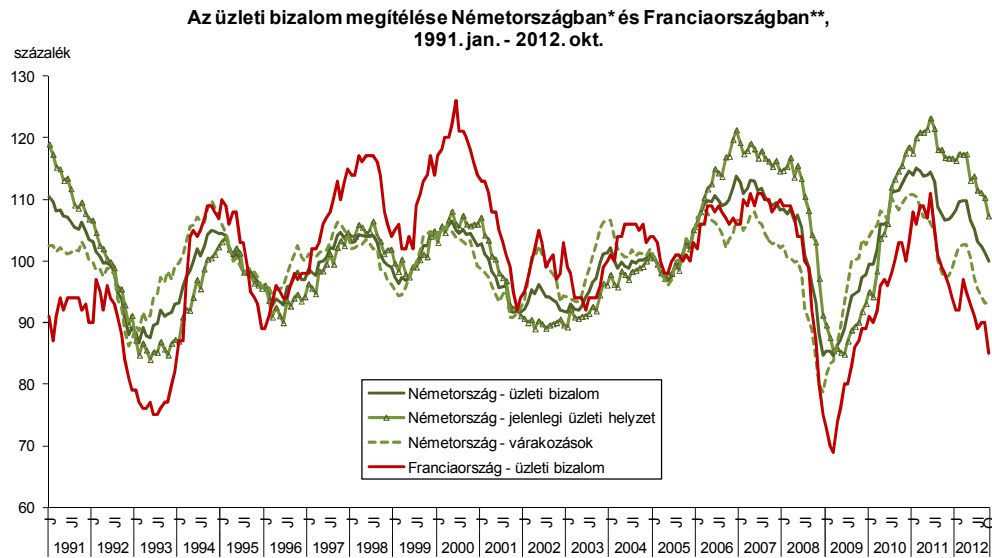
A müncheni Ifo gazdaságkutató intézet 1991 óta közli a havi vállalati konjunktúra-felméréséből származó adatokat. A 1.2.3.1. ábrán látható, hogy a gyengülő európai gazdasági helyzet miatt az Ifo üzleti bizalmi indexe már 2007 második felében elkezdett csökkenni. A gazdasági válság következtében a negatív tendencia 2008 második felében zuhanórepüléssé fokozódott, a mutató 2009 elején elért mélypontján a felmérés történetének legalacsonyabb értékét vette fel. A 2009 áprilisától 2011 februárjáig eltelt 23 hónapban a bizalmi index szinte töretlen emelkedést mutatott, mind a cégek jelenlegi üzleti helyzetének értékelését, mind pedig a közeljövő üzleti várakozásait tekintve. Az index 2011 februárjában eddigi történetének legmagasabb értékét vette fel, az év hátralevő részében azonban szinte folyamatos csökkentést mutatott. 2012 első hónapjaiban újfent növekvő tendenciáról számolt be az Ifo, májustól októberig azonban újra negatív tendenciát láthatunk. Az Ifo legfrissebb vállalati konjunktúra-felmérése szerint⁸ a német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi index 2012 októberében újfent romlott (immár a hatodik egymást követő alkalommal). A vállalatok rosszabb jelenlegi üzleti helyzetről számoltak be, mint az elmúlt hónapokban, a következő fél évre vonatkozó üzleti várakozások pedig borúlátóak maradtak. Az Ifo szakértői negatívnak látják a német gazdaság kilátásait.

A francia statisztikai hivatal (INSEE) már 1976 óta közli az ipari vállalkozások körében havonta végzett konjunktúra-felméréseiből származó adatokat. A 1.2.3.1. ábrán látható, hogy az INSEE konjunktúramutatója 2008 közepén, viszonylag magas szintről kezdett zuhanórepülésbe. A gazdasági válság következtében 8 hónapon keresztül mutatott igen jelentős visszaesést az index, és 2009 márciusában elérte mélypontját, mely a felmérés történetének legalacsonyabb értéke (a hosszú távú átlag 70 százaléka). A mélypont után 19 hónapos, szinte töretlen emelkedési szakasz következett, és az index 2010 októberében haladta meg újra hosszú távú átlagos értékét. 2010 végétől erőteljesebb hullámvázba kezdett a mutató, de 2011 júniusáig ennek ellenére tartani tudta a növekvő tendenciát. 2011 júliusától azonban szinte folyamatos csökkenést mutat a konjunktúraindex, és 2011 szeptembere óta hosszú távú átlagos értéke alá került. Az INSEE 2012 októberében végzett felmérése⁹ azt mutatja, hogy a francia vállalatok helyzetében és várakozásaiban újabb igen erős visszaesés következett be, a mutató 2009 közepe óta nem volt ilyen alacsony szinten. A megkérdezett vállalatvezetők véleménye szerint a francia ipari konjunktúra jelenlegi helyzete is igen kedvezőtlen és a következő hónapokra vonatkozó kilátások is borúlátóak.

⁸ Forrás: Ifo (<http://www.cesifo-group.de/ifoHome/facts/Survey-Results/Business-Climate/Geschaeftsklima-Archiv/2012/Geschaeftsklima-20121024.html>)

⁹ Forrás: INSEE (<http://www.insee.fr/fr/themes/info-rapide.asp?id=11&date=20121023>)

1.2.3.1. ábra: Az üzleti bizalom megítélése Németországban* és Franciaországban**, 1991–2012

Forrás: Ifo, INSEE

* Forrás: Ifo (<http://www.cesifo-group.de>)

Ifo Business Climate Index for Trade and Industry in Germany, 2000=100%

** Forrás: INSEE (<http://www.insee.fr>)

Indicateur synthétique du climat des affaires – industrie manufacturière, hosszú távú átlag=100%

Megjegyzés: Az ábrán vállalati felvételekből származó, a cég jelenlegi és várható helyzetét tartalmazó indikátor egyenlegének szezonálisan kiigazított értékei szerepelnek

1.3. Makrogazdasági trendek Magyarországon

Az alfejezet a magyar gazdaság elmúlt évekbeli tendenciáinak összefoglaló leírását tartalmazza, különös tekintettel a 2008-2009-es gazdasági válság hatására, az azt követő fellendülésre, valamint az azóta eltelt időszak legfőbb tendenciáira. Az alábbiakban a gazdasági helyzetet egyrészt a legfontosabb makrogazdasági mutatókon keresztül vázoljuk fel, melynek során kitérünk a foglalkoztatottság, a bruttó hazai termék, az ipari termelés, a beruházás és a külkereskedelmi termékforgalom alakulására.

Főbb megállapítások

2009-ben rendkívül mély válságot élt meg a magyar gazdaság, a recesszió mélysége megközelítette a transzformációs visszaesés (1991-1995) során tapasztalt mértéket. A gazdasági teljesítmény 2009 folyamán zuhanásszerű visszaesést produkált, mely az év közepén érte el mélypontját. 2010 első felében lelassult a romló tendencia, majd növekedésbe fordult, az év második felében a gyorsulás üteme pedig már elérte a válság előtti szintet. Azonban a nemzetközi gazdasági környezet az euróövezet válságának kialakulásával 2011-ben újfent igen kedvezőtlené vált, így a magyar gazdaság növekedési üteme erőteljesen lelassult, 2012-ben pedig visszasüllyedt a recesszióba.

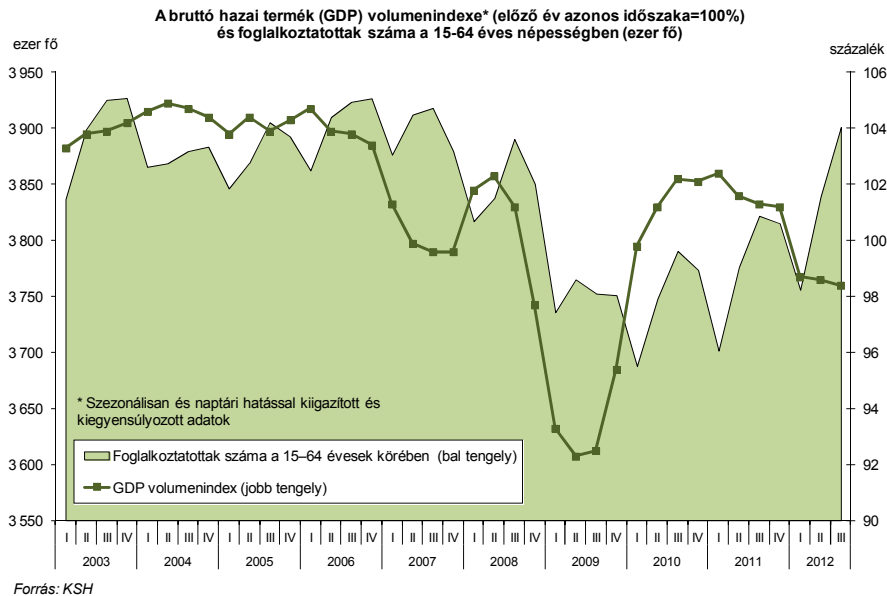
A gazdasági válság tovaryűrűző hatása erőteljes negatív hatást gyakorolt a magyar munkaerőpiacra. 2009 folyamán a drámai mértékben romló GDP-t a foglalkoztatottság jelentős visszaesése követte. A gazdasági növekedés pozitív fordulópontját azonban csak késéssel követte a munkaerőpiac. Bár 2010-ben folyamatosan gyorsult a GDP növekedése, a foglalkoztatottak száma csak az év első felében emelkedett, a második félévben enyhén csökkent. 2011-ben a GDP növekedésének lassulását a foglalkoztatottak számának enyhe növekedése kísérte. 2012 első három negyedévében a GDP folyamatosan csökkent, a foglalkoztatottak száma pedig a közfoglalkoztatottak számának gyors növekedése következtében megugrott és visszatért a válság előtti szintre.

1.3.1. Foglalkoztatottság, bruttó bérek

Az utóbbi negyedévek makrogazdasági folyamatait tekintve megfigyelhetjük, hogy a bruttó hazai termék (GDP) növekedésének 2007-ben végbement erőteljes zuhanását 2008 elején követte a munkahelyek számának nagymértékű visszaesése (lásd a 1.3.1.1. ábrát). A 2008 első felében tapasztalt javulást szintén gyors foglalkoztatottság-növekedés kísérte. 2008 harmadik negyedévében a gazdasági válság hatására újfent visszaesett a növekedés, a foglalkoztatottak száma pedig egy ideig még tovább nőtt, a negyedik negyedévben azonban jelentősen csökkent. A gazdasági válság tovaryűrűző hatása igen erőteljes negatív hatást gyakorolt a munkaerőpiacra: 2009 elején a drámai mértékben romló GDP-t a foglalkoztatottság zuhanása követte. A GDP csökkenése a 2009 közepén elért mélypont után lassulni kezdett, 2010 második negyedévében pedig már stagnálást mutatott. 2010 egészében javult a bruttó hazai termék mutatója, az év végére elérve a válság előtti szintet. A foglalkoztatottak száma 2010 első felében növekedett, majd ez a kedvező

tendencia megtört és enyhe csökkenésnek adta át a helyét. 2011-ben a GDP növekedése lassulni kezdett, a foglalkoztatottak száma pedig kis mértékben nőtt. 2012 első három negyedévében a GDP folyamatosan csökkent, a foglalkoztatottak száma pedig a közfoglalkoztatottak számának gyors növekedése következtében megugrott és visszatért a válság előtti szintre.

1.3.1.1. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexe (előző év azonos időszaka:100%) és a foglalkoztatottak száma a 15-64 éves népességben (ezer fő), 2003 – 2012. III. negyedév

Az alábbiakban röviden összefoglaljuk a magyarországi bruttó átlagkeresetek alakulásának jellemzőit a 2003-tól 2012 nyaráig terjedő időszakra vonatkozóan. Az átlagbérek alakulása a gazdasági helyzet egyik fontos indikátora, és ezen kívül jelentős hatást gyakorol mind az inflációra, mind pedig a munkaerő-piaci folyamatokra.

2009-ben a havi bruttó átlagkeresetek a nemzetgazdaságban 0,5 százalékkal emelkedtek 2008-hoz képest a legalább 5 fős vállalkozásoknál és a költségvetési intézményeknél. Ezen belül a versenyszférában 4,3 százalékkal növekedtek az átlagkeresetek, a költségvetés területén pedig 7,9 százalékkal maradtak el a megelőző évitől.¹⁰ 2010-ben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos bruttó keresete 202 600 forint volt, ezen belül a vállalkozásoknál dolgozóké 206 800, a költségvetési szervezeteknél alkalmazásban állóké pedig 196 200 forint. Nemzetgazdasági szinten 2010-ben a bruttó keresetek 1,4 százalékkal haladták meg az előző évit. Az átlagkeresetek a versenyszférában 3,3 százalékkal nőttek, a költségvetés területén pedig – az alacsony keresetű közfoglalkoztatottak számának emelkedése miatt – 2,8 százalékkal elmaradtak 2009-hez képest.¹¹ 2011-ben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos bruttó keresete 213 100 forint volt, ezen

¹⁰ Forrás: KSH Gyorstájékoztató. Létszám és kereset a nemzetgazdaságban, 2009. január–december. 2010. február 19. (<http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/gyor/let/let20912.pdf>)

¹¹ Forrás: KSH Gyorstájékoztató. Létszám és kereset a nemzetgazdaságban, 2010. január–december. 2011. február 18. (<http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/gyor/let/let21012.pdf>)

belül a vállalkozásoknál dolgozóké 217 900, a költségvetési szervezeteknél alkalmazásban állóké 203 500 Ft volt. Nemzetgazdasági szinten 2011-ben a bruttó keresetek 5,2 százalékkal haladták meg az előző év azonos időszakit. Az átlagkeresetek a versenyszférában 5,3, a költségvetés területén pedig 3,8 százalékkal nőttek.¹²

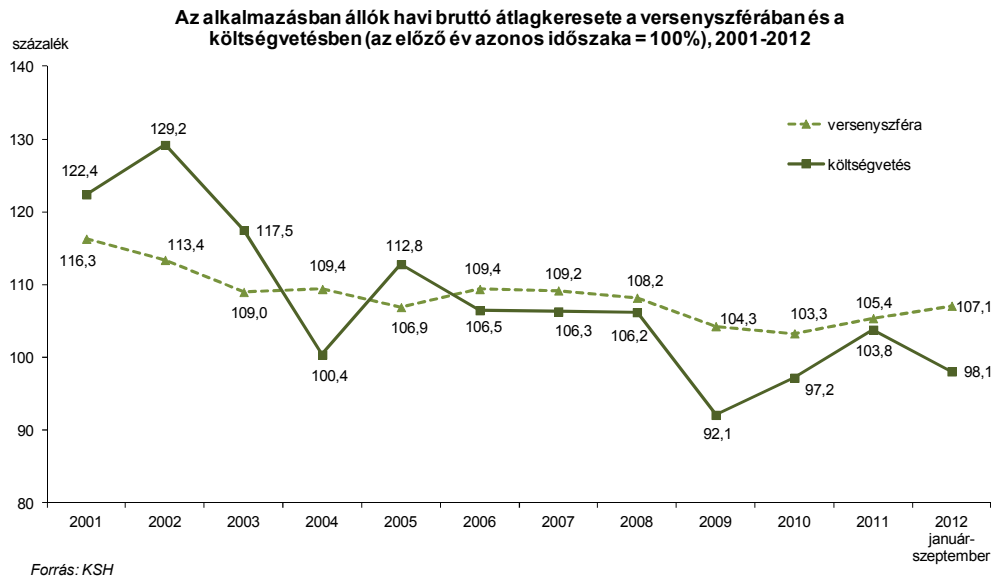
2012 első kilenc hónapjában a teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos bruttó keresete 219 700 forint volt. A vállalkozásoknál dolgozók átlagosan 230 000, míg a közszférában – a nem közfoglalkoztatás keretében – foglalkoztatottak 211 800 forintot kerestek. A közfoglalkoztatottak átlagkeresete 73 200 forint volt. Nemzetgazdasági szinten a bruttó keresetek 4,5 százalékkal (a közfoglalkoztatottak nélkül 6,2 százalékkal) haladták meg az előző év azonos időszaki értékét. Az átlagkeresetek a versenyszférában 7,1 százalékkal nőttek. A költségvetés területén a közfoglalkoztatás súlyának növekedése miatt csökkent az átlagkereset, e hatást kiszűrve átlagosan 3,5 százalékos volt a bruttó keresetek emelkedése. A nonprofit szektorban alkalmazásban állók bruttó keresete 8,4 százalékkal, 201 400 forintra nőtt.¹³

A 1.3.1.2. ábrán látható, hogy a versenyszférában 2003 és 2008 között stabil 10 százalék körüli bruttó béremelkedés történt, mely növekedés 2009-ben 4,3 százalékra, 2010-ben pedig 3,3 százalékra mérséklődött. 2011-ben kissé magasabb, 5,4 százalékos növekedést tapasztaltunk, 2012 első kilenc hónapjában pedig már 7 százalék fölé emelkedett ez az adat. A közszférában ennél jóval ingadozóbb a béremelkedés üteme: a 2001 és 2003 közötti időszak irreális, valós teljesítményt nem tükröző 20-30 százalék körüli béremelését 2004-ben stagnálás követte. 2005-ben újra nagyobb mértékű, 12,8 százalékos emelés történt, 2006-ban, 2007-ben és 2008-ban pedig stabil, 6 százalék körüli volt a közszféra bruttó béreinek növekedési üteme. 2009-ben a gazdasági válság hatására a kormány takarékosági intézkedéseket hajtott végre, melynek keretein belül megszüntették a 13. havi béreket, így a közszférára jellemző átlagos bruttó bérek 7,9 százalékkal csökkentek. 2010-ben tovább csökkentek a bérek a közszférában az előző év azonos időszakához képest az alacsony keresetű közfoglalkoztatottak számának emelkedése miatt, de a csökkenés üteme mérséklődött (2,8 százalék). 2011-ben már enyhe, 3,8 százalékos növekedésnek lehettünk tanúi, 2012 első kilenc hónapjában azonban – újfent a közfoglalkoztatás jelentőségének növekedése miatt – 1,9 százalékos visszaesés történt.

¹² Forrás: KSH Gyorstájékoztató. Létszám és kereset a nemzetgazdaságban, 2011. január–december. 2012. február 21. (<http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/gyor/let/let21012.pdf>)

¹³ Forrás: KSH Gyorstájékoztató. Létszám és kereset a nemzetgazdaságban, 2012. január–szeptember. 2012. november 20. (<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/let/let21209.pdf>)

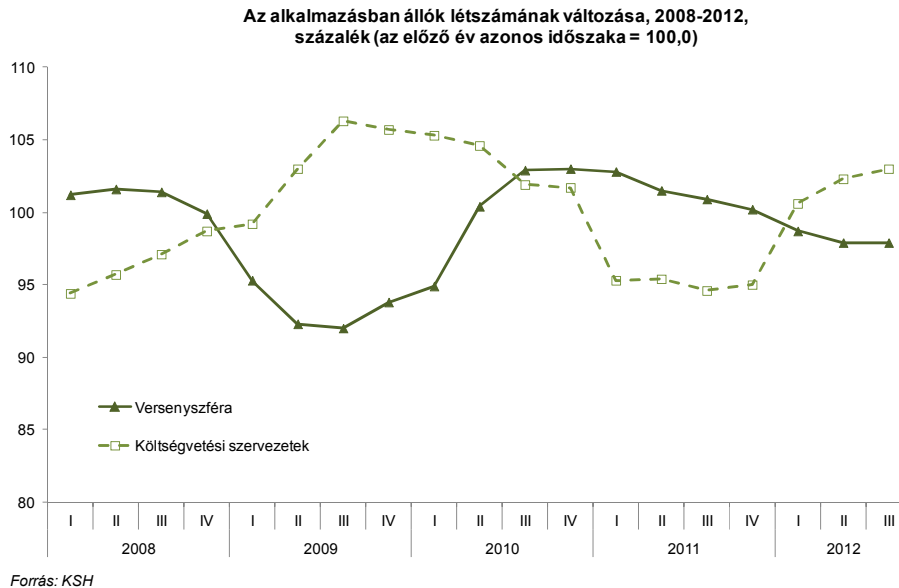
1.3.1.2. ábra: Az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresetének változása a versenyszférában és a költségvetésben (előző év = 100%), 2001-2011

A 1.3.1.3. ábrából azt láthatjuk, hogy a versenyszférában alkalmazásban állók létszáma a 2008-as igen enyhe növekedés után 2009 folyamán a gazdasági válság hatására jelentős, 5-8 százalékos visszaesést mutatott minden negyedévben. 2010-ben a csökkenés üteme lassulni kezdett, majd az év második felében már 3 százalékos növekedést tapasztaltunk a versenyszféra alkalmazottainak számában. 2011-ben a növekedési ütem folyamatosan gyengült, az év végén stagnálást mutattak az adatok. 2012-ben a negatív tendencia tovább folytatódott: az első negyedévben 1,3 százalékkal, a második és a harmadik negyedévben pedig 2,1 százalékkal csökkent az alkalmazotti létszám.

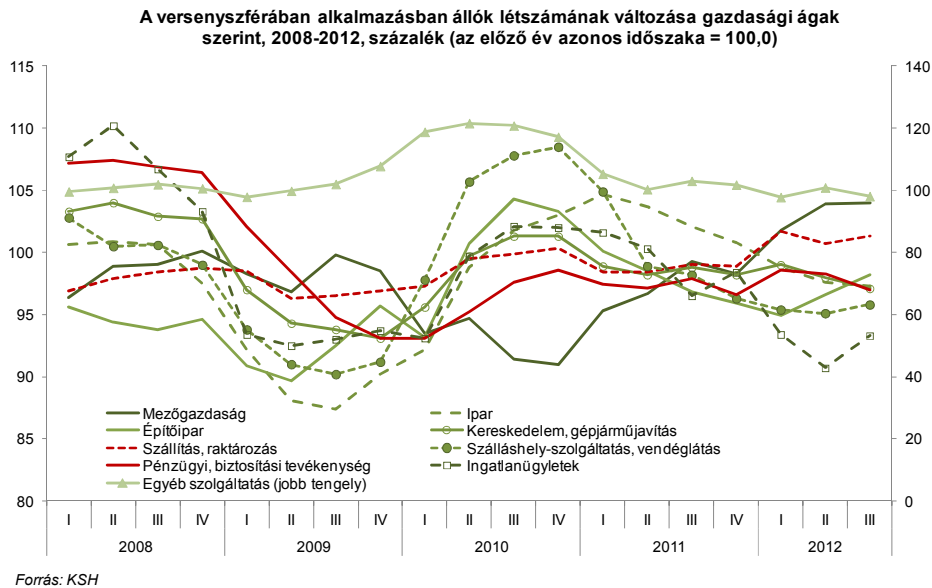
A közsféra alkalmazotti létszáma 2008-ban gyengülő ütemű csökkenést mutatott. 2009 elején ez az adat stagnált, de az év nagy részében dinamikus (3-6 százalékkal) bővült. 2010 első félévében még 5 százalékos növekedést tapasztaltunk, de az év utolsó két negyedévében már csak 2 százalékos növekedés volt látható. 2011-ben jelentősen csökkent a közsféra alkalmazottainak létszáma: minden negyedévben közel 5 százalékos visszaesést mutatnak az adatok. 2012-ben gyorsuló ütemű növekedést tapasztalunk: az első negyedévben 0,6, a másodikban 2, a harmadikban pedig 3 százalékkal nőtt a közsféra alkalmazotti létszáma.

1.3.1.3. ábra: Az alkalmazásban állók létszámának változása, 2008–2012, százalék (az előző év azonos időszaka: 100,0)

A versenyszféra gazdasági ágak szerinti bontásából azt láthatjuk, hogy 2009-ben a mezőgazdaságban alkalmazásban állók létszáma némi bővülést mutatott, a vendéglátás területén viszont jelentős volt a visszaesés. 2010-ben az egyéb szolgáltatások területén volt a legdinamikusabb a foglalkoztatottak számának növekedése, és a vendéglátásban alkalmazottak létszáma is bővült. Ugyanekkor a pénzügyi szolgáltató cégek körében visszaesett a foglalkoztatás. 2011-ben ez utóbbi területen már növekedés figyelhető meg, emellett az iparban és a mezőgazdaságban is, ellenben az építőiparban, az ingatlanügyletek területén és az egyéb szolgáltató cégeknél jelentős csökkenést figyeltünk meg. 2012 első három negyedévében a mezőgazdaság és a szállítás, raktározás gazdasági ágakban történt kis mértékű bővülés, az ingatlanügyletekkel foglalkozó cégek körében azonban visszaesés figyelhető meg (lásd a 1.3.1.4. ábrát).

1.3.1.4. ábra: A versenyszférában alkalmazásban állók létszámának változása gazdasági ágak szerint, 2008-2012, százalék (az előző év azonos időszaka = 100,0)

A Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt. 2012. őszi konjunktúrajelentése¹⁴ szerint 2012-ben a látszólag kedvező változások ellenére nem érzékelhető élénkülés a munkaerő-piacon. A munkanélküliség 11 százalékos körüli szinten ragadt, emellett magas szintű és növekvő az ifjúsági munkanélküliség. Az alkalmazottak száma egy éve folyamatosan csökken, a költségvetésben alkalmazottak létszámnövekedése a közmunkahelyek teremtésének tudható be, tehát összességében a foglalkoztatottság bővülését a közmunkások növekvő száma eredményezi. Hasonló folyamatokat várhatunk a következő évre is, a közmunkahelyek számának a ciklikussága mellett nagyobb növekedésre azonban nem számíthatunk.

A GKI Gazdaságkutató Zrt. legfrissebb, 2012. októberi felmérése szerint¹⁵ a foglalkoztatási várakozások az építőiparban jelentősen rosszabbak lettek, a többi ágazatban kissé javultak. Erősödött viszont a lakosság munkanélküliségtől való félelme.

1.3.2. Bruttó hazai termék (GDP)

A makrogazdasági mutatók alapján sikeresnek tekinthető 2005. évet követően 2006 első felében a magyar gazdaságot még stabil, 4 százalékos feletti gazdasági növekedési ütem jellemezte. A jelentősen felduzzadt államháztartási hiány és a laza fiskális politika viszont az ország pénzügyi stabilitását veszélyeztetve már 2005 végén beárnyékolta a kedvező makrogazdasági folyamatok megítélését. A költségvetési egyensúly helyreállítására irányuló első kormányzati intézkedések hatása már 2006 harmadik negyedében megmutatkozott a növekedési ütem mérséklődésében, a beruházások visszaesésében és az infláció megugrásában. A

¹⁴ Forrás: <http://www.kopint-tarki.hu/sajto.pdf>

¹⁵ Forrás: http://www.gki.hu/sites/default/files/users/Petz%20Raymund/konj_1210.pdf

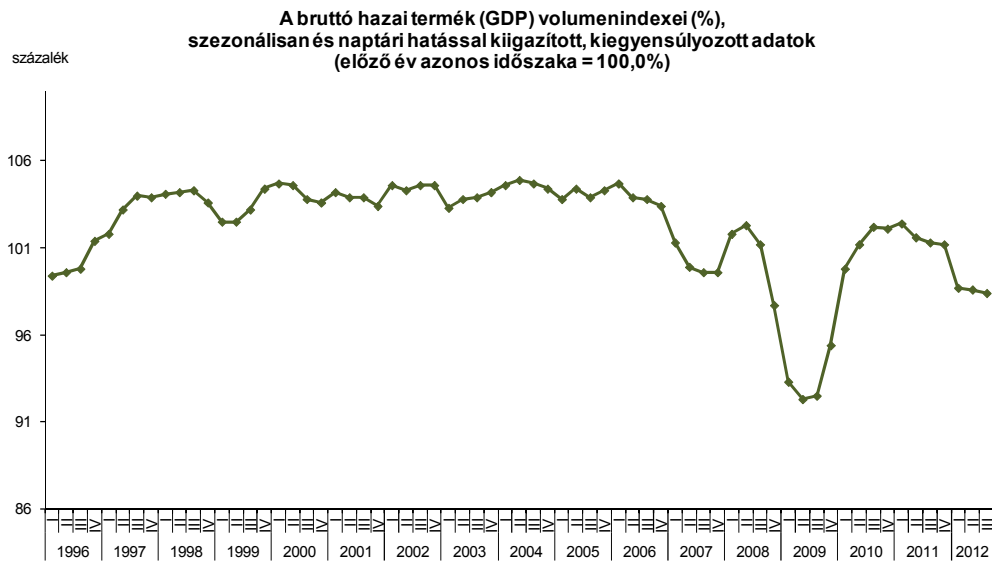

2007-es év folyamán a reformintézkedések hatására tovább folytatódott a makrogazdasági mutatók romlása, a GDP volumene összesen 0,1 százalékkal növekedett, amely növekedési ütem utoljára 1996-ban (amely időszakban a stabilizációs, ún. „Bokros-csomag” hatása is érvényesült) volt ennyire alacsony. A 2007 végi mélypont után 2008 első negyedévében gyorsabb növekedésnek indult a gazdaság, ami azonban csak az év közepéig tartott: a világgazdasági válság Magyarországot is elérte, és ez megtörte a kedvező irányú folyamatot. 2008 harmadik negyedévében már csak minimális mértékben (0,7 százalékkal) nőtt a GDP, a negyedik negyedévben pedig 2 százalékkal csökkent a bruttó hazai termék volumene. 2008 egészében mindössze 0,9 százalékos növekedést ért el a magyar gazdaság. 2009 közepén – a második és a harmadik negyedévben egyaránt 7,5 százalék körüli visszaeséssel – a recesszió elérte mélypontját. A negyedik negyedévben 5,1 százalékos csökkenést mutattak az adatok, így az év egészében 6,8 százalékos visszaesés következett be. 2010 elején elindult a válság utáni fellendülés: az első negyedévben a gazdasági teljesítmény romlása lassult, a bruttó hazai termék volumene már csak 0,8 százalékkal maradt el a 2009 eleji értéktől, a második negyedévben pedig már enyhe, 0,9 százalékos emelkedést mutattak az adatok. A harmadik és negyedik negyedévben a növekedési ütem elérte a válság előtti szintet: mindkét negyedévben 2,5 százalékkal nőtt a GDP az előző év azonos időszakához képest. 2010 egészében 1,3 százalékos növekedést produkált a magyar gazdaság. A gazdasági nehézségek azonban korántsem értek véget: a nyugat-európai gazdaságok növekedésének lassulása, a nemzetközi pénzügyi helyzet instabil volta és az euróválság hullámainak negatív hatása visszavetette a magyar gazdaságot is. 2011 első negyedévére 2,4 százalékos növekedést mutatnak az adatok, a második negyedévre ez 1,6 százalékosra csökkent, a harmadik negyedévben pedig 1,3 százalékosra. A negyedik negyedévben már csak 1,2 százalékkal nőtt a GDP 2010 azonos negyedévéhez képest, az év egészében pedig 1,6 százalékkal nőtt a bruttó hazai termék volumene. 2012-ben a gazdaság visszasüllyedt a recesszióba. Amint az a 2.3.2.1. ábrából is látható, az első negyedévben 1,3 százalékkal, a második negyedévben 1,4 százalékkal és a harmadik negyedévben az előzetes adatok szerint¹⁶ 1,6 százalékkal lassult a gazdaság 2011 megfelelő időszakához képest. Az év első háromnegyedében így 1,4 százalékos visszaesés következett be. Tehát elmondható, hogy bár a válság okozta megrázkódtatás közvetlen hatása elmúlt, de az újabb negatív folyamatok tovább rontják a magyar gazdaság teljesítményét.

¹⁶ Forrás: KSH, Bruttó hazai termék, 2012. III. negyedév (előzetes). 2012. november 15. (<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/gde/gde21209.pdf>)

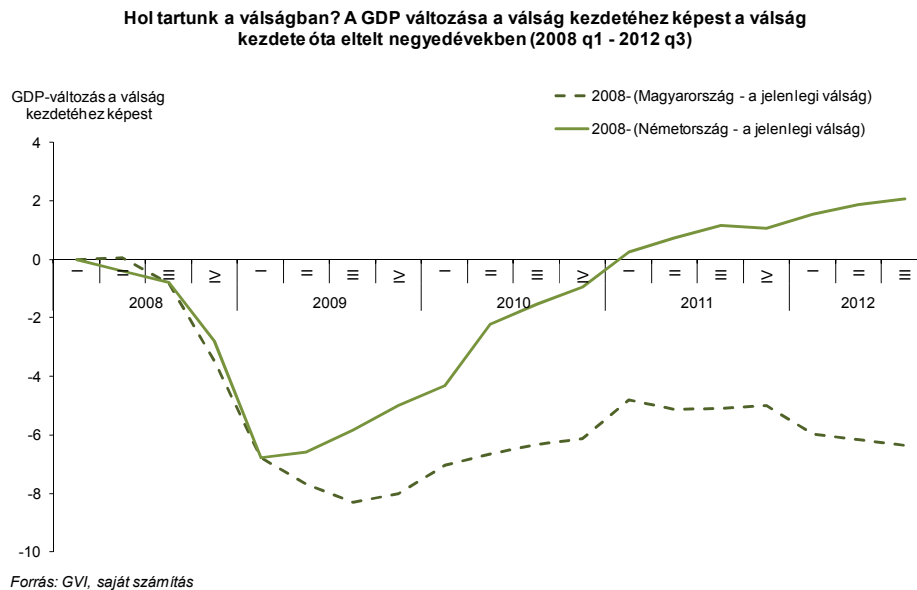
1.3.2.1. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexei, szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott adatok (előző év azonos időszaka: 100%) 1996 – 2012. III. negyedév, %

Forrás: KSH

A gazdasági válság hatását a legszemléletesebben úgy ábrázolhatjuk, ha a GDP negyedéves változását a válság kezdetének időpontjához képest figyeljük meg. A 1.3.2.2. ábra a válság magyar, illetve német gazdaságra gyakorolt hatását hasonlítja össze egymással a fenti módon. Az ábrán jól megfigyelhető, hogy a válságból való kilábalás lassúsága sokkal jobban jellemzi a magyar gazdaságot, mint a magyar gazdaság első számú exportpiacát jelentő német gazdaságot. Egyrészt a magyar válság mélyebb volt, másrészt a kilábalás is később kezdődött meg nálunk, mint Németországban. Miközben a visszaesés szinte teljes egészében ugyanolyan gyorsan és mértékben érintette a két gazdaságot, addig a fordulópont után, 2009 első negyedévében a német gazdaság jóval gyorsabban és erőteljesebben kapott erőre, mint a magyar. 2010 második félévétől kezdve egyre inkább elszakad egymástól a két gazdaságban a válság előtti szintre való visszakapaszkodás üteme. A német gazdaság 2011 elején már visszatért a válság előtti szintre és azóta szinte töretlenül növekszik tovább, a magyar gazdaság azonban elhúzódó recesszióba került. Bár a magyar ipari növekedés motorja továbbra is az ipari export és ezen belül a Németországba irányuló export, a magyar cégek nem tudták teljes egészében kiaknázni a német fellendülést, a kereslet, és ezen belül az importkereslet növekedését.

1.3.2.2. ábra: Hol tartunk a válságban? A GDP változása a válság kezdetéhez képest a válság kezdete óta eltelt negyedévekben (2008 q1 - 2012 q3)

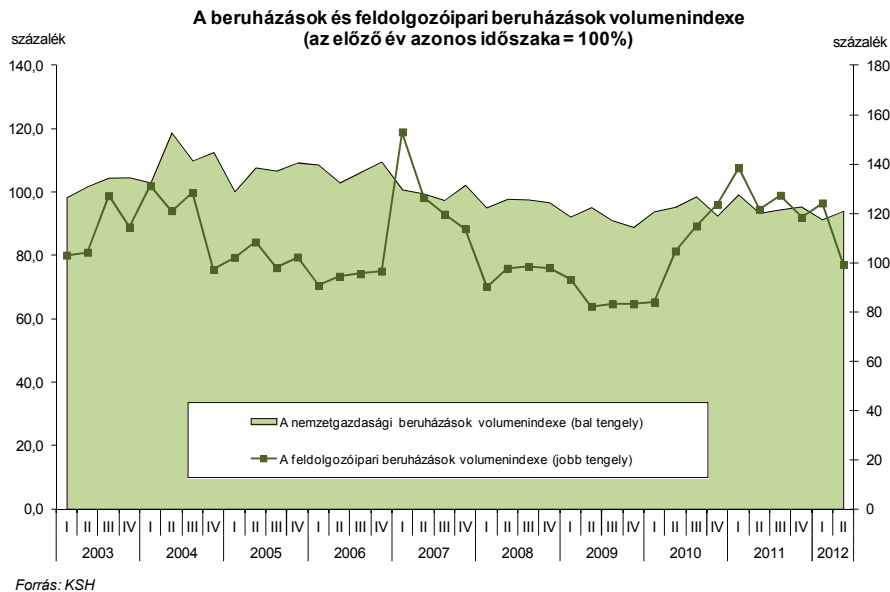

1.3.3. Beruházások

A nemzetgazdasági beruházások volumenének 2007. évi stagnálását 2008-ban igen enyhe, 0,4 százalékos emelkedés követte. A 2009. évet az erőteljes visszaesés jellemezte: az utolsó negyedévben már 11 százalékkal csökkent a mutató értéke, az év egészében pedig 8,1 százalékos romlás következett be. 2010-ben és 2011-ben enyhült a visszaesés üteme, 2010-ben az év egészében 5,4 százalékos csökkentést mutattak az adatok, 2011-ben pedig 4,5 százalékosat. 2012-ben az első negyedévben erőteljes, 8,6 százalékos visszaesés következett be az előző év megfelelő időszakához képest, a második negyedévben pedig 5,9 százalékos csökkenést tapasztaltunk.

A feldolgozóipari beruházások volumene a 2007 első negyedéves kiemelkedő növekedés után folyamatos csökkenést mutatott, és 2008 első negyedévében érte el első mélypontját: ekkor 10 százalékpontos visszaesést produkált 2007 azonos időszakához képest – bár ezt részben a magas bázis okozta. 2008 folyamán enyhe csökkenés jellemezte a mutatót, majd 2009-ben már igen jelentős – a második negyedévben 17,8 százalékos, a harmadik és negyedik negyedévekben 16,8 százalékos – visszaesést tapasztaltunk. 2010 elején még mindig 16 százalékos volt a csökkenés, de a második negyedévtől kezdve növekedést mutatnak az adatok: ez a második negyedévben közel 5 százalékos volt, a harmadikban 15 százalékos, a negyedikben pedig 24 százalékos. 2011-ben a pozitív tendencia folytatódott, a növekedés 38 százalékos volt az első negyedévben, majd 18-27 százalék közötti a további negyedévekben. 2012 második negyedévéből azonban megtört a pozitív tendencia és 0,7 százalékos csökkenés következett be, melyet 5 százalékos visszaesés követett a harmadik negyedévben (lásd a 1.3.3.1. ábrát).

1.3.3.1. ábra: A beruházások és a feldolgozóipari beruházások volumenindexe (az előző év azonos időszaka:100%), 2003 – 2012. II. negyedév

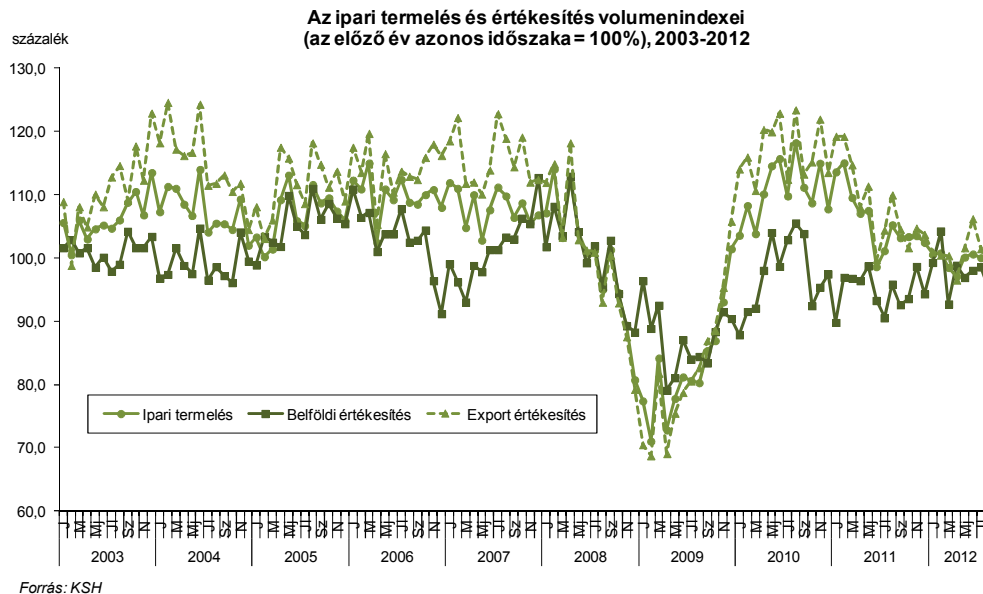
1.3.4. Ipari termelés

2007-ben a gazdasági növekedés legnagyobb hajtóerejét kínálati oldalról az ipari termelés fejtette ki, amelynek növekedési üteme akkor éves szinten 8,2 százalékos volt. 2008 közepétől azonban – 1992 óta először – csökkenni kezdett az ipari termelés volumene, és éves szinten 1 százalékos lassulást mutattak az adatok. 2009 folyamán december kivételével minden hónapban csökkenést mutatott az ipari kibocsátás a 2008 azonos havi értékekhez képest, és éves szinten igen jelentős, 17,8 százalékos visszaesést tapasztaltunk. 2010-ben minden hónapban emelkedett a termelés volumene az előző évi alacsony bázishoz képest, a növekedés éves szinten 10,6 százalékos ütemet ért el. 2011-ben a növekedés 5,6 százalékosra lassult. 2012 első két hónapjában az ipar igen enyhe, 1-2 százalékos növekedést mutatott, a tavaszi hónapokban azonban 2-3 százalékos visszaesés következett be, nyáron pedig stagnálást tapasztaltunk (lásd a 1.3.4.1. ábrát).

Az ipari termelés a 2012 januárjától szeptemberig tartó időszakban 0,8%-kal alacsonyabb volt, mint az előző év azonos időszakában. Bár az ipari termelés motorja hagyományosan az exportorientált vállalatok teljesítménye, az ipari export az idei év első kilenc hónapjában mindössze 0,2 százalékkal nőtt 2011 azonos időszakához viszonyítva. Az ipar belföldi értékesítése január-szeptemberben 2,5, szeptemberben pedig 6 százalékkal volt alacsonyabb 2011 azonos időszakánál.¹⁷

¹⁷ Forrás: KSH Gyorstájékoztató. Ipar, 2012. szeptember. 2012. november 16. (<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/ipa/ipa21209.pdf>)

1.3.4.1. ábra: Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei (az előző év azonos időszaka=100%), 2003-2012

1.3.5. Külkereskedelem

A külkereskedelmi egyenleg évek óta javuló tendenciája a gazdasági válság következtében megtört. A külkereskedelmi termékforgalom növekedése a romló európai konjunktúra hatására 2008 első tíz hónapjában kissé mérsékeltebb volt az előző évinél, az év utolsó hónapjaiban pedig már 10-15 százalékos csökkenés következett be az egy évvel korábbi adatokhoz képest. Ennek ellenére 2008 egészében a külkereskedelmi termékforgalom volumene mind az exportban, mind pedig az importban 3 százalékkal meghaladta az előző évi szintet.¹⁸ 2009-ben igen jelentős mértékben visszaesett a külkereskedelmi termékforgalom, az év első öt hónapjában közel 30 százalékkal volt alacsonyabb, mint 2008 megfelelő időszakában. A csökkenő tendencia egész évben fennmaradt, de üteme lassan enyhült, az év végére stagnáló szintet érve el. Az egész évet tekintve a volumencsökkenés a kivitel területén 12, a behozatal esetében pedig 17 százalék volt.¹⁹ 2010 elején a külkereskedelemre vonatkozó adatok visszatértek a válság előtti szintre és a stabil növekedés egész évben fennmaradt. 2010 egészében a kivitel volumene 17, a behozatalé pedig 15 százalékkal nőtt 2009-hez képest. A külkereskedelmi mérleg 1517 milliárd forint aktívumot mutatott.²⁰ 2011-ben a kivitel volumene 10, a behozatalé 7 százalékkal haladta meg az előző évi szintet.²¹ 2012 első nyolc hónapjában a kivitel volumene 3, a behozatalé 2 százalékkal haladta meg

¹⁸Forrás: KSH Gyorstájékoztató. Külkereskedelmi termékforgalom, 2008. január-december. 2009. március 5. (<http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/gyor/kul/kul20812.pdf>)

¹⁹Forrás: KSH Gyorstájékoztató. Külkereskedelmi termékforgalom, 2009. január-december. 2010. március 4. (<http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/gyor/kul/kul20912.pdf>)

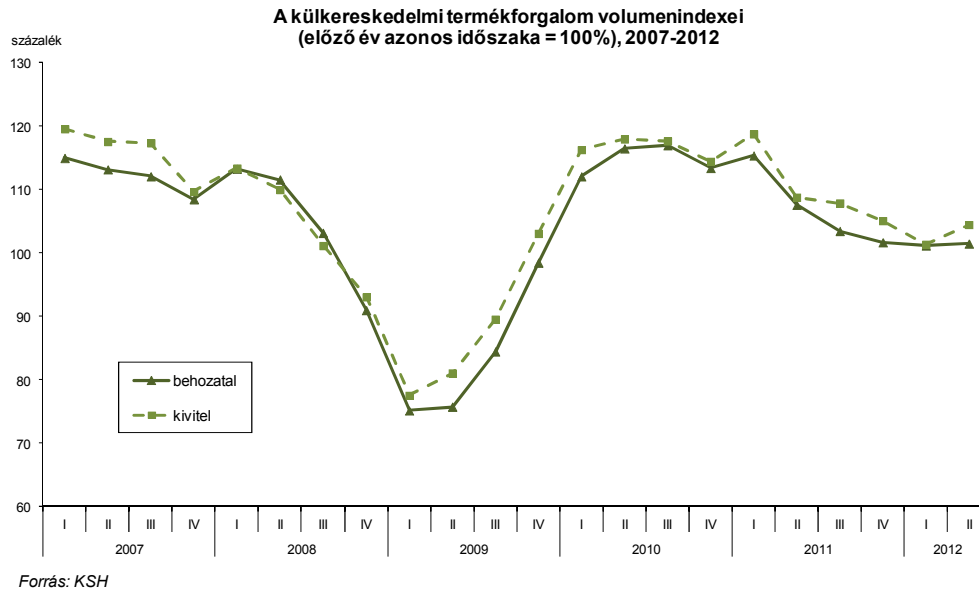
²⁰Forrás: KSH Gyorstájékoztató. Külkereskedelmi termékforgalom, 2010. január-december. 2011. március 4. (<http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/gyor/kul/kul21012.pdf>)

²¹Forrás: KSH Gyorstájékoztató. Külkereskedelmi termékforgalom, 2011. január-december. 2011. március 2. (<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/kul/kul21112.pdf>)

az előző év azonos időszaki szintet. A külkereskedelmi mérleg aktívuma 1363 milliárd forintot tett ki, 86 milliárd forinttal többet, mint 2011 azonos időszakában.²²

1.3.5.1. ábra: A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei (az előző év azonos időszaka=100%), 2007–2012

²² Forrás: KSH Gyorstájékoztató. Külkereskedelmi termékforgalom, 2012. január-augusztus. 2012. október 31. (<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/kul/kul21208.pdf>)

2. Vállalkozások üzleti helyzete és várakozásai

Jelen fejezetben a konjunktúra mutatók összetevőjéhez hasonló szubjektív értékeléseken keresztül bemutatjuk a vállalkozások üzleti helyzetét és várakozásait.

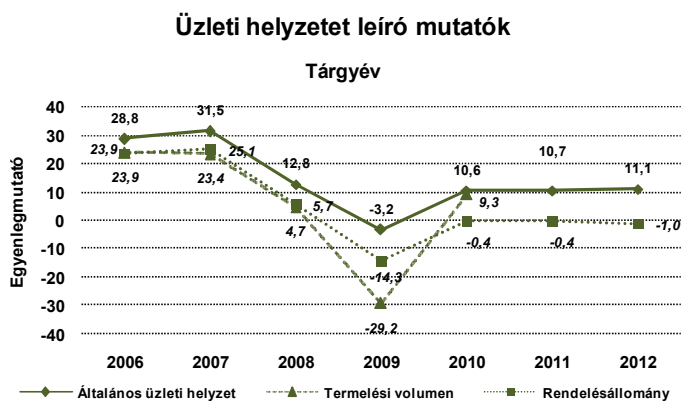
Az első alfejezet az elmúlt években lejátszódó folyamatokkal foglalkozik. A fejezet középpontjában a német Ifo Üzleti Bizalmi mutatójához hasonló általános üzleti helyzetet kifejező szubjektív helyzetértékelés áll. A második alfejezetben egy regressziós modell ismertetésével az optimista várakozások vállalati háttere kerül megvitatásra, azaz arra keressük a választ, hogy milyen vállalati körök tekintenek pozitív várakozásokkal 2013 első félévére. A harmadik alfejezetben az üzleti helyzet és várakozások területi egyenlőtlenségei kerülnek bemutatásra.

2.1 Az elmúlt években tapasztalt folyamatok

A vállalatok idén hasonlóan ítélik meg üzleti helyzetértéküket, mint a tavaly vagy két évvel ezelőtt – így lényegében elmondható, hogy az akkor megfogalmazott óvatos várakozásaik nem teljesültek. Az általános üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke 11 pont – azaz 11 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatok, akik inkább kedvezően ítélik meg üzleti helyzetüket, azokkal szemben, akik kedvezőtlenül.

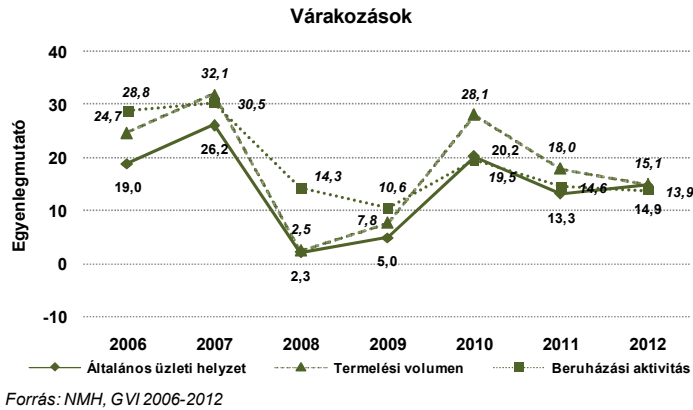
A 2012-re vonatkozó üzleti várakozások nagyon hasonlóak a tavalyiakhoz, az egyenlegmutató értéke 15 pont – azaz 15 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatok, akik bíznak üzleti helyzetük javulásban 2013 első félévében, mint azok, akik az üzleti helyzet romlását várják.

2.1.1. ábra: Az üzleti helyzetet leíró mutatók (tárgyév, következő év)

Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató –100 és +100 közötti értékeket vehet fel. –100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Ábraértelmezés: Az ábrán látható egyenlegmutatókban bekövetkező egy pontos elmozdulás egy százalékpontos változásnak feleltethető meg.

Példa: Az általános üzleti helyzet egyenlegmutatója 2009 tárgyévében - 5,6 pont. Ez azt jelenti, hogy 5,6 százalékponttal több vállalat ítélte meg rossznak az üzleti helyzetét, mint amennyi jónak.

Bázis: 10 főnél nagyobb vállalatok.

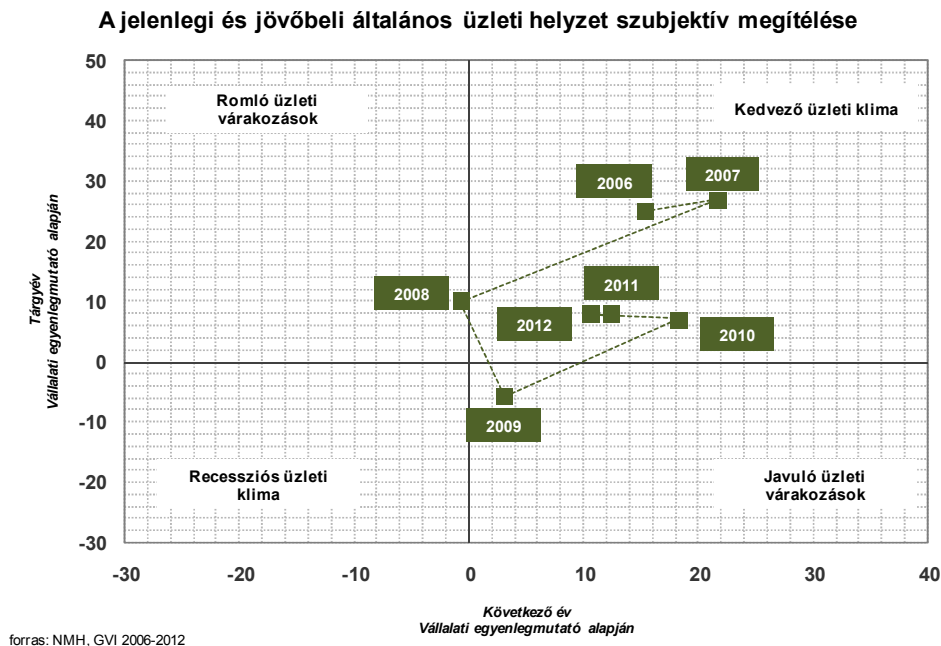
	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont
Ált. üzleti helyzet - tárgyév	3873	31,5	4275	12,8	4131	-3,2	4045	10,6	4153	10,7	4127	11,1
Termelési vol. - tárgyév 2. félév	3822	23,4	4222	4,7	3999	-29,2	4005	9,3	NA	NA	NA	NA
Rendelésállomány - tárgyév 2. félév	3823	25,1	4221	5,7	3982	-14,3	3975	-0,4	4054	-0,4	4023	-1,04
Ált. üzleti helyzet - következő félév	3480	26,2	3715	2,3	4096	5,0	3531	20,2	3562	13,3	3542	14,9
Termelési vol. - következő év első félév	3521	32,1	3779	2,5	3443	7,8	3450	28,1	3723	18,0	3672	15,1
Beruházási akt. - következő év 1. félév	3560	30,5	3896	14,3	3840	10,6	3524	19,5	3522	14,6	4219	13,9

Forrás: NMH, GVI 2006-2012

A 2.1-es ábrán jól látszik, hogy az általános üzleti helyzet megítélése „együtt mozog”, a rendelésállományra, beruházásokra és termelési volumenre vonatkozó konkrétabb mutatókéval. Ezért a következőkben az elmúlt években lejátszódó folyamatokat ezen általános mutatón keresztül mutatjuk be.

A 2008 őszi adatok az üzleti klíma jelentős romlását mutatják – a vállalatok mind a jelenlegi, mind a jövőbeli helyzetüket jelentősen negatívabban látták. Borúlátó várakozásaik be is teljesültek, 2009-ben érte el a mélypontot az üzleti helyzet megítélése. Ezzel együtt az egyes gazdasági ágakban eltérő mértékben ugyan, de a 2008-ban megfogalmazottakhoz képest optimistábbá váltak a várakozások. 2010-ben már ismét kedvezővé vált az üzleti klíma – mind a jelenlegi, mind a jövőbeli üzleti helyzet megítélésekor többségbe kerültek a pozitívan értékelő vállalatok. 2011-ben és 2012-ben is ugyan nem a válság előtti időszaknak megfelelő mértékben, de kedvező üzleti klímával lehet jellemezni a vállalkozások üzleti környezetét, mindkét évben azonban a jövőre vonatkozó várakozások kis mértékben romlottak.

2.1.2. ábra: A jelenlegi és jövőbeli általános üzleti helyzet szubjektív megítélése

Egyenlegmutató	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont
Tárgyév	7076	27,0	7080	9,9	7143	-5,6	7000	7,2	6995	7,9	6600	7,9
Várakozások	6108	21,7	5984	-0,7	7067	3,0	5982	18,3	5826	10,7	5500	12,3

Forrás: NMH, GVI 2007-2012

Ábraértelmezés: Az ábra két tengelye az általános üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutatót jeleníti meg. A függőleges tengelyen a tárgyévre, a vízszintes tengelyen a következő évre vonatkozó egyenlegmutató értékei kaptak helyet. Eszerint a jobb felső szegmens a „Kedvező üzleti klíma”, amikor többségben vannak, mind a jelenlegi, mind a jövőbeli helyzetüket pozitívan értékelő vállalatok. Ennek ellentéte a bal, alsó szegmens, amikor mind a jelenlegi tárgyévi helyzet, mind a jövőbeli várakozások negatívak. Az origó jeleníti meg a semleges állapotot: ebben a pozícióban a jelen és a jövő értékelésekor a pozitívan és negatívan nyilatkozó vállalatok kiegyenlítik egymást. Eszerint az origótól való távolság is értelmezhető, minél messzebbi egy megjelenített pozíció, annál inkább többségben vannak akár a pozitív, akár a negatív értékelések. Az eddigiek alapján tehát, az origótól vett vízszintes pozitív elmozdulás mértéke a jövőbeli optimizmus mértékét fejezi ki.

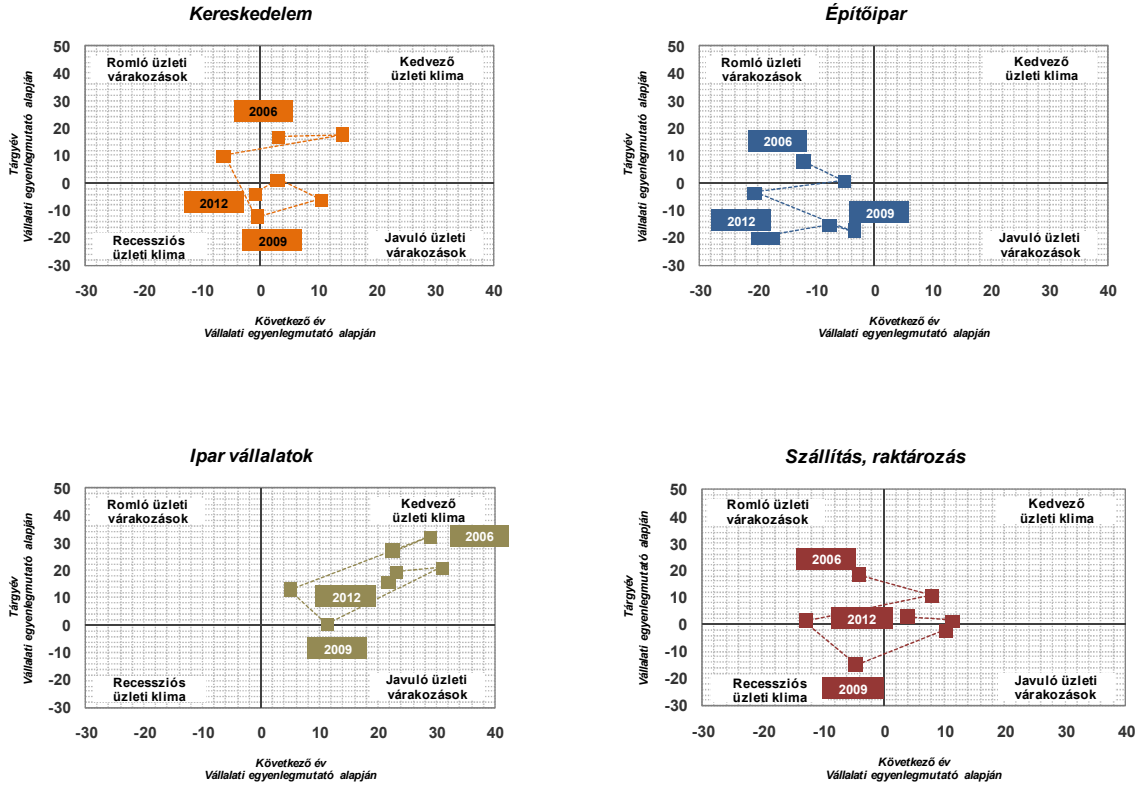
Az egyes gazdasági ágakat, bár eltérő mértékben érintette a válság, de az építőipar kivételével hasonló, korábban ismertetett folyamatokkal jellemezhetőek. Az ipari vállalatok például, üzleti helyzetük jelentős romlása ellenére, a kritikus 2008-es és 2009-es években is a kedvező üzleti klímával voltak jellemezhetőek. Velük ellentétben a kereskedelem és szállítás, raktározás terén tevékenykedő vállalatok üzleti helyzete 2009-ben kifejezetten recessziósnak volt tekinthető. Mindkét területen 2010 őszére már javuló várakozásokról beszélhetünk. A kereskedelem kivételével enyhén romlottak az üzleti klíma.

Az építőipari vállalatok egészen más utat jártak be az elmúlt években: már 2006-ban is romló üzleti várakozásokkal voltak jellemezhetőek, ami 2008-ra recesszióba fordult. A többi gazdasági ággal ellentétben még 2010-ben sem mutatkozik meg a szereplők optimizmusa, továbbra is borúlátóan tekintenek a jövőre.

2012-ben kis mértékben minden vállalati szegmensben rosszabbodott az üzleti klíma.

2.1.3. ábra: Az üzleti klíma megítélése gazdasági áganként

Egyenlegmutató		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
		n	pont	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont
Logisztika	Tárgyév	279	10,9	370	1,2	301	-14,8	303	-2,0	275	11,4	269	2,9
	Várakozások	247	7,9	301	-13,1	298	-4,6	242	10,0	215	1,5	212	3,9
Ipar	Tárgyév	1907	32,5	2030	13,0	2051	0,6	2118	21,0	2335	19,4	2217	15,8
	Várakozások	1686	29,0	1730	5,0	2033	11,3	1846	30,8	1959	23,1	1867	21,9
Építőipar	Tárgyév	725	0,8	702	-3,3	763	-17,8	794	-15,4	716	-20,0	730	-19,9
	Várakozások	577	-5,3	571	-20,6	754	-3,6	606	-7,6	555	-20,3	537	-17,4
Kereskedelem	Tárgyév	1730	17,6	1446	10,3	1558	-12,5	1639	-5,9	1561	3,1	1481	-4,0
	Várakozások	1478	13,9	1236	-6,1	1538	-0,7	1405	10,4	1277	1,3	1248	-1,0

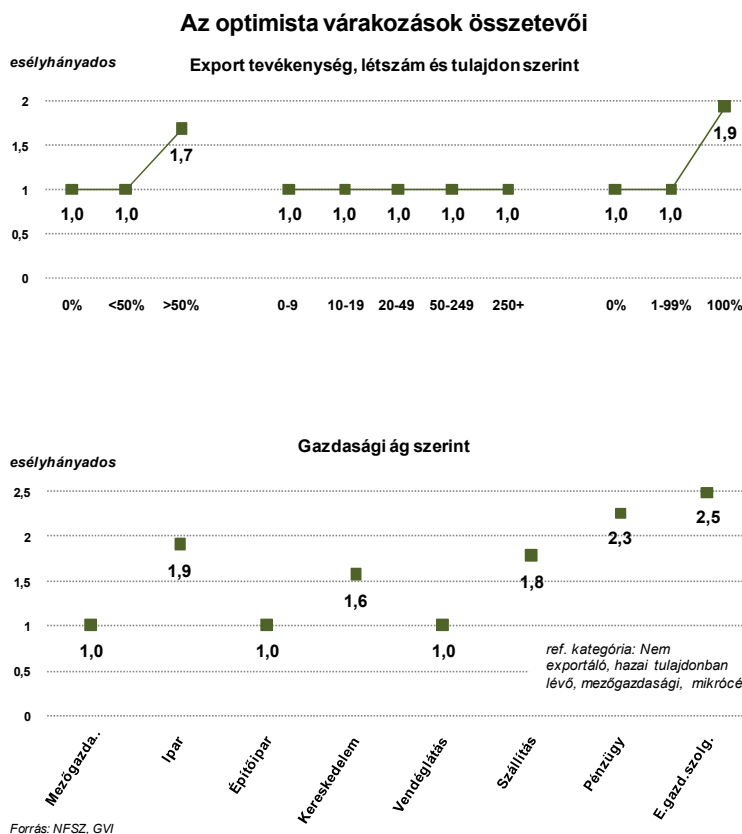
Forrás: NMH GVI 2007-2012

2.2 Az optimista várakozásokkal bíró vállalatok jellemzői

Milyen vállalati körökre jellemző leginkább az üzleti optimizmus? Mik az optimizmus legfőbb meghatározói? Az alábbiakban export és gazdasági tevékenység, vállalatméret és tulajdonosi háttér szerinti regressziós elemzéssel keressük a választ ezekre kérdésekre.

A döntően exportra termelő, szolgáltató és tisztán külföldi tulajdonban lévő vállalati körök optimistábbak, a vállalatméretnek viszont nincs hatása az pozitív üzleti várakozásokra. Az ipar, a kereskedelem, a szállítás-raktározás, pénzügy és egyéb gazdasági szolgáltatások területén tevékenykedő vállalatok optimistábban tekintenek 2013 első félévére, mint a mezőgazdaság, építőipar és vendéglátás terén működők.

2.2.1. ábra: Az optimista várakozások elemi összetevői

A modellről: A modell többváltozós logisztikus regressziós eljárással készült. A modell részletei a 1.5.-ös függelékben találhatóak

Az esélyhányadosok: Az esélyhányadosok kifejezik, hogy a referenciacsoporthoz képest hányszor nagyobb vagy kisebb valószínűséggel találunk optimista várakozásokat megfogalmazó vállalatokat.

Az esélyhányadosok: Az esélyhányadosok kifejezik, hogy a referenciacsoporthoz képest hányszor nagyobb vagy kisebb valószínűséggel találunk optimista várakozásokat megfogalmazó vállalatokat.

Referenciacsoport: Referenciacsoportnak a hazai tulajdonú, kizárólag belföldre termelő, mezőgazdasági mikro vállalkozások

Ábraértelmezés egyszerűen: minél nagyobb az esélyhányados értéke, annál optimistább a vállalati kör. Ha az esélyhányados értéke 1, akkor az adott csoportban az optimizmus nem tér el a referencia csoporttól.

A külföldi tulajdonban lévő, döntően exportra termelő, szolgáltató vállalatok tekintetnek leginkább optimistán a következő félévre. Ezen vállalati körben 3,2-szer akkora valószínűséggel találunk optimista vállalatokat, mint a nem exportáló, hazai vagy vegyes tulajdonban lévő vállalatok körében.

2.2.2. ábra: Az optimista várakozások összetevői: tulajdon, méret és export

Az optimista várakozások összetevői
Létszám, export tevékenység és tulajdonosi háttér szerint

		Export aránya az árbevételben		
		0%	<50%	> 50%
Hazai tulajdon	0-9 fő	1,0	1,0	1,7
	10-19 fő	1,0	1,0	1,7
	20-49 fő	1,0	1,0	1,7
	50-249 fő	1,0	1,0	1,7
	250 fő felett	1,0	1,0	1,7
Vegyes tulajdon	0-9 fő	1,0	1,0	1,7
	10-19 fő	1,0	1,0	1,7
	20-49 fő	1,0	1,7	1,7
	50-249 fő	1,0	1,7	1,7
	250 fő felett	1,0	1,0	1,7
Külföldi tulajdon	0-9 fő	1,9	1,9	3,2
	10-19 fő	1,9	1,9	3,2
	20-49 fő	1,9	1,9	3,2
	50-249 fő	1,9	1,9	3,2
	250 fő felett	1,9	1,9	3,2

Forrás: NMH-GVI 2012

Az optimista várakozások összetevői
Létszám, export tevékenység és tulajdonosi háttér szerint

		Export aránya az árbevételben		
		0%	<50%	> 50%
Hazai tulajdon	0-9 fő	1,0	1,0	1,7
	10-19 fő	1,0	1,0	1,7
	20-49 fő	1,0	1,0	1,7
	50-249 fő	1,0	1,0	1,7
	250 fő felett	1,0	1,0	1,7
Vegyes tulajdon	0-9 fő	1,0	1,0	1,7
	10-19 fő	1,0	1,0	1,7
	20-49 fő	1,0	1,0	1,7
	50-249 fő	1,0	1,0	1,7
	250 fő felett	1,0	1,0	1,7
Külföldi tulajdon	0-9 fő	1,9	1,9	3,2
	10-19 fő	1,9	1,9	3,2
	20-49 fő	1,9	1,9	3,2
	50-249 fő	1,9	1,9	3,2
	250 fő felett	1,9	1,9	3,2

Forrás: NMH-GVI 2012

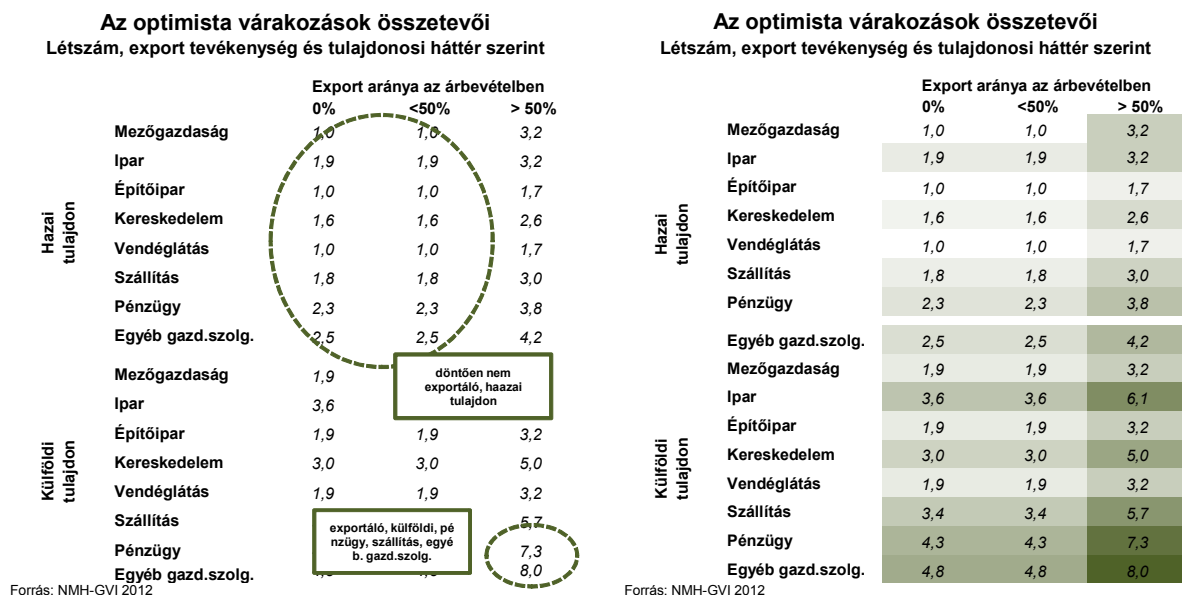
Ábraértelmezés: Mindkét ábrán egy regressziós modell eredményei kerülnek bemutatásra: tulajdon, export tevékenység és vállalati létszám szerinti bontásban leolvashatóak az egyes vállalati körökhöz tartozó esélyhányadosok. Egy vállalati körhöz tartozó esélyhányados kifejezi a referencia csoportnak tekintett hazai tulajdonú, kizárólag belföldre termelő, mezőgazdasági mikro vállalkozásokhoz képest az optimista várakozások esélyét. Egyszerűbben fogalmazva, minél nagyobb az esélyhányados értéke, annál optimistább a vállalati kör.

Példa: A tisztán külföldi tulajdonban lévő, 250 fő feletti, kizárólag belföldre termelő (export = 0%) vállalati kör esélyhányadosa 1,9. Ez azt jelenti, hogy ha kontroll alatt tartjuk a gazdasági tevékenységet („kiszűrjük” annak hatását), akkor ezen vállalati körben 1,9-szer nagyobb valószínűséggel találunk 2012 első félévére optimista várakozásokat megfogalmazó vállalatokat, mint a referenciakategóriának tekintett nem exportáló, hazai tulajdonban lévő, mezőgazdasági mikro vállalkozásoknál.

A döntően exportra termelő, szolgáltató, külföldi tulajdonban lévő szállítás-raktározás, ipari, pénzügyi és egyéb gazdasági szolgáltatási tevékenységgel foglalkozó vállalati körben tekintenek 2013 első félévére a leginkább pozitív várakozásokkal.

A korábbiaknak megfelelően a gazdasági tevékenységtől függetlenül a kizárólag hazai tulajdonban lévő és döntően nem exportáló vállalatok kissé borúlátóbbak. Ha az egyéb gazdasági szolgáltatással foglalkozó vállalati kört vizsgáljuk, elmondhatjuk, hogy a döntően exportáló, tisztán külföldi tulajdonban lévő vállalatok 8-szor, a külföldi tulajdonban lévő, de döntően a hazai piacra szolgáltató vállalatok 4,8-szor, a hazai tulajdonban lévő, de döntően exportálók 2,3-szor nagyobb eséllyel fogalmaznak meg optimista várakozásokat, mint a hazai, belföldre termelő, mezőgazdasági mikro vállalkozások.

2.2.3. ábra: Az optimista várakozások összetevői: tulajdon, export és tevékenység

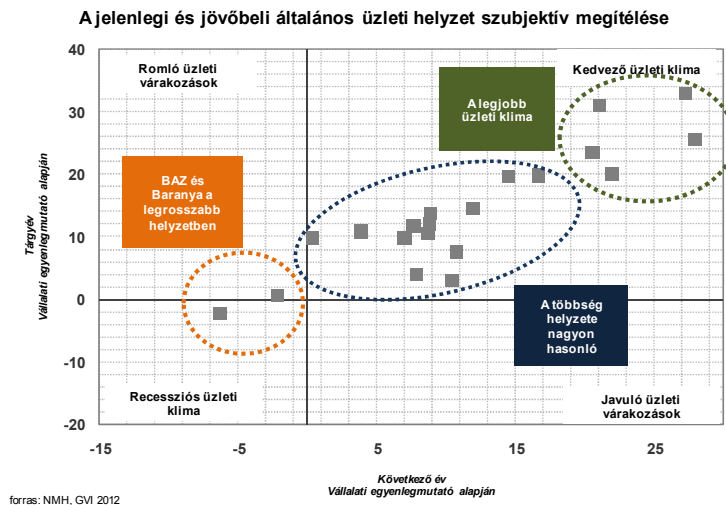
Ábraértelmezés: Mindkét ábrán egy regressziós modell eredményei kerülnek bemutatásra: tulajdon, export tevékenység és vállalati létszám szerinti bontásban leolvashatóak az egyes vállalati körökhöz tartozó esélyhányadosok. Egy vállalati körhöz tartozó esélyhányados kifejezi a referencia csoportnak tekintett hazai tulajdonú, kizárólag belföldre termelő, mezőgazdasági mikro vállalkozásokhoz képest az optimista várakozások esélyét. Egyszerűbben fogalmazva, minél nagyobb az esélyhányados értéke, annál optimistább a vállalati kör.

Példa: A tisztán külföldi tulajdonban lévő, kizárólag belföldre szolgáltató (export = 0%) vendéglátással foglalkozó vállalati kör esélyhányadosa 1,9. Ez azt jelenti, hogy ezen vállalati körben 1,9-szor nagyobb valószínűséggel találunk 2012 első félévére optimista várakozásokat megfogalmazó vállalatokat, mint a referenciakategóriának tekintett nem exportáló, hazai tulajdonban lévő, mezőgazdasági mikro vállalkozásoknál.

2.3. Területi egyenlőtlenségek

Az üzleti helyzet megítélésében jelentős területi egyenlőtlenségek mutatkoznak. A jelenlegi üzleti helyzetet mérő egyenlegmutató Veszprém (28pont) és Győr-Moson-Sopron (27pont) megyékben a legmagasabb és Borsodban (-2pont) és Baranyában (-6 pont) a legalacsonyabb. Zala (31pont) és Győr-Moson-Sopron (33pont) megyékben tekintenek leginkább optimistán a vállalatok a következő félévre, míg Baranya (-2pont) és Borsod (1pont) megyékben a leginkább borúlátóak.

2.3.1. ábra: A jelenlegi és jövőbeli üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutatók értékei megyei bontásban

Egyenlegmutató	Tárgyév		Várakozások	
	n	pont	n	pont
Veszprém	219	27,9	192	25,8
Győr-Moson-Sopron	182	27,2	152	33,1
Tolna	127	21,9	106	20,0
Zala	169	21,0	147	31,1
Komárom-Esztergom	211	20,5	193	23,6
Heves	176	16,6	165	19,7
Jász-Nagykun-Szolnok	190	14,4	169	19,8
Somogy	171	11,9	152	14,7
Vas	200	10,7	177	7,6
Bács-Kiskun	243	10,5	210	3,2
Csongrád	210	8,8	171	13,9
Fejér	231	8,8	210	10,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	184	8,7	145	11,9
Hajdú-Bihar	215	7,8	180	4,2
Pest	1250	7,6	1095	11,7
Békés	151	7,0	119	9,7
Nógrád	144	3,9	135	10,9
Budapest	1700	0,3	1551	9,8
Borsod-Abaúj-Zemplén	309	-2,2	237	0,8
Baranya	184	-6,3	164	-2,2

Forrás: NMH, GVI 2012

Az egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét. Ezért egy pontnyi elmozdulás egy százalékpontos változásnak feleltethető meg.

3. 2011-ben várható munkaerő-kereslet

Jelen fejezetben a 2013-ban várható munkaerő-keresletet mutatjuk be két módon. Az első fejezet különböző forgatókönyvek szerint mutatja be a következő évben várható létszámváltozásokat a versenyszektorban. A másodikban ugyanez a vállalati egyenlegmutatók segítségével történik. Ez azt jelenti, hogy a munkaerő-keresletet nem az egyén, hanem a vállalat oldaláról közelítjük meg, azaz nem a létszámmozgások mértéke, hanem csupán a létszámbővítési és létszámcsökkentési tervek kerülnek bemutatásra.

3.1 Létszámvárakozások 2013-ban

A vállalatok által megfogalmazott éves létszámvárakozásokat, „nyers” formában nem szabad tényként értelmezni, a tapasztalatok szerint ezeket különböző statisztikai módszerekkel szükséges korrigálni. A korrekció fontossága három alapvető állítással támasztható alá:

- A vállalatok általában túlzóan optimistán tekintenek a jövőbe, jellemzően nagyobb mértékű létszámfelvétellel vagy kisebb mértékű elbocsátással kalkulálnak, mint ami bekövetkezik.
- A vállalatok a belső szerkezetük vagy a külső üzleti környezetük okán különbözőek, vannak olyan szegmensek, ahol könnyebb és vannak olyanok, ahol nehezebb pontosabb éves létszám előrejelzéseket megfogalmazni.
- A vállalatok számára eltérő jelentőséggel bír az üzleti és ezen belül a létszámtervezés. Így vannak olyan vállalati szegmensek, ahol jelentős energiát fektetnek a tervezésbe, ezért pontosabb előrejelzésekkel rendelkeznek, máshol inkább pillanatnyi intuíciók alapján fogalmazzák meg a jövőre vonatkozó várakozásaikat.

A GVI a 2008 és a 2011 közötti prognózisfelvételek, 7139 vállalatának, 887339 fő alkalmazásban álló adatait elemezve kidolgozott egy olyan statisztikai modellt, aminek segítségével az idén ősszel megfogalmazott 2013-ra vonatkozó létszámvárakozások korrigálhatóak. A modell figyelembeveszi a vállalat jellemzőit (gazdasági tevékenység, méret, tulajdonosi háttér, exporttevékenység, fizikai munkakörök aránya) az üzleti környezetet és üzleti várakozásokat, illetve létszámváltozással kapcsolatos várakozások jellegzetességét (várakozások előjele, mértéke). A korrekciós modell természetesen nem számol a zöldmezős beruházásokkal, illetve a váratlan bezárásokkal, kivonulásokkal.

Az alábbiakban ismertetett létszámvárakozások 3864 vállalat, 447375 munkavállalójának adatain alapulnak. Reprezentatívnak tekinthetőek az alkalmazásban állók létszámán alapulva vállalatméret és gazdasági tevékenység együttes eloszlása szerint. Nem tartalmazzák a 10 főnél kisebb mikro-vállalkozásokat.

A várakozásokat három forgatókönyv mentén ismertetjük. Megfogalmazunk egy valószínűsíthető, illetve egy optimista és egy pesszimista forgatókönyvet. Optimista forgatókönyveknek tekintjük a korrekció nélkül megfogalmazott vállalati

előrejelzéseket, a valószínűsíthető forgatókönyv a statisztikai modell alapján korrigált előrejelzések, pesszimista forgatókönyv pedig olyan korrekció alapján készült, ahol a vállalatok optimista várakozásai nem teljesülnek. A modellek a következőképpen írhatóak le:

$$\text{Optimista forgatókönyv} = V_{t+1}$$

$$\text{Valószínűsíthető forgatókönyv} = V_{t+1} + K_{\text{vállalati jellemzők}} + K_{\text{üzleti környezet}} + K_{\text{várakozások}}$$

$$\text{Pesszimista Forgatókönyv} = V_{t+1} + K_{\text{vállalati jellemzők}} + K_{\text{üzleti környezet}} + K_{\text{várakozások}} + K_{\text{kedvezőtlen}}$$

V_{t+1} : Várakozások a következő évre

$K_{\text{vállalati jellemzők}}$: Korrekciós tényező a vállalati jellemzők alapján

$K_{\text{üzleti környezet}}$: Korrekciós tényező az üzleti környezet alapján

$K_{\text{várakozások}}$: Korrekciós tényező a várakozások jellemzői alapján

$K_{\text{kedvezőtlen}}$: Korrekciós tényező, ha kedvezőtlenül alakul az optimista vállalatok üzleti környezete

2013-ban a valószínűsíthető forgatókönyv alapján 0,2 százalékkal csökken az alkalmazásban állók száma a versenyszektorban. A pesszimista forgatókönyv szerint 0,8 százalékkal csökken, az optimista forgatókönyv szerint 1 százalékkal nő az alkalmazásban állók létszáma a versenyszektorban.

3.1.1. tábla: 2013-ra várható létszámvárakozások forgatókönyvek szerint

Pesszimista forgatókönyv	Valószínűsíthető forgatókönyv	Optimista forgatókönyv
-0,8%	-0,2%	1,0%

Forrás: NMH, GVI 2012

A valószínűsíthető forgatókönyv szerint az iparban 0,5 százalékkal nőhet az alkalmazásban állók létszáma. Ezzel szemben a többi gazdasági ágban csökkenés valószínűsíthető, leginkább a mezőgazdaságban, ahol 1,8 százalékos csökkenést prognosztizálunk. Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a mezőgazdaság terén az optimista forgatókönyv szerint is csökkenés várható.

3.1.2. tábla: 2013-ra várható létszámvárakozások gazdasági ágak szerint

	Pesszimista forgatókönyv	Valószínűsíthető forgatókönyv	Optimista forgatókönyv
Mezőgazdaság	-1,8%	-1,8%	-1,4%
Ipar és építőipar	-0,2%	0,5%	1,4%
Kereskedelem	-0,7%	-0,4%	0,6%
Gazdasági szolgáltatás	-1,6%	-0,8%	0,9%
Versenyszféra	-0,8%	-0,2%	1%

Forrás: NMH, GVI 2012

A döntően exportra dolgozó vállalati körben 3 százalékos visszaesést valószínűsítünk 2013-ban. Ugyanitt az optimista forgatókönyv szerint 0,8 százalékos lesz a növekedés, a pesszimista forgatókönyv szerint 4,5 százalékos csökkenés is bekövetkezhet.

3.1.3. tábla: 2013-as létszámvárakozások exporttevékenység szerint

	Pesszimista forgatókönyv	Valószínűsíthető forgatókönyv	Optimista forgatókönyv
Döntően nem exportra dolgozó	0,8%	1,1	1,0%
Döntően exportra dolgozó	-4,5%	-3,0	0,8%
Versenyszféra	-0,8%	-0,2%	1,0%

Forrás: NMH, GVI 2012

A kis vállalkozások esetében 0,4 százalék, a nagyvállalatok esetében 1,3 százalékos csökkenés, a közepes vállalkozások esetében 2,1 százalékos növekedés valószínűsíthető.

3.1.4. tábla: 2013-as létszámvárakozások vállalati létszám szerint

	Pesszimista forgatókönyv	Valószínűsíthető forgatókönyv	Optimista forgatókönyv
10-49 fő között	-0,5%	-0,4%	1,6%
50-249 fő között	1,7%	2,1%	0,9%
250 fő felett	-2,4%	-1,3%	0,7%
Versenyszféra	-0,8%	-0,2%	1,0%

Forrás: NMH, GVI 2012

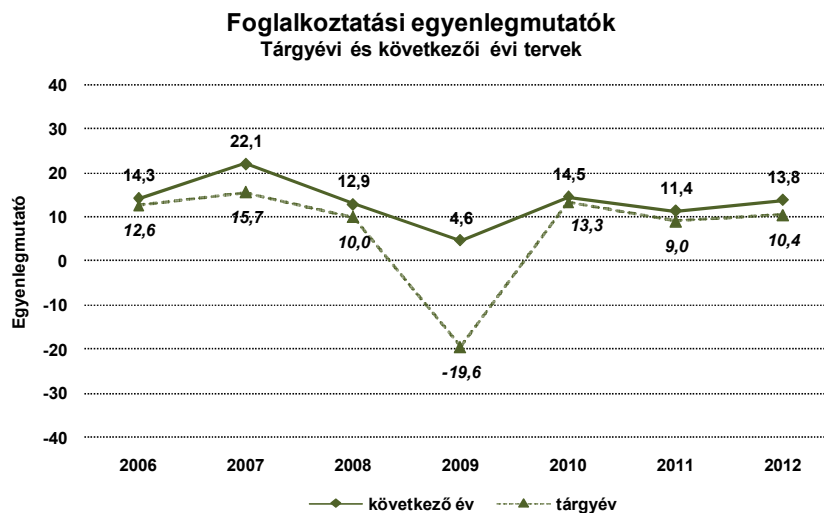
3.2 Létszámvárakozások a foglalkoztatási egyenlegmutató alapján

Enyhén pozitív létszámfelvételi szándékkal jellemezhető a magyar versenyszféra következő évi várakozása. Míg 2012-ben 10 százalékponttal több vállalat bővítette létszámát, mint amennyi csökkentette, addig a 2013-ban ugyanez az arány 14 százalék. Eszerint, jövőre több vállalatnál várható létszámfelvétel, mint idén. A jelenség lényegében megfelel a korábbi két év tapasztalatainak, amikor a vállalatok enyhén optimista várakozásokat fogalmaznak meg, amiknek csak egy része fog teljesülni.

Emlékeztetőül: a foglalkoztatási egyenlegmutató a vállalatok foglalkoztatási súlyát figyelembevéve azt fejezi ki, hogy a létszám bővítéssel vagy létszámcsökkentéssel bíró vállalatok vannak-e többségben, illetve, hogy mekkora ennek mértéke. Az egyenlegmutató tehát a legegyszerűbb megközelítése az alkalmazotti létszám változásnak megragadására, nem tükrözi a létszám bővülés és csökkenés mértékét. Elméletben az is elfordulhat, hogy az egyenlegmutató mértéke pozitív, mégis csökken a versenyszférában alkalmazásban állók létszáma. Az egyenlegmutató hátrányai ellenére, egyszerű formában arról tudóst, hogy a vállalatok, az üzleti klímával összefüggésben, mennyire tekintenek optimistán a következő évre.

A korábbi évek tendenciáit vizsgálva látható, hogy a gazdasági válság 2009-es mélypontja óta, nem alakult ki olyan gazdasági helyzet, amiben a következő évre vonatkozó egyenlegmutató messze felülmúlná a tárgyévi létszám bővülést. Az alábbi ábrán 2007-től követhető a tárgyévi és következő évre vonatkozó foglalkoztatási egyenlegmutatók értékeinek változása

3.2.1.ábra: A tárgyévre és a következő évre vonatkozó egyenlegmutató

Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég létszámcsökkenésben és $+100$ -at akkor, ha minden cég létszám bővülésben pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Ábraértelmezés: Az ábrán látható egyenlegmutatókban bekövetkező egy pontos elmozdulás egy százalékpontos változásnak feleltethető meg. Szaggatott vonallal kerültek megjelenítésre az adott évre vonatkozó tényadatok és folytonos vonallal az adott évben, a következő évre megfogalmazott tervek, várakozások.

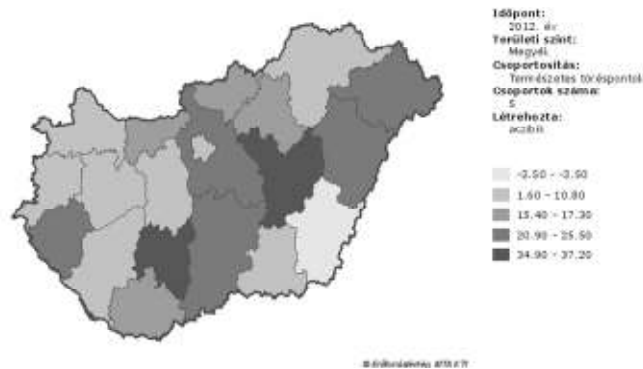
Példa: 2008-ban a tárgyévi egyenlegmutató értéke 12,9 pont. ez azt jelenti, hogy közel 13 százalékpontos többségben voltak a létszámcsökkentő vállalatokkal szemben a létszámbővítők.

Egyenlegmutató	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont
Tárgyév	7204	15,7	7204	10,0	7151	-19,6	7073	13,3	7082	9,0	6741	10,4
Várakozások	6791	22,1	6764	12,9	7144	4,6	6996	14,5	6965	11,4	6736	13,8

Forrás: NMH, GVI 2007-2012

Jász-Nagykun-Szolnok (37pont) Tolna (35pont) és Szabolcs (26pont) megyében bizonyultak legoptimistábbak a vállalatok, a 2013-ra vonatkozó egyenlegmutató értéke ezekben a térségekben a legmagasabb. Velük szemben Vas (3pont) Csongrád (2pont) és Békés (-3pont) megyében a legrosszabbak a létszámmozgásokkal kapcsolatos várakozások. Békés megye kiemelendő, hiszen egyedül ebben a megyében vannak többségben a létszámcsökkenést prognosztizáló vállalatok a létszámnövekedésben bízókkal szemben.

3.2.2. ábra: Foglalkoztatási várakozások 2013 - vállalati egyenlegmutató

Egyenlegmutató	
	pont
Budapest	902 5,0
Baranya	318 15,7
Bács-Kiskun	336 21,9
Békés	223 -2,5
Borsod-Abaúj-Zemplén	540 6,0
Csongrád	304 1,6
Fejér	325 7,4
Győr-Moson-Sopron	274 8,0
Hajdú-Bihar	298 20,9
Heves	294 17,3
Komárom-Esztergom	275 15,4
Nógrád	236 15,8
Pest	626 23,8
Somogy	306 9,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	261 25,5
Jász-Nagykun-Szolnok	269 37,2
Tolna	149 34,9
Vas	244 3,4
Veszprém	280 10,8
Zala	281 22,9

Forrás: NMH, GVI 2012

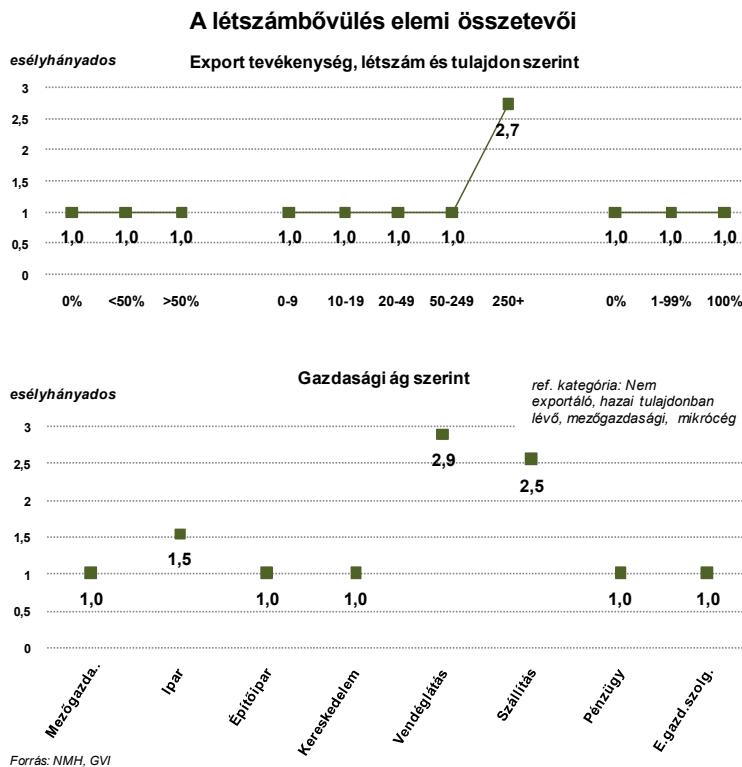
Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenleg-mutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató –100 és +100 közötti értékeket vehet fel. –100-at akkor, ha minden cég létszámcsökkenésben és +100-at akkor, ha minden cég létszámbővülésben pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Milyen vállalati körökre jellemző leginkább a létszámnövekedés? Mik az létszámbővülés legfőbb meghatározói? Az alábbiakban export és gazdasági tevékenység, vállalatméret és tulajdonosi háttér szerinti regressziós elemzéssel keressük a választ ezekre kérdésekre.

A vállalati létszám növekedésével nő az esélye a létszámnövekedésnek a következő évben. A 250 főnél nagyobb vállalatok 2,7-szer nagyobb eséllyel bővítik létszámukat, mint mikro, kis és közepes vállalkozások. A tulajdonosi háttér és exporttevékenység alapján nincsen különbség, köreikben ugyanakkora valószínűséggel találunk létszámbővítő vállalatokat.

A vendéglátás (2,9pont), szállítás-raktározás (2,5pont) és ipar (1,5pont) területein tevékenykedő vállalati körökre jellemző leginkább a létszámbővülés.

3.2.3. ábra: A létszámbővülés elemi összetevői

A modellről: A modell többváltozós logisztikus regressziós eljárással készült. A modell részletei a 2.1.7.-es függelékben találhatóak.

Az esélyhányadosok: Az esélyhányadosok kifejezik, hogy a referenciacsoporthoz képest hányszor nagyobb vagy kisebb valószínűséggel találunk optimista várakozásokat megfogalmazó vállalatokat.

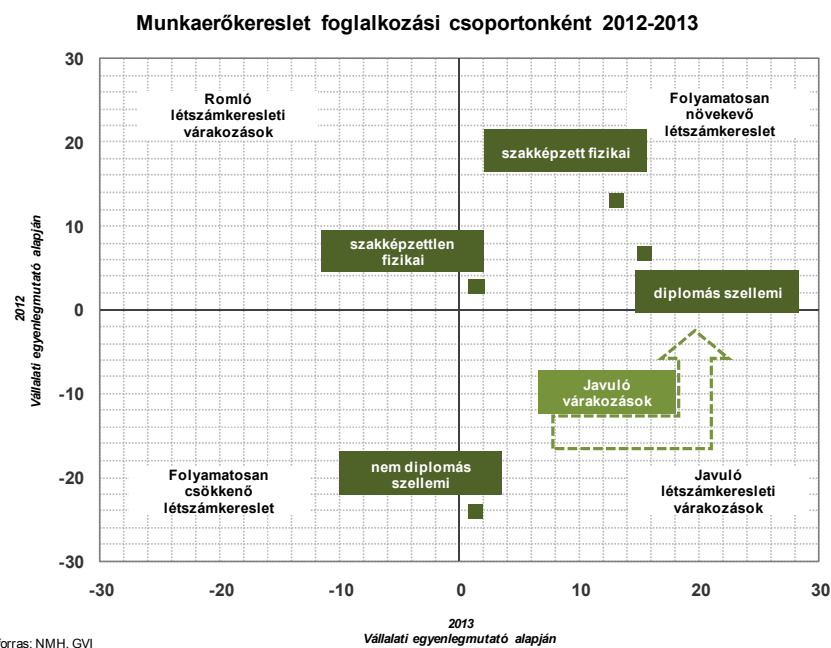
Az esélyhányadosok: Az esélyhányadosok kifejezik, hogy a referenciacsoporthoz képest hányszor nagyobb vagy kisebb valószínűséggel találunk optimista várakozásokat megfogalmazó vállalatokat.

Referenciacsoport: Referencia csoportnak a hazai tulajdonú, kizárólag belföldre termelő, mezőgazdasági mikro vállalkozások

Ábraértelmezés egyszerűen: minél nagyobb az esélyhányados értéke, annál optimistább a vállalati kör. Ha az esélyhányados értéke 1, akkor az adott csoportban az optimizmus nem tér el a referencia csoporttól.

A foglalkoztatási egyenlegmutatók szerint a szakképzett és a szakképzetlen fizikai, illetve a diplomás szellemi munkakörök is folyamatosan bővülő létszámkereslettel jellemezhetőek – ezen csoportokban 2012-ben is több vállalat bővítette létszámát, mint csökkentette, illetve ez igaz a 2013-as évre vonatkozó várakozásokra is. A tárgyévi és következő évi növekedés mértéké azonban eltérő az egyes csoportokban. A szakképzett fizikai munkakörök esetében a következő évben növekszik, a diplomás szellemi munkakörök esetében csökken a növekedés mértéke. A nem diplomás szellemi foglalkoztatottak lényegesen eltérnek ezen csoportoktól, ők, a korábbi éveknek megfelelően, javuló létszámkereslettel jellemezhetőek – az egyenlegmutató értéke jelentős létszámcsökkenést mutat a tárgyévben és enyhe növekedést prognosztizál a következő évre.

3.2.4. ábra: Munkaerő-kereslet foglalkoztatási csoportonként 2012-2013

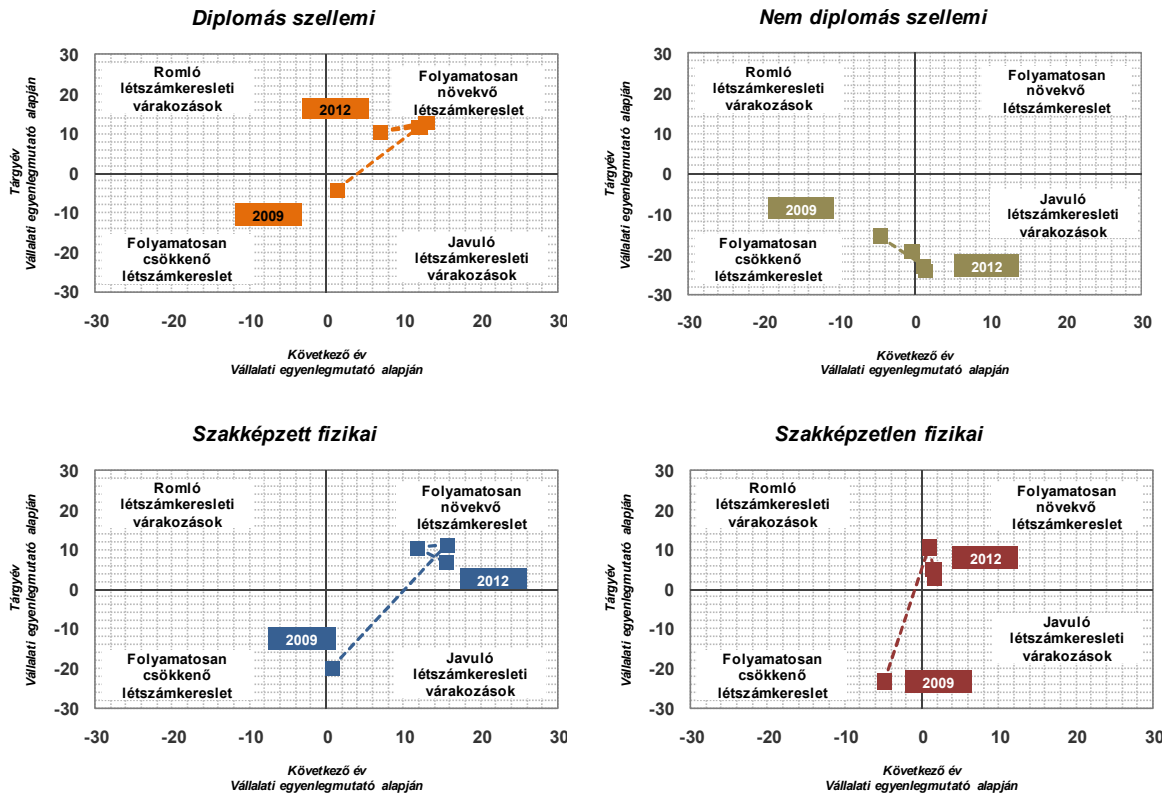
Egyenlegmutató	Szakképzetlen fizikai		Szakképzett fizikai		Nem diplomás szellemi		Diplomás szellemi	
	n	pont	n	pont	n	pont	n	pont
Tárgyév	3619	2,9	3778	6,9	3353	-24	3310	13,2
Várakozások	2505	1,4	2493	15,3	2380	1,2	2367	12,9

Forrás: NMH, GVI 2012

Ábraértelmezés: Az ábra két tengelye az általános a foglalkoztatási egyenlegmutatót jeleníti meg. A függőleges tengelyen a tárgyévre, a vízszintes tengelyen a következő évre vonatkozó egyenlegmutató értékei kaptak helyet. Eszerint a jobb felső szegmens a „Folyamatosan növekvő létszámkereslet”, amikor többségben vannak, mind a 2012-ben, mind a 2013-ban létszámukat bővítő vállalatok. Ennek ellentéte a bal, alsó szegmens, amikor mind a tárgyévi helyzet, mind a jövőbeli várakozások kedvezőtlenek, azaz mindkét évben létszámcsökkenésre lehet számítani. Az origó jeleníti meg a semleges állapotot: ebben a pozícióban a jelen és a jövő értékelésekor a pozitívan és negatívan nyilatkozó vállalatok kiegyenlítik egymást. Eszerint az origótól való távolság is értelmezhető, minél messzebbi egy megjelenített pozíció, annál inkább többségben vannak akár a pozitív, akár a negatív értékelések. Az eddigiek alapján tehát, az origótól vett vízszintes pozitív elmozdulás mértéke a jövőbeli létszámfelvételi optimizmus mértékét fejezi ki.

Az elmúlt évek munkaerő-piaci folyamatai alapján elmondható, hogy mind a négy foglalkozási csoport esetében a 2009-es év volt a mélypont, amit követően a tárgyévi létszámbővítési történések és következő évre megfogalmazott várakozások nagyon hasonló képet festenek. Érdekes kiemelni a nem diplomás szellemi csoport mutatóit. Itt 2010 óta, minden évben jelentős csökkenésről számolnak be a vállalatok és enyhe emelkedést prognosztizálnak a következő évre – azaz pozitív várakozásaik soha nem valósulnak meg.

3.2.5. ábra: Munkaerő-kereslet foglalkozási csoportonként 2009-2012

Egyenlegmutató		2009		2010		2011		2012	
		n	pont	n	pont	n	pont	n	pont
Diplomás szellemi	Tárgyév	4172	-4,0	4186	11,8	6623	10,6	3310	13,2
	Várakozások	4278	1,2	4078	12,1	6302	6,8	2367	12,9
Nem diplomás szellemi	Tárgyév	4675	-15,6	4723	-22,9	6675	-19,0	3353	-24,0
	Várakozások	4723	-4,8	4590	1,0	6299	-0,3	2380	1,2
Szakképzett fizikai	Tárgyév	5949	-19,6	6121	11,6	6499	10,7	3778	6,9
	Várakozások	6121	0,7	5985	15,6	6695	11,6	2493	15,3
Szakképzetlen fizikai	Tárgyév	3591	-23,5	3668	10,5	6384	5,3	3619	2,9
	Várakozások	3668	-4,9	3531	0,9	6480	1,5	2505	1,4

Forrás: NMH, GVI 2009-2012

4. A foglalkoztatás jellemzői

Ebben a fejezetben bemutatjuk a vállalkozások által alkalmazott munkaerő egyes típusaira jellemző tendenciákat. Ezek az alcsoportok sokszor jelentősen eltérő jellemzőkkel bírnak, mint a teljes hazai munkaerő-állomány általában. Az alcsoportok vizsgálata nem csak a munkaerő-piaci folyamatok alaposabb megértéséhez szükséges, hanem azért is, mert ezek a csoportok jelentősen eltérhetnek egymástól abban, hogy jellemzően milyen társadalmi csoportok tagjaiból állnak össze, vagy hogy mely gazdasági ágazatokba tartozó cégekhez kapcsolható inkább az adott foglalkoztatási forma. Így egy-egy foglalkoztatási forma helyzete utal a hozzá kapcsolható cégek és munkavállalók helyzetére is.

Az első alfejezet a nem teljes munkaidőben alkalmazottakkal foglalkozik, a második a határozott időre szóló szerződéssel foglalkoztatottakkal, a harmadik a vállalatok által foglalkoztatott külföldi állampolgárságú munkavállalókkal. A negyedik alfejezetben megvizsgáljuk, hogy hogyan alakult a pályakezdők foglalkoztatása. Az ötödik alfejezet az egyszerűsített foglalkoztatást, a hatodik pedig a kölcsönvett munkaerőt alkalmazó vállalatokat járja körül.

Mind a hat alfejezetben bemutatjuk, hogy az elmúlt években hogyan változott a vállalatok aránya, amelyek egy adott munkaerő-piaci csoport képviselőit alkalmazták, vagy alkalmazni tervezik. Ezután az adott foglalkoztatási formát jellemző területi egyenlőtlenségeket mutatjuk be.

Főbb megállapítások:

- A nem teljes munkaidős alkalmazottakat foglalkoztató vállalatok aránya növekedett 2011 és 2012 között, a megkérdezés idején 71%-ot tett ki. Ennek a foglalkoztatási formának az elterjedtsége lényegében folyamatosan nő 2006 óta.
- A határozott idejű foglalkoztatást alkalmazó vállalatok aránya a tavalyi csökkenés után enyhén növekedett, a megkérdezés időpontjában 36% volt. Észak-Alföldön a leggyakoribb ez a foglalkoztatási forma, míg Közép-Magyarországon a legkevésbé elterjedt.
- A külföldieket alkalmazó vállalatok aránya folyamatosan csökken 2009 óta, jelenleg 28%-on áll. Közép-Dunántúlon a legmagasabb ez az arány (42%).
- A pályakezdőket alkalmazó cégek aránya 2010 óta 45% körül stagnál. Ez mintegy 10 százalékponttal alacsonyabb arány, mint 2008-ban volt.
- Az egyszerűsített foglalkoztatást használó vállalatok aránya 2010 óta enyhén növekszik a korábbi visszaesés után, jelenleg 10%. Észak-Magyarországon és Dél-Dunántúlon a leginkább elterjedt ez a foglalkoztatási forma.
- A kölcsönvett munkaerőt alkalmazó vállalatok aránya 2009 óta 12% körül stagnál. 2012-ben Közép- és Nyugat-Dunántúlon volt a leginkább elterjedt ez a foglalkoztatási forma.

4.1. Nem teljes munkaidős foglalkoztatás

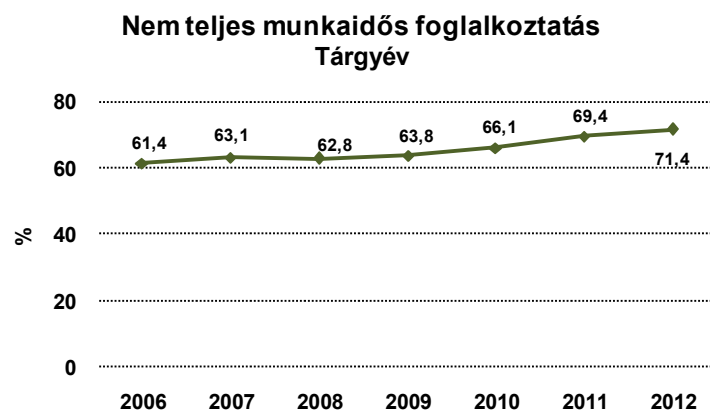
A nem teljes munkaidőben való foglalkoztatás a körülményektől függően lehet kedvező és kedvezőtlen is a munkavállalókra és a munkaadókra nézve: segítheti a családi élet és a munka összeegyeztetését, ugyanakkor a válság kiteljesedése során azért is növekedett jelentősége, mert a csökkenő megrendelések miatti csökkenő munkaerőigényhez sokszor így alkalmazkodtak a vállalatok.

Magyarországon az összes foglalkoztatotton belül még mindig alacsonynak tekinthető a részmunkaidőben dolgozók aránya, bár 2001 és 2011 között 3,6 százalékról 6,8 százalékra nőtt az Eurostat adatai szerint. Ez utóbbi érték azonos Görögország megfelelő értékével, és az EU-27-en belül csak Szlovákiát (4,1%), Bulgáriát (2,4%) és Csehországot (5,5%) jellemzi alacsonyabb arány.

A Prognózis felvétel korábbi éveinek eredményei alapján megállapítható, hogy a nagyobb vállalatok körében gyakoribb a részmunkaidősök foglalkoztatása, valamint gazdasági ágak szerint a mezőgazdaság, a vendéglátás és turizmus valamint a pénzügy területén működő vállalatokra jellemző leginkább, hogy nem teljes munkaidőben foglalkoztatott alkalmazottaik is vannak, legkevésbé pedig az építőiparra.

2006 óta szinte folyamatosan nő azoknak a vállalatoknak az aránya, amelyek foglalkoztatnak részmunkaidős alkalmazottat, és ez a tendencia idén sem tört meg, bár a növekedés mértéke valamivel kisebb, mint az előző két évben. Az idei érték pontosan 10 százalékponttal magasabb, mint 2006-ban, az ábrán szereplő legkorábbi évben. Ez jelentős változásnak tekinthető a munkaerő-piac szerkezetére nézve, amihez valószínűleg a gazdasági válság is hozzájárult.

4.1.1. ábra: A nem teljes munkaidős foglalkoztatást leíró mutatók

forrás: NMH, GVI 2006-2012

A mutató: Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka foglalkoztatott részmunkaidős alkalmazottat. A vállalatok 2009-től kezdve szeptember 1-jére vonatkozóan választottak, a korábbi években pedig szeptember 30-ra vonatkozóan. Az adatok súlyozottak.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nem teljes munkaidőst foglalkoztató vállalatok aránya – tárgyév (%)	61,4	63,1	62,8	63,8	66,1	69,4	71,4
Esetszám (n)	6046	7247	7245	7151	7109	7130	6755

Forrás: NMH, GVI 2006-2012

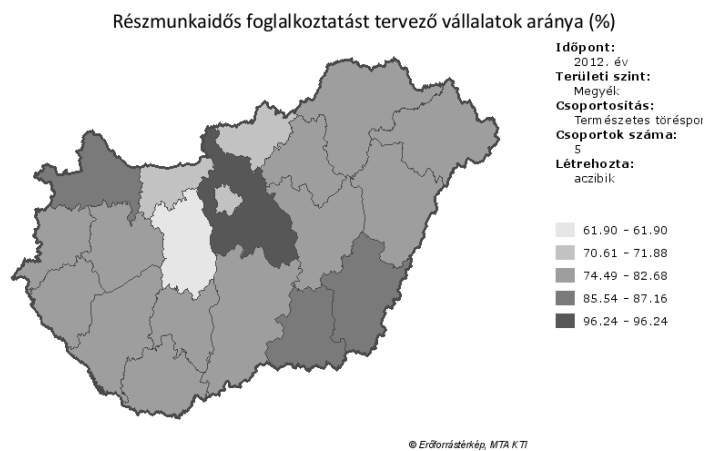
A nem teljes munkaidős foglalkoztatást területi szempontból megvizsgálva azt látjuk, hogy 2008 és 2012 között mindig a z ország fejletlenebb részein, különösen a dél-alföldi, a dél-dunántúli és az észak-alföldi régióban volt a legmagasabb a részmunkaidősöket foglalkoztató cégek aránya.

A jövőre vonatkozó terveket tekintve Békés megyében (87%), Csongrádban (86%) és Pest megyében (96%) a legmagasabb a jövőre nem teljes munkaidős foglalkoztatást tervező vállalatok aránya. Fejér megyében a legalacsonyabb ez az arány, mindössze 62 százalékot tesznek ki azon vállalatok, amelyek 2013-ban részmunkaidőst terveznek foglalkoztatni.

4.1.2. ábra: A jövőbeli nem teljes munkaidős foglalkoztatást kifejező mutató értékei megyei bontásban

	Tervek	
	n	%
Budapest	683	70,6
Baranya	317	80,3
Bács-Kiskun	314	80,2
Békés	169	87,2
Borsod-Abaúj-Zemplén	391	76,6
Csongrád	248	85,5
Fejér	199	61,9
Győr-Moson-Sopron	130	87,0
Hajdú-Bihar	262	81,4
Heves	229	77,6
Komárom-Esztergom	239	71,9
Nógrád	204	70,7
Pest	302	96,2
Somogy	288	76,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	210	81,9
Jász-Nagykun-Szolnok	265	74,5
Tolna	144	82,7
Vas	185	78,9
Veszprém	169	81,0
Zala	177	80,4

Forrás: NMH, GVI 2012

A mutató: A táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy az 2013-ban a vállalatok hány százaléka tervez részmunkaidős alkalmazottat foglalkoztatni. A vállalatok 2013. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

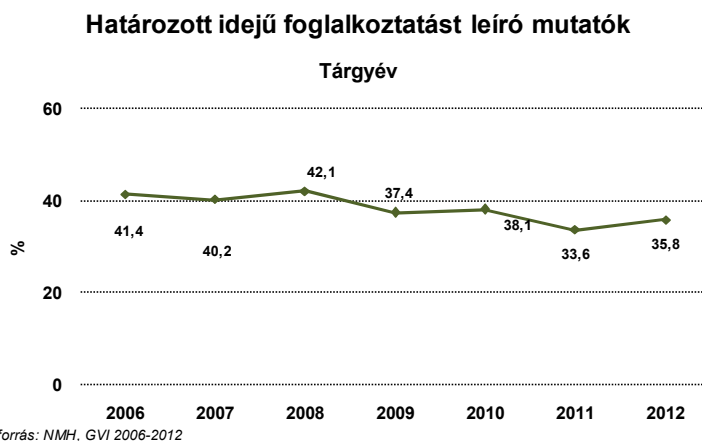
4.2. Határozott idejű foglalkoztatás

A határozott időre szóló szerződéssel foglalkoztatottak aránya 2011-ben 14 százalékos volt az összes alkalmazotton belül az Eurostat adatai szerint az EU 27 országában átlagosan. Magyarországon ennél alacsonyabb ez az arány, nem éri el a 10 százalékot.²³

Az eddigi évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy a határozott idejű foglalkoztatás ágazatok szerint leginkább az ipar, a vendéglátás, a mezőgazdaság és az építőipar területén gyakori, míg a pénzügyi területen működő cégek körében ritka. Földrajzi szempontból az észak-alföldi és dél-alföldi cégek körében tekinthető leggyakoribbnak a határozott idejű foglalkoztatás, és a cégek méretével is együtt nő annak valószínűsége, hogy foglalkoztatnak határozott időre szóló szerződéssel munkavállalót.

A határozott időre szóló szerződéssel munkavállalót foglalkoztató vállalatok aránya 2006 és 2011 között 41%-ról 34%-ra csökkent, azonban 2012-re ismét növekedésnek indult és elérte a 36 %-ot.

4.2.1. ábra: A határozott idejű foglalkoztatást leíró mutatók

A mutató: Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka foglalkoztatott határozott időre szóló szerződéssel alkalmazottat. A vállalatok 2009-től kezdve szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak, a korábbi években pedig szeptember 30-ra vonatkozóan. Az adatok súlyozottak.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Határozott időre szóló szerződéssel foglalkoztató vállalatok aránya – tárgyév (%)	41,4	40,2	42,1	37,4	38,1	33,6	35,8
Esetszám (n)	6046	7247	7245	7151	7107	7128	6744

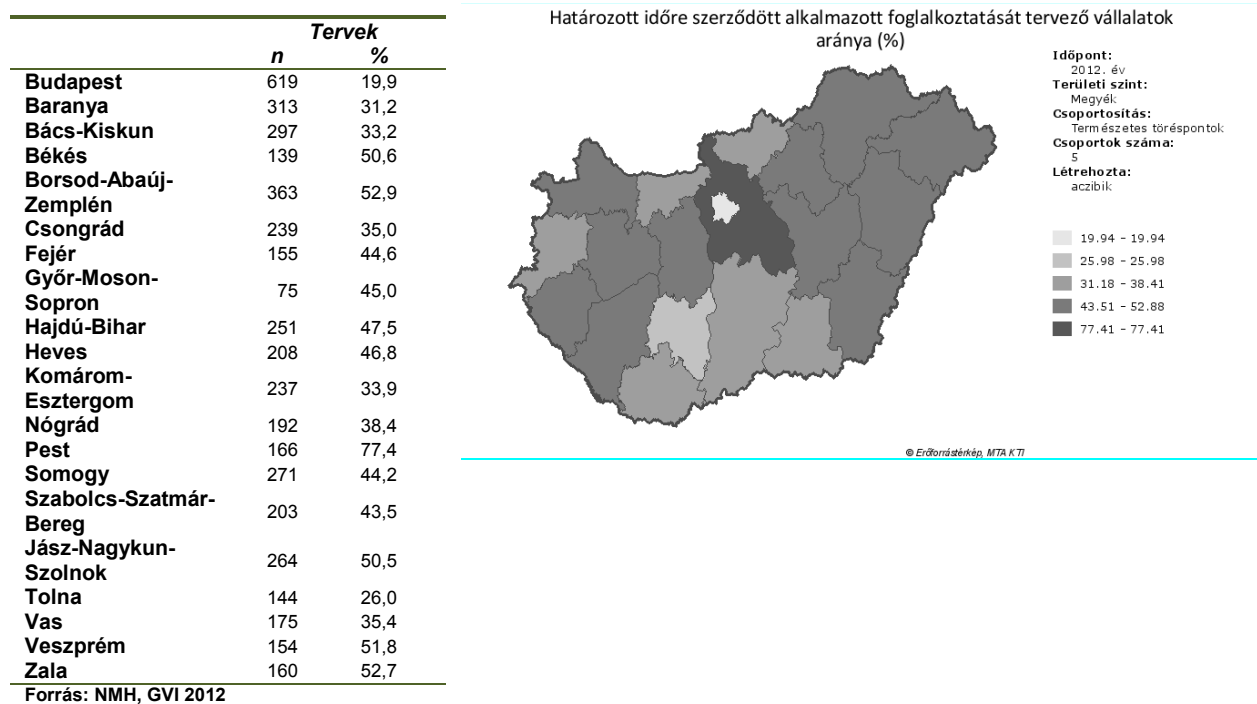
Forrás: NMH, GVI 2006-2012

²³[http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php?title=File:Proportion_of_employees_with_a_contract_of_limited_duration,_age_group_15-64,_2011_\(%25_of_total_employees\).png&filetimestamp=20121030183425](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php?title=File:Proportion_of_employees_with_a_contract_of_limited_duration,_age_group_15-64,_2011_(%25_of_total_employees).png&filetimestamp=20121030183425)

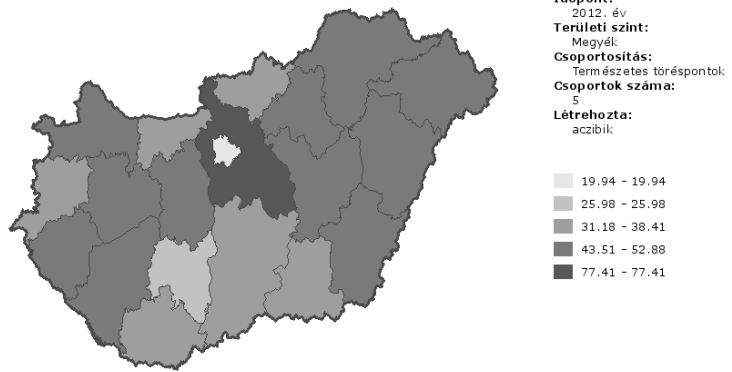
2010 óta az észak-alföldi régióban a legmagasabb, Közép-Magyarországon pedig a legalacsonyabb a határozott idejű szerződéssel (is) foglalkoztató vállalatok aránya, ez 2012-ben sem változott meg.

A 2013-ban határozott időre szóló foglalkoztatást tervező vállalatok aránya Pest megyében (77%), Borsod-Abaúj-Zemplén megyében (53%) és Zala megyében (52,7%) a legmagasabb. Budapesten a legalacsonyabb ez az arány, mindössze 20 százalékot tesz ki azon vállalatok aránya, amelyek 2013-ban határozott időre szólóan terveznek munkaerőt foglalkoztatni. Figyelemre méltó Pest megye és Budapest rendkívül erősen eltérő helyzete határozott idejű foglalkoztatásra vonatkozó tervek tekintetében.

4.2.2. ábra: A jövőbeli határozott idejű foglalkoztatást kifejező mutató értékei megyei bontásban

Határozott időre szerződött alkalmazott foglalkoztatását tervező vállalatok aránya (%)

© Erdőrádárkép, MTA KTI

A mutató: A táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy 2013-ban a vállalatok hány százaléka tervez határozott időre szóló szerződéssel alkalmazottat foglalkoztatni. A vállalatok 2013. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

4.3. Külföldiek foglalkoztatása

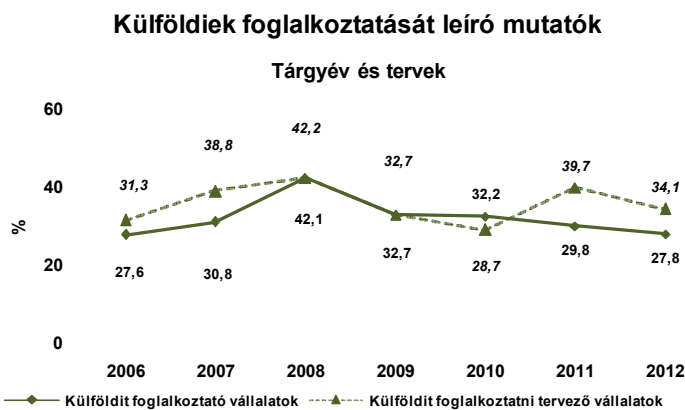
Ebben a fejezetben megvizsgáljuk, hogy hogyan változtak az elmúlt években a vállalatok szokásai külföldiek foglalkoztatásának tekintetében, majd a vállalatok jövőbeli foglalkoztatási terveit elemezzük.

A korábbi felvételek tapasztalatai alapján az ágazatok közül a vendéglátás területén működő cégek esetében a leginkább valószínű, hogy külföldi munkaerőt foglalkoztatnak, tulajdoni viszonyok tekintetében pedig a (részben) külföldi tulajdonban állókra igaz ugyanez.

2006 és 2008 között meredeken nőtt azoknak a vállalatoknak az aránya, amelyek külföldi munkaerőt alkalmaznak. 2008-tól kezdődően viszont csökkenni kezdett e vállalatok aránya, és ez a csökkenés máig sem állt meg. 2011-ről 2012-re 30-ról 28 százalékra csökkent a külföldit foglalkoztató vállalatok aránya Magyarországon.

Az egy évvel későbbi időpontra vonatkozó, tervezett foglalkoztatás tendenciái hektikusabban alakulnak: 2008-ban itt is csökkenésbe váltott az addigi növekedés, azonban ebben az esetben 2011-ben újra növekedni kezdett a külföldiek foglalkoztatását tervező hazai vállalatok aránya. Ezek a tervek azonban valószínűleg nem teljesültek teljes mértékben, hiszen egyrészt 2012-re csökkent a külföldi munkaerőt foglalkoztató vállalatok aránya, másrészt ugyanez történt a 2013-ra vonatkozó foglalkoztatási tervek vonatkozásán is.

4.3.1. ábra: Külföldiek foglalkoztatását leíró mutatók

A mutató: Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka foglalkoztatott külföldi munkaerőt. A vállalatok 2009-től kezdve szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak, a korábbi években pedig szeptember 30-ra vonatkozóan. Az adatok súlyozottak.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Külföldieket alkalmazó vállalatok aránya – tárgyév (%)	27,6	30,8	42,1	32,7	32,2	29,8	27,8
Esetszám (n)	6046	7247	7245	7151	7106	7131	6752
Külföldieket alkalmazni tervező vállalatok aránya (%)	31,3	38,8	42,2	2,7	28,7	39,7	34,1
Esetszám (n)	4845	6913	7046	7151	7051	4168	4531

Forrás: NMH, GVI 2006-2012

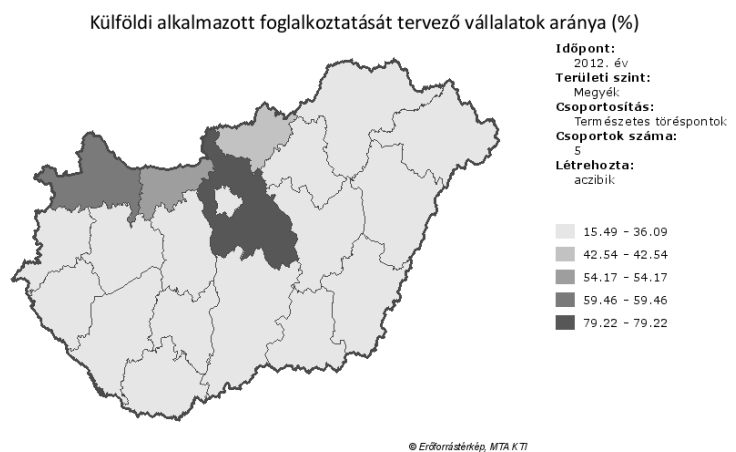
2006 és 2011 között Közép-Magyarországon és Közép-Dunántúlon volt folyamatosan magas a külföldiek foglalkoztató vállalatok aránya. Ez utóbbi régióban 2012-ben is kiemelten magas ez az arány (42%), azonban Közép-Magyarországon visszaesett (28%), Észak-Magyarországon (31%) pedig jelentősen emelkedett.

Pest (79%) és Győr-Moson-Sopron megyében (60%) kiemelkedően magas azoknak a vállalatoknak az aránya, amelyek külföldi dolgozót terveznek alkalmazni 2013-ban. Ez az arány Bács-Kiskun megyében a legalacsonyabb (16%).

4.3.2. ábra: A külföldiek jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban

	Tervek	
	n	%
Budapest	605	30,7
Baranya	317	20,3
Bács-Kiskun	293	15,5
Békés	123	30,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	375	29,0
Csongrád	241	33,9
Fejér	154	36,1
Győr-Moson-Sopron	59	59,5
Hajdú-Bihar	243	21,1
Heves	213	32,1
Komárom-Esztergom	237	54,2
Nógrád	171	42,5
Pest	147	79,2
Somogy	283	18,1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	200	23,4
Jász-Nagykun-Szolnok	264	26,0
Tolna	142	19,6
Vas	175	20,1
Veszprém	133	34,6
Zala	156	22,4

Forrás: NMH, GVI 2012

A mutató: A táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy az 2013-ban a vállalatok hány százaléka tervez külföldi alkalmazottat foglalkoztatni. A vállalatok 2013. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

4.4. Pályakezdők foglalkoztatása

A pályakezdők elhelyezkedését jelentősen megnehezítette a gazdasági válság 2008 végétől kezdődően, mivel – definícióból adódóan – ők első munkahelyüket keresik, és a cégek munkaerő-felvételi lehetőségei beszűkültek ebben az időszakban. Ugyanakkor a pályakezdők alkalmazásának vannak olyan előnyei (betaníthatóság, alacsonyabb bér, START kártya), amelyek a válság hatásainak enyhülésével ismét előtérbe kerülhetnének, bár ez még idén sem jelent meg adatainkban.

A pályakezdőket alkalmazó vállalatok aránya 2008-ban kezdett csökkenni, 2010 óta pedig lényegében stagnál ez az arány - a 2008-as szintnél megközelítőleg 10 százalékponttal alacsonyabban. Tavaly emelkedést mutatott a vállalatok pályakezdők alkalmazására vonatkozó terveit bemutató arány, de idén ismét visszaesett – 52%-ról 47%-ra.

4.4.1. ábra: Pályakezdők foglalkoztatását leíró mutatók (tárgyév és tervek)

Forrás: NMH, GVI 2006-2012

A mutató: Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka foglalkoztatott pályakezdőt. A vállalatok 2009-től kezdve szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak, a korábbi években pedig szeptember 30-ra vonatkozóan. Az adatok súlyozottak.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pályakezdőket alkalmazó vállalatok aránya – tárgyév (%)	52,9	56,3	54,1	44,9	45,4	44,4	44,5
Esetszám (n)	6046	7225	7214	7151	7106	7132	6751
Pályakezdőket alkalmazni tervező vállalatok aránya (%)	36,7	44,4	35,6	36,2	37,1	52,1	46,5
Esetszám (n)	5562	6176	6254	7151	7050	4370	4629

Forrás: NMH, GVI 2006-2012

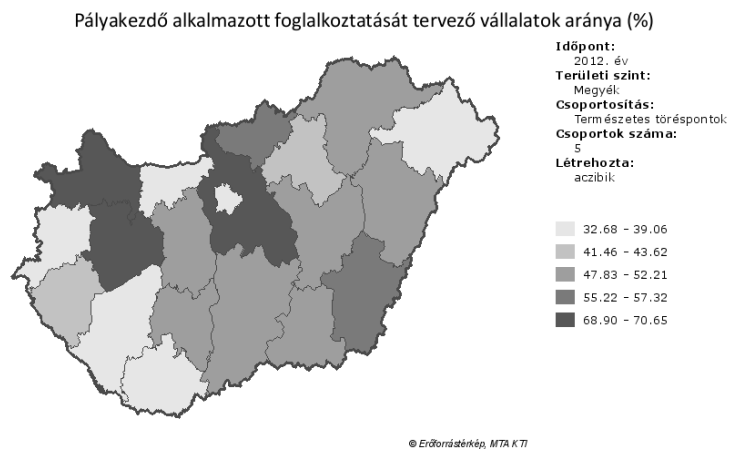
Közép-Dunántúlon 2009 óta minden évben magasnak, Közép-Magyarországon pedig alacsonynak tekinthető volt a pályakezdőket foglalkoztató cégek aránya, és ez idén sem változott. A tavalyi évhez képest Nyugat-Dunántúlon és Dél-Alföldön csökkenés, Dél-Dunántúlon, Észak-Alföldön és Észak-Magyarországon pedig növekedés figyelhető meg a pályakezdőket foglalkoztató cégek arányában.

A pályakezdőket jövőre foglalkoztatni tervező cégek aránya Győr-Moson-Sopron (71%), Pest (70%) és Veszprém (69%) megyékben a legmagasabb, míg a legalacsonyabb arányokat Baranya (34%) és Szabolcs-Szatmár-Bereg (33%) megyében találhatjuk.

4.4.2. ábra: Pályakezdők jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban

	Tervek	
	n	%
Budapest	588	34,6
Baranya	316	33,9
Bács-Kiskun	295	48,9
Békés	135	57,3
Borsod-Abaúj-Zemplén	384	49,6
Csongrád	239	47,8
Fejér	164	52,2
Győr-Moson-Sopron	84	70,7
Hajdú-Bihar	252	52,1
Heves	223	41,5
Komárom-Esztergom	239	39,1
Nógrád	177	55,2
Pest	159	69,8
Somogy	284	38,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	202	32,7
Jász-Nagykun-Szolnok	265	50,3
Tolna	144	50,4
Vas	173	36,4
Veszprém	140	68,9
Zala	166	43,6

Forrás: NMH, GVI 2012

A mutató: A táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy az 2013-ban a vállalatok hány százaléka tervez pályakezdőt foglalkoztatni. A vállalatok 2013. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalékadatok súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

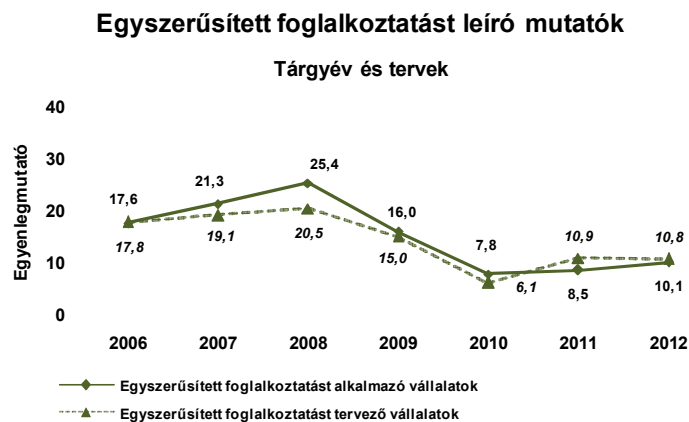
4.5. Egyszerűsített foglalkoztatás

Ebben a fejezetben a korábbi alkalmi munkavállalói könyves foglalkoztatás – 2010. április 1-jétől: egyszerűsített foglalkoztatás – jellemzőit vizsgáljuk meg. Miután áttekintettük, hogy az elmúlt években hogyan változott az egyszerűsített foglalkoztatást alkalmazó cégek aránya Magyarországon, bemutatjuk, hogy milyen területi egyenlőtlenségek figyelhetők meg e vállalatok között.

Az alkalmi munkavállalói könyves munkaerőt alkalmazó vállalatok aránya 2008 és 2010 között erőteljesen visszaesett. Ez a folyamat 2011-ben megállt, enyhe növekedést figyelhettünk meg, és ez 2012-ben is folytatódott. A jelentős visszaesés összefüggésben lehet a gazdasági válsággal, különösen azért, mert az alkalmi munkavállalókat jóval rugalmasabban alkalmazhatja – veheti fel és bocsáthatja el – a munkaadó, mint az állandó munkaviszonyban levőket. Így ha csökkent a termékei iránti kereslet, kevesebb alkalmi munkást volt célszerű alkalmaznia.

2010 óta ismét évről-évre egyre több munkaadónak van szüksége az egyszerűsített foglalkoztatással alkalmazott munkaerőre, ami jelentheti azt is, hogy a cégek helyzete javult valamennyire, de akár azt is, hogy korábban állandó munkaviszonyban levő dolgozóikat foglalkoztatják új formában.

4.5.1. ábra: Az egyszerűsített foglalkoztatást leíró mutatók

A mutató: Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka alkalmazta az egyszerűsített foglalkoztatást. A vállalatok 2009-től kezdve szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak, a korábbi években pedig szeptember 30-ra vonatkozóan. Az adatok súlyozottak.

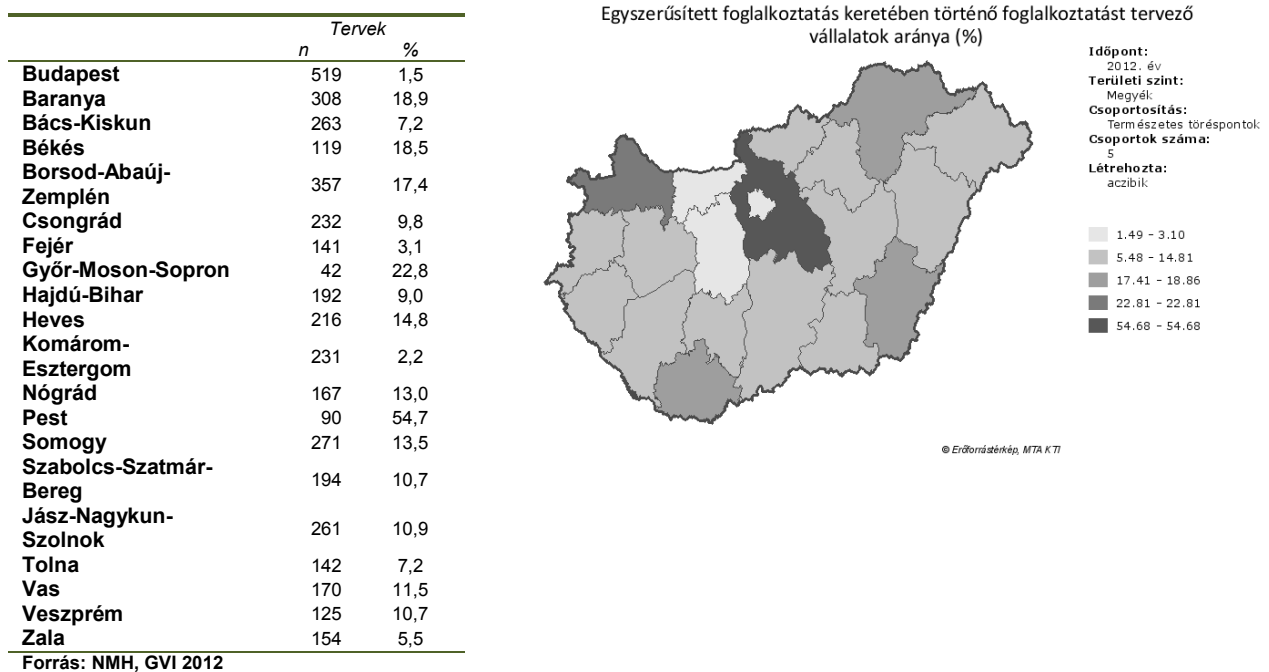
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Egyszerűsített foglalkoztatást alkalmazó vállalatok aránya – tárgyév (%)	17,6	21,3	25,4	16,0	7,8	8,5	10,1
Esetszám (n)	6046	7247	7245	7151	7103	7128	6729
Egyszerűsített foglalkoztatást alkalmazni tervező vállalatok aránya (%)	17,8	19,1	20,5	15,0	6,1	10,9	10,8
Esetszám (n)	5777	6525	6649	7151	7051	3976	4194

Forrás: NMH, GVI 2006-2012

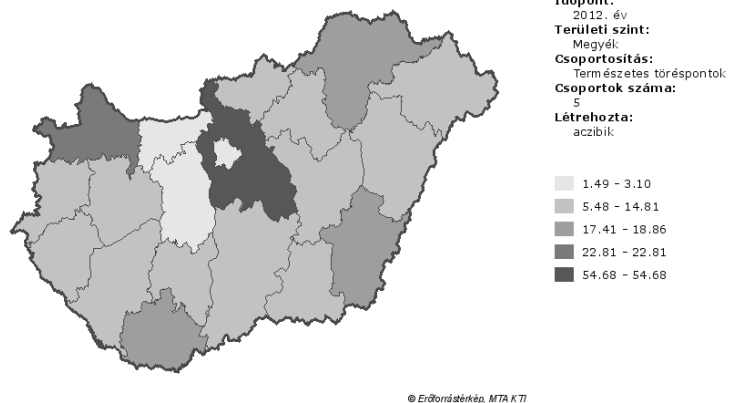
2012-ben – a korábbi évekhez hasonlóan - Észak-Magyarországon és Dél-Dunántúlon volt a leggyakoribb a cégek körében az egyszerűsített foglalkoztatás (17% és 16%), a legalacsonyabb pedig Közép-Magyarországon, ahol mindössze a cégek 8 százaléka foglalkoztatott ilyen módon.

A 2013-ra vonatkozó foglalkoztatási tervek részben összhangban vannak ezekkel az eredményekkel: Baranya (19%), Békés (19%) és Borsod-Abaúj-Zemplén (17%) megyében meglehetősen magas a 2013-ban egyszerűsített foglalkoztatást alkalmazni tervező vállalatok aránya, míg Budapesten rendkívül alacsony ez az arány (2%). Ugyanakkor kiemelkedően magas az arány a Közép-Magyarországhoz tartozó Pest megyében (55%), és a nyugat-dunántúli Győr-Moson-Sopron megyében (23%) is.

4.5.2. ábra: A jövőbeli egyszerűsített foglalkoztatást kifejező mutató értékei megyei bontásban

Egyszerűsített foglalkoztatás keretében történő foglalkoztatást tervező vállalatok aránya (%)

A mutató: Az táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy 2013-ban a vállalatok hány százaléka tervezi egyszerűsített módon foglalkoztatni. A vállalatok 2013. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

4.6. Kölcsönvett munkaerő foglalkoztatása

A munkaerő-kölcsönzés, mint foglalkoztatási forma, egyik legfőbb jellemzője, hogy segít a vállalatoknak rugalmasan reagálni a termékeik keresletét befolyásoló folyamatokra, éppen ezért csökkent erőteljesen a kölcsönvett munkaerő létszáma a gazdasági válság kibontakozásával. Ebben a fejezetben a vállalatok munkaerő-kölcsönzési tendenciáit és területi egyenlőtlenségeit vizsgáljuk.

A korábbi tapasztalatok szerint a munkaerő-kölcsönzés a nagyobb létszámú, (részben) külföldi tulajdonban levő, exportáló cégekre jellemző inkább. Ágazatok szempontjából az ipar, a vendéglátás és a szállítás, raktározás területén működő cégek esetében a leginkább elterjedt ez a foglalkoztatási forma.

A kölcsönvett munkaerőt alkalmazó vállalatok aránya 2008 és 2009 között kezdett csökkenni, és ez a csökkenés még mindig tart, még ha jóval enyhébb mértékben is, mint 2008 és 2009 között, 2009 óta lényegében stagnálásról beszélhetünk.

A jövőre vonatkozó tervek tekintetében azt állapíthatjuk meg, hogy a tavalyi növekedés után ismét csökkenni kezdett a kölcsönvett munkaerőt foglalkoztatni tervező vállalatok aránya.

4.6.1. ábra: Kölcsönvett munkaerő foglalkoztatását leíró mutatók (tárgyév és tervek)

Forrás: NMH, GVI 2006-2012

A mutató: Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százalékában foglalkoztatott kölcsönvett munkaerőt. A vállalatok 2009-től kezdve szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak, a korábbi években pedig szeptember 30-ra vonatkozóan. Az adatok súlyozottak.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kölcsönvett munkaerőt alkalmazó vállalatok aránya – tárgyév (%)	17,3	15,9	17,4	12,2	12,7	12,3	11,6
Esetszám (n)	6046	7247	7245	7151	7105	7128	6730
Kölcsönvett munkaerőt alkalmazni tervező vállalatok aránya (%)	21,8	22,3	23,0	13,1	11,0	16,7	13,4
Esetszám (n)	5949	7063	7060	7151	7053	3963	4200

Forrás: NMH, GVI 2006-2012

A munkaerő-kölcsönzés 2012-ben Közép-Dunántúlon és Nyugat-Dunántúlon volt a leggyakoribb. A vállalatoknak rendre 21, illetve 18 százaléka vett igénybe kölcsönzött munkaerőt. Dél-Dunántúlon volt a legritkább ez a foglalkoztatási forma, a vállalatoknak 5 százaléka vette igénybe.

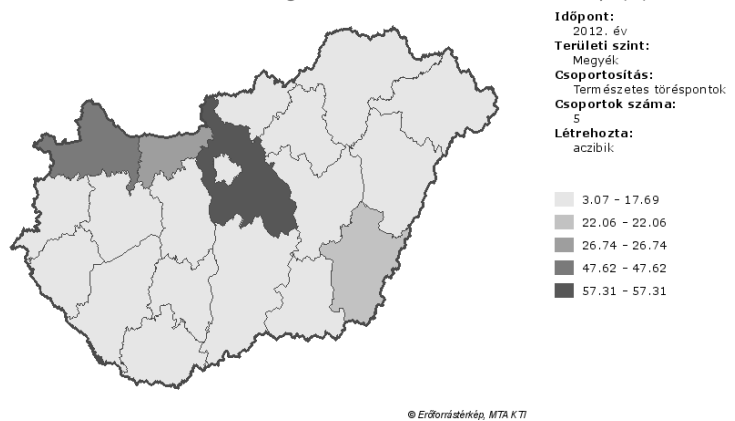
A jövőbeli tervek szerint Győr-Moson-Sopron megyében a legmagasabb azoknak a vállalatoknak az aránya, amelyek terveznek munkaerőt kölcsönözni 2013-ban (48%). A legalacsonyabb arányt Somogy megyében figyelhetjük meg (3%).

4.6.2. ábra: Kölcsönvett munkaerő jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban

	Tervek	
	n	%
Budapest	540	4,7
Baranya	309	4,9
Bács-Kiskun	259	7,0
Békés	113	22,1
Borsod-Abaúj-Zemplén	351	6,6
Csongrád	234	7,9
Fejér	143	17,7
Győr-Moson-Sopron	44	47,6
Hajdú-Bihar	186	16,0
Heves	215	8,0
Komárom-Esztergom	235	26,7
Nógrád	164	13,1
Pest	84	57,3
Somogy	271	3,1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	196	9,9
Jász-Nagykun-Szolnok	264	16,8
Tolna	142	3,2
Vas	171	16,0
Veszprém	125	17,4
Zala	154	14,8

Forrás: NMH, GVI 2012

Kölcsönvett munkaerő foglalkoztatását tervező vállalatok aránya (%)

A mutató: A táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy az 2013-ban a vállalatok hány százaléka tervez munkaerőt kölcsönözni. A vállalatok 2013. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalékadatok súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

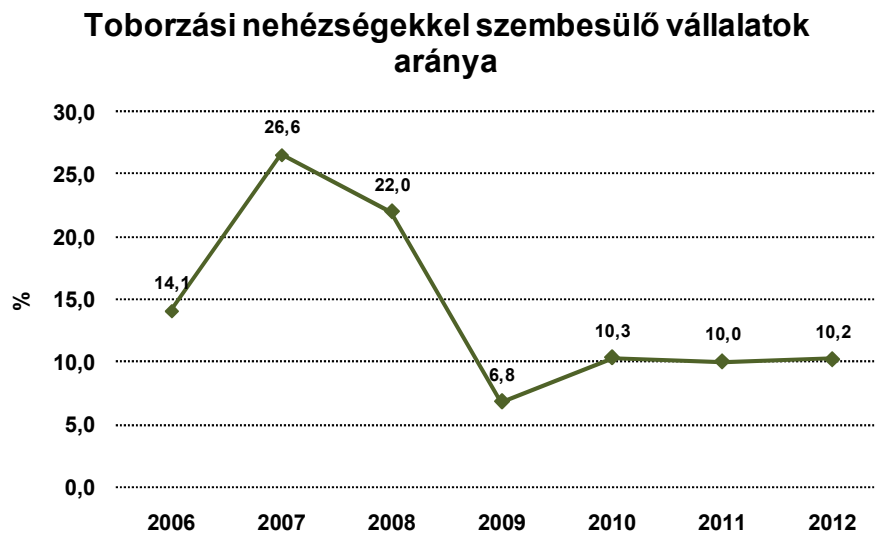
5. Toborzási nehézségek

Jelen fejezetben a toborzási nehézségek gyakoriságát vizsgáljuk, megmutatva az utóbbi években a toborzási nehézséget tapasztaló vállalatok arányának változását, az egyes munkaerő típusok toborzási nehézségeinek alakulását illetve elemezzük, hogy a toborzási nehézséggel való találkozás esélye hogyan változik, az általunk kijelölt négy változó által meghatározott vállalati csoportokban.

5.1. Az elmúlt években tapasztalt folyamatok

A gazdasági válság és elbocsátások hatására 2009-ben jelentős mértékben, közel 15 százalékponttal csökkent a toborzási nehézséget érzékelő cégek aránya. A 2010-es évben a vállalatok 10 százaléka értékelte problémásnak bizonyos pozíciók betöltését, amely az előző évihez képest közel 3 százalékpontos növekedést jelent. Lényegében azóta ezen a téren nem történt érdemi változás

5.1.1. ábra: Toborzási nehézséget érzékelő cégek arányának alakulása

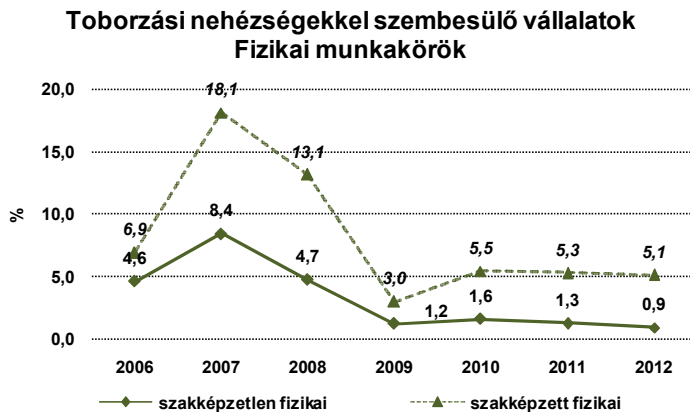
	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	n	%	n	%	n	n	%	n	%	n	%	n
Toborzási nehézségekkel szembesülő vállalatok aránya	3993	26,6	4394	22,0	4134	3993	26,6	4394	22,0	4134	10,2	5711

Forrás: NMH, GVI 2006-2012

Bázis: 10 főnél nagyobb vállalatok.

A gazdasági válság hatására minden vizsgált foglalkozási csoportban csökkent a toborzási nehézségeket észlelő vállalatok aránya. Három éve, 2010 óta egyik foglalkozási csoportban sem történt lényegi változás. A vállalatok legnagyobb arányban (5,1%) a szakképzett fizikai, legkisebb arányban (0,9%) a szakképzetlen fizikai munkakörök betöltésekor szembesült toborzási problémákkal.

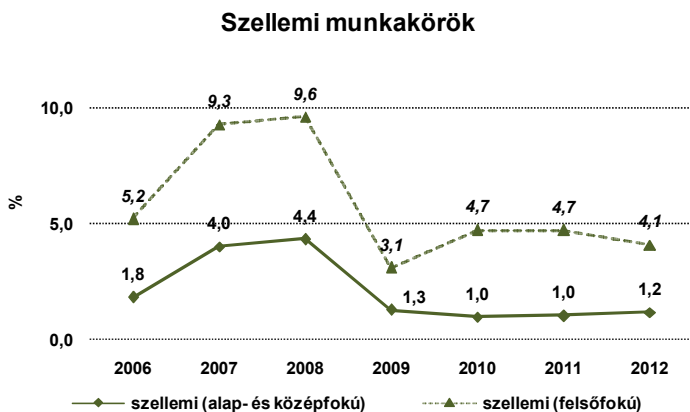
5.1.2. ábra: Toborzási nehézséget érzékelő cégek arányának alakulása munkaköri csoportok szerint

Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek a toborzási nehézséggel szembesülő vállalatok százalékos aránya a foglalkozási csoportok szerint.

Ábraértelmezés: A százalékok az adott foglalkozáscsoporttal kapcsolatos toborzási nehézség tapasztalati aránya feleltethető meg.

Bázis: 10 főnél nagyobb vállalatok.

Példa: 2008-ban a vállalatok 12,2 százaléka jelzett toborzási problémát, amikor szakképzett fizikai munkakörbe keresett jelölteket.

forrás: NSZH, GVI

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	n	%	n	%	n	n	n	%	n	%	n	%
szakképzetlen fizikai	3993	8,4	4394	4,7	4134	1,2	4134	1,6	4256	1,3	6109	4,1
szakképzett fizikai	3993	18,1	4394	13,1	4134	3,0	4134	5,5	4256	5,3	6108	1,2
szellemi (alap- és középfokú)	3993	4,0	4394	4,4	4134	1,3	4134	1,0	4256	1,0	6108	5,1
szellemi (felsőfokú)	3993	9,3	4394	9,6	4134	3,1	4134	4,7	4256	4,7	6109	0,9

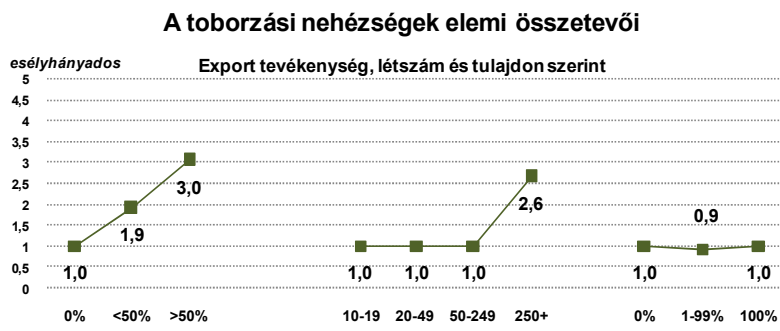
Forrás: NMH, GVI 2006-2012

5.2. A Toborzási nehézség elemi összetevői

Milyen vállalati körökben találkoznak leginkább toborzási problémákkal? Mi a toborzási gondokkal való szembekerülés legfőbb meghatározó tényezői? Az alábbiakban export és gazdasági tevékenység, vállalatméret és tulajdonosi háttér szerinti regressziós elemzéssel keressük a választ ezekre kérdésekre.

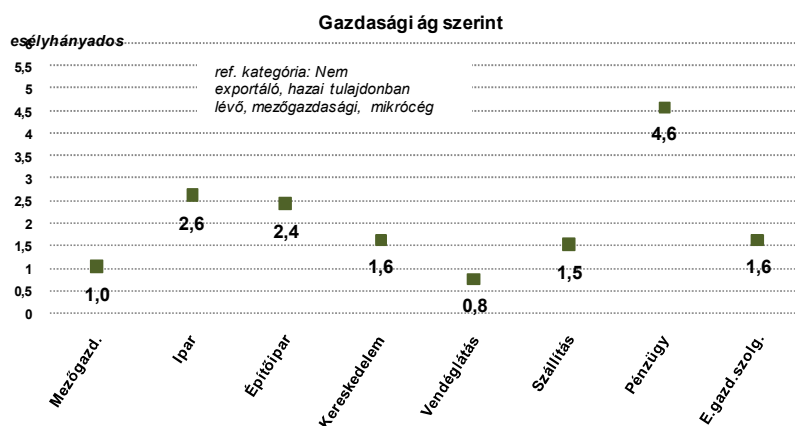
Az exportáló és létszám tekintetében nagyobb vállalatok nagyobb valószínűséggel tapasztalnak toborzási nehézséget, mint a kisebb és csak a hazai piacra termelő, szolgáltató vállalatok. Az ipari vállalatok 2,6-szor nagyobb, az építőipariak 2,4-szer, míg a pénzügyi tevékenységet végzők 4,6-szor nagyobb valószínűséggel találkoznak toborzási nehézséggel, mint a referenciacsoportnak tekintett mezőgazdasági vállalatoknál.

5.2.1 ábra: Toborzási nehézség elemi összetevői

A modellről: A modell többváltozós logisztikus regressziós eljárással készült.

Az esélyhányadosok: Az esélyhányadosok kifejezik, hogy a referenciacsoporthoz képest hányszor nagyobb vagy kisebb valószínűséggel találunk toborzási nehézséggel találkozó vállalatokat

Forrás: NMH, GVI, 2012

Referenciacsoport: Referencia csoportnak a hazai tulajdonú, kizárólag belföldre termelő, mikro mező-gazdasági vállalkozások

Bázis: 10 főnél nagyobb vállalatok.

Ábraértelmezés egyszerűen: minél nagyobb az esélyhányados értéke, annál több toborzási nehézséggel találkozik a vállalati kör. Ha az esélyhányados értéke 1, akkor az adott csoportban a toborzási nehézségek nem térnek el a referencia csoportban tapasztalhatótól.

Mellékletek

M1. Vállalkozások üzleti helyzete és kilátásai

M1.1. Elemi összefüggések: Üzleti helyzet, tárgyév

M1.1.1 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó
10 fő alatt	23,6	54,6	21,8	26,9	59,4	13,8	37,3	52,7	10,0	33,2	55,1	11,6	30,1	56,1	13,8	32,6	55,6	11,9
10-19 fő között	11,8	58,9	29,3	19,3	60,6	20,1	31,4	56,1	12,5	28,8	58,4	12,8	27,0	60,1	13,0	26,8	59,4	13,8
20-49 fő között	11,8	59,7	28,6	15,8	61,1	23,2	30,2	54,7	15,2	18,3	62,6	19,0	18,1	65,4	16,5	19,2	64,4	16,3
50-249 fő között	6,3	58,1	35,6	13,8	58,4	27,8	20,2	62,8	16,9	13,9	64,1	22,0	14,3	61,8	23,8	13,0	60,2	26,8
250 fő felett	3,4	44,9	51,7	12,6	55,2	32,2	14,8	60,3	24,9	6,1	56,8	37,0	10,7	49,9	39,3	9,4	57,3	33,2
Minta összesen	8,8	54,2	37,0	15,9	58,3	25,8	23,2	59,3	17,6	16,2	60,4	23,4	16,9	58,2	24,8	16,4	59,4	24,3

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok jelenlegi üzleti helyzetének megítélését jelentik vállalatméret szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1094, 3875, 1582, N2008: 1356, 4274, 1430, N2009: 2071, 4080, 991, N2010: 1678 4148 1174, N2011: 1521, 4164, 1310, N2012: 1459, 3980, 1161

M. 1.1.2 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó
Tisztán hazai	11,0	59,5	29,5	16,7	62,1	21,2	25,6	59,3	15,1	20,0	62,3	17,7	20,7	59,7	19,6	18,3	63,8	17,9
Vegyes	3,4	52,9	43,6	24,0	51,3	24,7	15,2	64,5	20,3	7,4	69,8	22,8	5,9	60,7	33,3	7,9	56,5	35,6
Tisztán külföldi	5,2	35,6	59,2	12,4	50,1	37,5	16,1	57,8	26,1	6,9	49,4	43,8	8,8	49,0	42,2	13,1	48,2	38,7
Minta összesen	8,8	54,2	37,0	15,9	58,3	25,8	23,2	59,3	17,6	16,2	60,4	23,4	16,9	58,2	24,8	16,4	59,4	24,3

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok jelenlegi üzleti helyzetének megítélését jelentik tulajdonforma szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1050, 3637, 1456, N2008: 1314, 4093, 1341, N2009: 2070, 4076, 990, N2010: 1602, 3880, 1095, N2011: 1452, 3846, 1222, N2012: 1458, 3960, 1157

M.1.1.3 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	12,5	63,6	23,9	22,5	60,8	16,7	40,7	50,6	8,7	26,0	61,7	12,2	13,6	67,0	19,4	12,7	69,1	18,2
Ipar összesen	7,3	52,2	40,5	14,6	57,9	27,5	20,7	58,0	21,3	11,3	56,4	32,3	13,1	54,4	32,5	13,5	57,1	29,3
Építőipar	18,7	61,3	20,1	20,0	63,4	16,7	31,3	55,2	13,5	27,2	60,9	11,9	31,5	56,9	11,6	31,7	56,5	11,8
Kereskedelem, gépjárműjavítás	12,3	57,3	30,3	17,6	54,6	27,8	25,5	61,5	13,0	22,5	61,0	16,6	20,4	57,9	21,7	23,2	57,7	19,2
Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	4,2	60,9	34,8	24,9	57,8	17,2	27,5	65,9	6,6	14,0	76,4	9,6	18,0	72,0	9,9	8,4	68,2	23,4
Szállítás, raktározás	14,3	60,6	25,1	19,5	59,9	20,6	26,7	61,6	11,7	23,3	55,5	21,1	22,2	54,2	23,6	15,1	66,7	18,3
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0,8	23,0	76,2	1,6	55,0	43,4	5,2	54,7	40,1	2,7	57,9	39,5	12,3	56,1	31,6	9,4	49,4	41,3
Egyéb gazd	7,9	52,0	40,1	9,6	61,6	28,8	18,3	60,1	21,6	16,1	59,4	24,6	16,2	59,1	24,7	17,4	60,1	22,5
Minta összesen	8,8	54,2	37,0	15,9	58,3	25,8	23,2	59,3	17,6	16,2	60,4	23,4	16,9	58,2	24,8	16,4	59,4	24,3

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok jelenlegi üzleti helyzetének megítélését jelentik gazdasági ágak szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1103, 3892, 1591, N2008: 1338, 4227, 1411, N2009: 2072, 4079, 990 N2010: 1677, 4148, 1174, N2011: 1521, 4163, 1310, N2012: 1459 3980 1161

M.1.1.4 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésnek alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó
Nincs export tevékenység	11,7	58,5	29,7	15,8	62,9	21,3	26,1	58,4	15,5	20,0	62,8	17,2	20,5	61,5	18,0	19,7	62,6	17,6
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	6,7	54,6	38,7	13,5	58,8	27,7	20,5	59,9	19,6	14,2	62,9	22,9	17,0	54,4	28,6	13,1	61,4	25,5
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	5,2	42,9	52,0	12,2	52,9	34,9	18,4	61,1	20,5	7,5	53,0	39,6	8,3	48,6	43,1	10,4	50,0	39,6
Minta összesen	8,8	54,2	37,0	15,9	58,3	25,8	23,2	59,3	17,6	16,2	60,4	23,4	16,9	58,2	24,8	16,4	59,4	24,3

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok jelenlegi üzleti helyzetének megítélését jelentik export tevékenység szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1068, 3665, 1462, N2008: 1298, 4072, 1320, N2009: 2069, 4077, 987, N2010: 1564, 3781, 1051, N2011: 1448, 3867, 1250, N2012: 1459, 3980, 1167

M.1.1.5 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása régió szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó
Közép-Magyarország	7,6	53,8	38,6	15,8	56,8	27,4	23,8	59,5	16,7	17,3	61,8	20,9	19,7	58,4	21,9	18,7	59,2	22,1
Közép-Dunántúl	7,5	45,9	46,6	13,4	59,2	27,4	25,8	54,4	19,8	16,3	53,7	30,0	12,2	55,0	32,8	12,4	56,4	31,2
Nyugat-Dunántúl	6,0	55,4	38,6	14,3	58,6	27,1	17,8	63,5	18,7	12,1	56,1	31,8	13,7	55,4	30,8	12,0	56,6	31,4
Dél-Dunántúl	12,5	63,0	24,4	21,7	59,2	19,2	24,2	57,7	18,1	17,9	58,9	23,2	16,3	55,7	28,0	16,0	60,5	23,5
Dél-Alföld	10,1	51,4	38,5	15,5	57,9	26,6	21,2	59,0	19,7	14,9	60,8	24,3	14,4	63,8	21,8	14,6	61,9	23,5
Észak-Alföld	10,4	55,9	33,7	15,9	62,0	22,2	23,5	60,3	16,2	13,1	68,3	18,6	13,4	62,8	23,8	14,4	61,0	24,6
Észak-Magyarország	10,3	56,2	33,5	15,3	60,7	24,0	22,9	59,9	17,1	16,6	56,8	26,6	17,8	55,6	26,5	17,3	60,9	21,8
Minta összesen	8,8	54,2	37,0	15,9	58,3	25,8	23,2	59,3	17,6	16,2	60,4	23,4	16,9	58,2	24,8	16,4	59,4	24,3

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok jelenlegi üzleti helyzetének megítélését jelentik régiók szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1110, 3906, 1592, N2008: 1361, 4287, 1432, N2009: 2072, 4080, 991, N2010: 1677, 4147, 1174, N2011: 1521, 4164, 1310, N2012: 1459, 3980, 1161

M1.2. Elemi összefüggések: Üzleti helyzet, következő év

M.1.2.1 tábla: A következő évre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása vállalatméret szerint 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Romlik	Nem változók	Javul	Romlik	Nem változók	Javul	Romlik	Nem változók	Javul	Romlik	Nem változók	Javul	Romlik	Nem változók	Javul	Romlik	Nem változók	Javul
10 fő alatt	26,7	57,4	15,9	38,5	49,8	11,6	31,0	52,6	16,4	23,1	53,1	23,8	32,0	50,5	17,4	30,4	51,6	18,0
10-19 fő között	14,9	56,2	28,9	29,6	55,8	14,6	26,1	55,8	18,1	23,3	56,1	20,6	26,8	57,9	15,3	27,3	54,9	17,8
20-49 fő között	14,7	59,5	25,8	24,9	56,4	18,7	22,1	58,1	19,8	14,2	61,7	24,1	19,7	59,6	20,6	17,7	62,0	20,3
50-249 fő között	9,7	57,0	33,3	18,9	58,6	22,5	19,6	57,4	23,0	9,6	60,9	29,4	13,4	58,6	28,0	13,1	58,2	28,7
250 fő felett	4,6	49,2	46,2	15,6	56,8	27,6	12,8	57,5	29,7	5,4	54,5	40,1	11,4	50,8	37,9	7,3	57,3	35,4
Minta összesen	11,2	54,9	33,9	22,1	56,6	21,3	20,1	56,8	23,1	11,9	58,0	30,1	16,8	55,7	27,5	15,1	57,5	27,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok következő évre vonatkozó üzleti helyzetének megítélését jelentik vállalatméret szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1153, 3221, 1294, N2008: 1665, 3350, 953 N2009: 1714, 3978, 1374 N2010: 1050, 3431, 1501 N2011: 1334, 3200, 1292 N2012: 1181, 3143, 1196.

M.1.2.2 tábla: A következő évre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása tulajdonforma szerint 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul
Tisztán hazai	14,7	58,8	26,5	24,2	59,1	16,7	23,2	57,1	19,8	15,4	60,2	24,4	21,0	56,7	22,3	17,9	62,2	19,9
Vegyes	6,5	65,7	27,8	25,7	47,9	26,4	15,4	53,2	31,3	4,1	70,9	25,0	13,5	48,4	38,1	8,0	50,5	41,5
Tisztán külföldi	2,4	39,0	58,6	16,4	51,6	32,0	9,6	57,4	33,1	3,3	44,6	52,1	6,4	48,9	44,7	9,3	47,2	43,5
Minta összesen	11,2	54,9	33,9	22,1	56,6	21,3	20,1	56,8	23,1	11,9	58,0	30,1	16,8	55,7	27,5	15,1	57,5	27,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok következő évre vonatkozó üzleti helyzetének megítélését jelentik tulajdonforma szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1105, 3026, 1211, N2008: 1622, 3200, 896, N2009: 1714, 3975, 1372, N2010: 1001, 3227, 1409, N2011: 1271, 2958, 1214, N2012:1179, 3126, 1191

M.1.2.3 tábla: A következő évre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása gazdasági ágak szerint 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	14,9	66,9	18,2	28,8	63,8	7,3	31,3	55,8	12,9	21,3	61,7	17,0	15,1	66,0	18,9	15,4	68,8	15,8
Ipar összesen	9,0	52,5	38,5	18,9	57,3	23,8	15,2	58,3	26,5	8,0	53,1	38,9	12,3	52,4	35,3	11,4	55,2	33,4
Építőipar	22,3	59,5	18,1	31,6	57,5	11,0	23,3	56,9	19,8	25,7	56,3	18,0	31,7	57,1	11,2	32,5	52,5	15,0
Kereskedelem, gépjárműjavítás	14,7	57,3	28,0	24,8	56,6	18,7	22,7	55,3	22,0	14,9	59,8	25,2	22,4	52,2	25,4	22,6	55,8	21,6
Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	10,2	63,5	26,3	36,6	47,1	16,3	30,4	61,9	7,7	12,5	73,4	14,1	21,2	70,8	8,0	8,0	70,0	22,0
Szállítás, raktározás	16,7	58,6	24,7	28,8	55,5	15,7	23,0	58,6	18,3	18,4	53,6	28,1	16,2	56,1	27,7	16,0	64,1	19,9
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0,8	40,3	58,9	2,1	59,1	38,8	15,0	32,6	52,4	2,3	57,5	40,2	11,1	54,5	34,5	13,4	36,2	50,4
Egyéb gazd	10,4	50,6	39,1	15,0	58,2	26,8	17,6	57,4	25,0	10,4	58,2	31,4	14,7	54,5	30,8	14,3	58,5	27,2
Minta összesen	11,2	54,9	33,9	22,1	56,6	21,3	20,1	56,8	23,1	11,9	58,0	30,1	16,8	55,7	27,5	15,1	57,5	27,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok következő évre vonatkozó üzleti helyzetének megítélését jelentik gazdasági ágak szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1160, 3232, 1303, N2008: 1646, 3314, 937, N2009: 1715, 3977, 1373, N2010: 1049, 3431, 1501, N2011: 1334, 3199, 1292 N2012: 1181, 3143, 1196.

M.1.2.4 tábla: A következő évre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása export tevékenység szerint 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul
Nincs export tevékenység	15,3	59,1	25,5	23,6	58,0	18,4	22,9	55,4	21,7	16,0	60,0	24,1	20,6	58,5	20,9	18,8	61,5	19,7
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	9,3	56,6	34,1	18,6	62,0	19,4	15,5	61,4	23,1	7,9	63,2	28,9	17,7	52,4	29,9	12,7	56,1	31,2
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	5,0	45,1	50,0	18,6	55,1	26,3	16,7	57,3	25,9	5,5	49,0	45,5	6,5	48,2	45,3	8,1	48,9	43,0
Minta összesen	11,2	54,9	33,9	22,1	56,6	21,3	20,1	56,8	23,1	11,9	58,0	30,1	16,8	55,7	27,5	15,1	57,5	27,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok következő évre vonatkozó üzleti helyzetének megítélését jelentik export tevékenység szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1120, 3056, 1213, N2008: 1611, 3180, 875, N2009: 1714, 3975, 1368, N2010: 979, 3139, 1363 N2011: 1268, 2997, 1228, N2012: 1181, 3143, 1196

M.1.2.5 tábla: A következő évre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása régiók szerint 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul
Közép-Magyarország	9,2	54,3	36,5	22,1	52,7	25,2	21,8	53,9	24,3	12,5	58,4	29,1	17,5	56,3	26,2	16,3	56,9	26,8
Közép-Dunántúl	6,9	51,8	41,3	21,7	56,9	21,4	18,8	58,2	22,9	12,3	53,6	34,1	15,3	49,1	35,7	11,4	57,5	31,1
Nyugat-Dunántúl	8,6	55,8	35,6	17,6	63,2	19,2	15,9	61,2	22,8	7,6	54,1	38,3	14,7	54,8	30,4	11,8	53,6	34,7
Dél-Dunántúl	16,9	58,9	24,3	23,9	58,4	17,7	21,9	56,9	21,2	10,8	59,4	29,8	17,1	52,8	30,1	15,6	59,2	25,1
Dél-Alföld	16,0	53,8	30,2	19,0	61,5	19,5	18,5	60,0	21,5	11,5	59,1	29,5	15,7	63,5	20,8	15,3	61,0	23,7
Észak-Alföld	13,6	53,9	32,6	25,4	59,8	14,9	20,6	58,6	20,8	12,2	63,7	24,1	17,4	57,2	25,4	16,0	56,3	27,7
Észak-Magyarország	13,4	57,8	28,8	24,4	58,8	16,9	16,2	61,0	22,8	12,6	56,0	31,4	17,5	53,3	29,2	15,3	60,3	24,4
Minta összesen	11,2	54,9	33,9	22,1	56,6	21,3	20,1	56,8	23,1	11,9	58,0	30,1	16,8	55,7	27,5	15,1	57,5	27,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok következő évre vonatkozó üzleti helyzetének megítélését jelentik export tevékenység szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1167, 3244, 1304, N2008: 1673, 3357, 954, N2009: 1715, 3978, 1374, N2010: 1049, 3430, 1501, N2011: 1334, 3200, 1292, N2012: 1181, 3143, 1196

M1.3. Elemi összefüggések: Rendelésállomány

M1.3.1 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
10 fő alatt	24,3	58,2	17,5	27,3	62,2	10,5	40,0	53,5	6,5	35,1	56,7	8,3	29,4	61,6	9,1	33,3	58,1	8,5
10-19 fő között	12,2	73,3	14,5	21,0	64,5	14,5	35,7	55,5	8,8	33,2	58,8	8,0	32,6	58,4	9,0	33,8	59,8	6,4
20-49 fő között	11,4	66,3	22,3	19,5	61,3	19,3	32,1	58,4	9,5	25,2	61,6	13,3	26,5	63,3	10,2	26,8	63,7	9,5
50-249 fő között	7,1	63,1	29,8	13,4	66,3	20,2	23,1	68,7	8,2	17,4	65,9	16,6	16,2	68,1	15,7	15,9	68,0	16,0
250 fő felett	6,0	40,5	53,5	15,7	56,0	28,3	23,4	56,3	20,3	11,3	60,3	28,4	8,0	65,6	26,4	8,5	68,0	23,6
Minta összesen	9,9	57,7	32,3	17,3	62,2	20,5	27,7	61,0	11,3	20,5	62,1	17,4	18,8	64,9	16,3	19,1	65,4	15,5

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok rendelésállományának megítélését jelentik vállalatméret szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1137, 4083, 1251, N2008: 1482, 4374, 1103, N2009: 2332, 4013, 568, N2010: 1835, 4195, 846, N2011: 1684, 4316, 868, N2012: 1661, 4085, 716

M1.3.2 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása tulajdonforma szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Tisztán hazai	12,3	63,9	23,8	18,3	64,4	17,3	29,1	60,6	10,3	23,8	62,3	13,9	22,0	65,3	12,6	21,2	69,0	9,8
Vegyes	4,4	52,0	43,6	7,8	70,7	21,5	25,0	67,5	7,5	26,5	60,3	13,2	7,9	68,7	23,4	16,1	57,3	26,6
Tisztán külföldi	5,5	35,9	58,6	18,6	52,0	29,4	23,3	59,8	16,8	9,0	58,7	32,3	10,7	61,3	28,0	13,8	59,1	27,1
Minta összesen	9,9	57,7	32,3	17,3	62,2	20,5	27,7	61,0	11,3	20,5	62,1	17,4	18,8	64,9	16,3	19,1	65,4	15,5

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok rendelésállományának megítélését jelentik tulajdonforma szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1088, 3831, 1164, N2008: 1431, 4185, 1046, N2009: 2331, 4010, 568, N2010: 1737, 3923, 796, N2011: 1570, 4029, 812, N2012: 1655, 4069, 712

M1.3.3 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	7,0	63,3	29,7	34,5	57,0	8,5	48,0	49,2	2,8	15,9	67,5	16,6	12,5	74,7	12,8	9,1	74,7	16,1
Ipar összesen	7,9	50,3	41,8	16,8	58,0	25,2	27,4	57,8	14,8	16,4	57,6	26,0	14,8	62,0	23,2	16,5	64,5	19,0
Építőipar	23,5	60,1	16,4	21,6	62,3	16,1	35,2	55,9	8,9	36,2	56,1	7,7	39,5	52,7	7,8	42,1	53,0	4,8
Kereskedelem, gépjárműjavítás	12,1	64,3	23,6	18,6	60,2	21,2	29,7	60,2	10,1	25,6	63,2	11,2	21,2	64,9	13,9	24,7	62,9	12,4
Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás	6,8	66,7	26,5	19,3	70,3	10,5	15,5	79,5	5,0	14,4	76,8	8,8	11,8	84,5	3,8	10,9	73,5	15,5
Szállítás, raktározás	13,8	68,8	17,5	17,4	65,7	17,0	30,5	61,7	7,9	24,1	67,5	8,3	32,3	58,7	9,0	18,0	73,6	8,4
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0,9	72,5	26,5	2,1	90,5	7,5	21,7	70,3	8,0	34,1	48,4	17,5	14,6	55,7	29,7	15,7	68,1	16,2
Egyéb gazd	12,1	54,7	33,3	12,0	64,3	23,7	25,5	60,6	13,9	19,1	64,5	16,3	20,6	65,6	13,8	17,8	66,1	16,0
Minta összesen	9,9	57,7	32,3	17,3	62,2	20,5	27,7	61,0	11,3	20,5	62,1	17,4	18,8	64,9	16,3	19,1	65,4	15,5

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok rendelésállományának megítélését jelentik gazdasági ágak szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1150, 4096, 1258, N2008: 1465, 4328, 1084, N2009: 2333, 4012, 568, N2010: 1835, 4194, 846, N2011: 1684, 4315, 868, N2012: 1661, 4085, 716

M1.3.4 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Nincs export tevékenység	14,0	63,0	23,0	17,1	66,6	16,2	29,4	61,3	9,3	25,6	63,1	11,3	23,0	65,0	11,9	22,2	67,6	10,2
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	7,8	58,1	34,1	18,2	58,9	22,9	25,9	61,7	12,5	18,0	67,2	14,7	17,2	67,1	15,7	17,1	65,6	17,3
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	3,5	42,8	53,8	16,7	54,5	28,8	24,9	59,9	15,2	8,8	54,6	36,6	8,7	59,6	31,7	13,2	60,1	26,6
Minta összesen	9,9	57,7	32,3	17,3	62,2	20,5	27,7	61,0	11,3	20,5	62,1	17,4	18,8	64,9	16,3	19,1	65,4	15,5

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok rendelésállományának megítélését jelentik export tevékenység szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1102, 3873, 1156, N2008: 1419, 4154, 1036, N2009: 2329, 4010, 566, N2010: 1697, 3830, 755, N2011: 1573, 4057, 830, N2012: 1661, 4085, 716

M1.3.5 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása régiók szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Közép-Magyarország	9,1	59,2	31,7	15,6	64,2	20,2	26,3	63,1	10,6	24,5	60,8	14,8	20,7	66,8	12,6	21,6	63,8	14,6
Közép-Dunántúl	6,5	48,8	44,7	16,6	59,5	23,9	32,0	55,5	12,4	20,0	59,2	20,8	16,4	61,2	22,3	16,8	62,1	21,1
Nyugat-Dunántúl	5,6	55,7	38,7	17,8	57,2	25,0	27,9	57,9	14,2	15,6	62,1	22,3	14,9	60,7	24,5	16,8	64,9	18,3
Dél-Dunántúl	13,9	57,7	28,4	20,8	59,2	20,0	30,0	58,4	11,6	18,7	60,9	20,4	17,3	66,0	16,7	17,6	67,0	15,4
Dél-Alföld	11,7	57,5	30,8	16,7	64,9	18,5	24,5	63,8	11,8	17,3	65,9	16,8	14,5	65,9	19,6	14,0	70,8	15,2
Észak-Alföld	12,5	59,4	28,1	19,6	62,5	17,9	30,6	60,1	9,4	11,3	71,6	17,1	19,6	65,7	14,7	18,1	68,8	13,2
Észak-Magyarország	12,5	60,9	26,6	20,4	59,7	19,9	29,0	58,4	12,6	19,4	58,9	21,7	20,1	61,5	18,4	18,5	67,7	13,8
Minta összesen	9,9	57,7	32,3	17,3	62,2	20,5	27,7	61,0	11,3	20,5	62,1	17,4	18,8	64,9	16,3	19,1	65,4	15,5

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok rendelésállományának megítélését jelentik export tevékenység szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 1156, 4112, 1259, N2008: 1488, 4385, 1105, N2009: 2333, 4013, 568, N2010: 1834, 4194, 846, N2011: 1684, 4316, 868, N2012: 1661, 4085, 716

M1.4. Elemi összefüggések: Kapacitáskihasználtság

M1.4.1 tábla: Vállalatok kapacitáskihasználtságának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
10 fő alatt	14,1	30,9	55,1	7,5	32,3	60,2	11,7	34,1	54,3	14,5	45,8	39,7	13,1	45,9	41,0	13,0	49,1	37,9
10-19 fő között	4,5	24,6	70,9	4,2	29,2	66,6	9,5	32,0	58,5	7,3	40,2	52,4	8,1	42,2	49,6	8,3	40,3	51,3
20-49 fő között	2,6	27,0	70,5	3,1	22,5	74,4	9,1	36,4	54,5	6,7	35,5	57,8	6,7	37,7	55,6	5,1	35,5	59,4
50-249 fő között	2,7	20,5	76,8	1,0	26,0	73,0	7,4	37,6	55,0	3,8	35,6	60,6	4,4	28,7	66,9	1,7	29,1	69,2
250 fő felett	1,3	19,8	78,9	0,5	16,7	82,8	9,9	30,4	59,7	2,2	28,9	68,9	2,6	26,0	71,5	2,4	22,4	75,2
Minta összesen	3,8	22,9	73,4	2,2	24,2	73,6	9,0	34,5	56,5	5,4	35,5	59,1	5,6	32,6	61,8	4,4	31,8	63,8

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok kapacitáskihasználtságának megítélését jelentik vállalatméret szerinti bontásban.

Élemszámok: N2007: 315, 1735, 3987, N2008: 308, 1848, 4709, N2009: 575, 1957, 3265, N2010: 579, 2664, 3345, N2011: 556, 2652, 3421, N2012: 469, 2416, 3282

M1.4.2 tábla: Vállalatok kapacitáskihasználtságának alakulása tulajdonforma szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Tisztán hazai	3,1	25,5	71,4	3,0	25,8	71,3	9,6	33,5	56,9	6,4	37,7	55,9	6,6	36,2	57,2	5,6	36,0	58,4
Vegyes	10,4	27,2	62,4	2,3	39,1	58,6	7,5	50,9	41,6	2,1	39,8	58,1	8,5	32,8	58,7	0,8	27,8	71,4
Tisztán külföldi	3,2	14,1	82,7	0,5	17,0	82,5	7,2	33,2	59,6	3,0	23,9	73,2	2,1	22,3	75,6	1,7	21,1	77,1
Minta összesen	3,8	22,9	73,4	2,2	24,2	73,6	9,0	34,5	56,5	5,4	35,5	59,1	5,6	32,6	61,8	4,4	31,8	63,8

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok kapacitáskihasználtságának megítélését jelentik tulajdonforma szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 298, 1638, 3773, N2008: 303, 1797, 4474, N2009: 575, 1958, 3264, N2010: 548, 2504, 3147, N2011: 525, 2489, 3214, N2012: 469, 2412, 3267

M1.4.3 tábla: Vállalatok kapacitáskihasználtságának alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	2,1	22,2	75,7	1,0	18,5	80,5	8,1	36,4	55,5	2,7	28,6	68,7	2,1	24,7	73,3	2,2	23,4	74,4
Ipar összesen	2,8	21,1	76,1	2,1	23,2	74,8	8,9	32,6	58,4	4,2	34,2	61,6	4,7	30,1	65,2	4,4	29,7	65,9
Építőipar	3,2	19,8	77,0	2,6	22,2	75,2	12,1	31,3	56,6	7,8	36,8	55,4	10,0	37,7	52,3	6,2	44,8	49,0
Kereskedelem, gépjárműjavítás	4,6	24,9	70,5	2,3	22,7	75,0	9,9	33,8	56,3	4,6	36,5	58,9	5,1	40,4	54,4	5,6	36,5	57,9
Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás	2,7	48,3	49,0	3,0	58,5	38,5	3,7	34,9	61,4	10,5	50,8	38,7	12,1	41,2	46,6	4,0	40,7	55,4
Szállítás, raktározás	3,5	19,2	77,3	4,2	18,3	77,6	8,9	32,1	58,9	8,5	23,6	67,9	4,6	39,4	56,0	4,6	32,2	63,2
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	28,0	1,9	70,2	0,4	2,1	97,5	2,9	74,5	22,6	1,8	29,8	68,5	0,9	12,6	86,5		15,3	84,7
Egyéb gazd	2,6	12,1	85,4	2,1	14,5	83,4	11,0	34,8	54,3	5,2	31,2	63,6	4,2	26,9	68,9	4,1	27,3	68,6
Minta összesen	3,8	22,9	73,4	2,2	24,2	73,6	9,0	34,5	56,5	5,4	35,5	59,1	5,6	32,6	61,8	4,4	31,8	63,8

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok kapacitáskihasználtságának megítélését jelentik gazdasági ágak szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 321, 1736, 4005, N2008: 305, 1829, 4651, N2009: 575, 1958, 3265, N2010: 579, 2664, 3344, N2011: 556, 2652, 3420, N2012: 469, 2416, 3282

M1.4.4 tábla: Vállalatok kapacitáskihasználtságának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Nincs export tevékenység	4,7	26,9	68,4	2,7	25,5	71,8	10,3	32,8	56,9	6,8	38,2	55,0	7,1	33,1	59,8	5,5	36,0	58,5
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	2,7	20,7	76,7	2,6	24,5	72,9	9,8	34,5	55,6	5,6	38,7	55,7	4,4	42,7	52,9	2,0	35,0	63,0
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	1,1	16,5	82,4	1,3	19,1	79,6	5,7	38,1	56,3	1,8	26,3	71,8	3,1	22,0	74,8	3,7	19,5	76,8
Minta összesen	3,8	22,9	73,4	2,2	24,2	73,6	9,0	34,5	56,5	5,4	35,5	59,1	5,6	32,6	61,8	4,4	31,8	63,8

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok kapacitáskihasználtságának megítélését jelentik export tevékenység szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 300, 1677, 3810, N2008: 297, 1789, 4434, N2009: 574, 1954, 3262, N2010: 544, 2450, 3026, N2011: 530, 2503, 3249, N2012: 469, 2416, 3282

M1.4.5 tábla: Vállalatok kapacitáskihasználtságának alakulása régiók szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Közép-Magyarország	5,2	21,2	73,7	2,0	24,1	73,9	7,9	39,9	52,2	6,1	37,1	56,8	6,9	31,6	61,5	5,1	29,0	65,9
Közép-Dunántúl	3,1	17,6	79,3	1,2	29,9	68,9	8,5	27,5	64,0	5,9	33,0	61,1	4,0	32,5	63,5	3,2	35,1	61,7
Nyugat-Dunántúl	1,4	22,3	76,3	1,8	23,0	75,2	7,3	27,4	65,3	4,1	34,0	61,9	2,8	29,7	67,5	2,2	30,6	67,3
Dél-Dunántúl	2,4	29,3	68,3	3,4	23,4	73,2	6,5	36,2	57,2	4,7	31,9	63,4	6,5	30,9	62,5	4,7	28,6	66,7
Dél-Alföld	3,4	23,4	73,2	2,1	18,2	79,7	11,8	28,4	59,8	3,3	30,5	66,1	3,6	30,7	65,7	3,4	29,3	67,4
Észak-Alföld	2,8	21,0	76,2	2,9	22,9	74,2	11,9	30,3	57,8	4,5	35,2	60,3	4,1	36,2	59,7	4,3	33,3	62,4
Észak-Magyarország	3,7	28,7	67,6	3,2	28,0	68,8	11,8	35,1	53,0	5,7	39,6	54,7	5,9	40,0	54,1	5,5	44,1	50,4
Minta összesen	3,8	22,9	73,4	2,2	24,2	73,6	9,0	34,5	56,5	5,4	35,5	59,1	5,6	32,6	61,8	4,4	31,8	63,8

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok kapacitáskihasználtságának megítélését jelentik régiók szerinti bontásban.

Élemszámok: N2007: 321, 1748, 4014, N2008: 309, 1855, 4720, N2009: 575, 1958, 3265, N2010: 578, 2664, 3344, N2011: 556, 2652, 3421, N2012: 469, 2416, 3282

M1.5. Elemi összefüggések: Beruházási volumen

M1.5.1 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012 (%)

	2007				2008				2009				2010				2011				2012			
	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik
10-19 fő között	18,5	10,2	48,6	22,7	27,9	16,4	37,4	18,3	33,0	14,1	32,9	20,0	29,2	11,5	36,3	23,1	32,8	9,9	36,2	21,0	32,7	9,3	39,6	18,5
20-49 fő között	14,5	14,7	43,6	27,2	23,6	17,8	35,8	22,9	26,8	15,4	34,8	23,1	23,0	12,3	38,4	26,3	28,4	13,4	37,0	21,2	25,4	13,7	37,2	23,7
50-249 fő között	8,6	14,9	41,8	34,7	14,5	20,9	41,6	22,9	20,9	18,3	35,6	25,2	14,0	18,8	44,1	23,2	21,0	13,9	42,7	22,3	21,6	12,7	44,0	21,8
250 fő felett	6,4	13,4	42,3	38,0	9,5	23,7	36,6	30,2	9,7	20,1	46,1	24,1	10,4	14,1	41,0	34,5	7,1	14,0	51,0	27,9	9,8	15,8	46,6	27,8
Minta összesen	10,1	13,7	43,2	33,0	16,2	20,7	38,6	24,6	20,1	17,8	38,2	23,9	16,2	15,4	41,3	27,1	19,1	13,5	43,7	23,7	19,6	13,4	43,3	23,7

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok beruházási volumenének megítélését jelentik vállalatméret szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 445, 490, 1453, 953, N2008: 724, 747, 1480, 945, N2009: 913, 645, 1352, 930, N2010: 722, 507, 1298, 997, N2011: 841, 501, 1272, 908, N2012: 918, 589, 1669, 1043

M1.5.2 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása tulajdonforma szerint, 2007-2012 (%)

	2007				2008				2009				2010				2011				2012			
	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik
Tisztán hazai	11,5	14,3	45,2	29,0	17,3	18,6	40,6	23,5	24,1	16,4	37,8	21,8	17,7	16,5	41,4	24,4	22,1	13,7	41,5	22,7	22,8	12,9	44,0	20,3
Vegyes	5,9	17,9	46,9	29,3	10,8	22,2	34,8	32,2	8,0	24,5	36,3	31,2	14,6	11,1	50,6	23,8	13,1	7,3	48,3	31,3	15,7	11,1	45,2	28,0
Tisztán külföldi	6,0	11,6	36,9	45,4	13,4	24,1	36,7	25,8	10,9	20,6	39,7	28,8	12,1	11,4	39,2	37,3	15,1	15,4	43,4	26,1	12,8	16,2	42,7	28,3
Minta összesen	10,1	13,7	43,2	33,0	16,2	20,7	38,6	24,6	20,1	17,8	38,2	23,9	16,2	15,4	41,3	27,1	19,1	13,5	43,7	23,7	19,6	13,4	43,3	23,7

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok beruházási volumenének megítélését jelentik tulajdonforma szerinti bontásban.

Élemszámok: N2007: 410, 464, 1335, 882, N2008: 688, 700, 1410, 893, N2009: 913, 644, 1349, 930, N2010: 681, 489, 1222, 947, N2011: 815, 471, 1161, 851, N2012: 915, 586, 1655, 1036

M1.5.3 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012 (%)

	2007				2008				2009				2010				2011				2012			
	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	4,4	14,3	40,5	40,9	7,5	20,1	33,1	39,4	12,0	26,3	35,0	26,6	16,1	26,6	31,9	25,4	17,0	24,3	34,0	24,7	11,0	21,7	38,4	28,9
Ipar összesen	8,0	14,3	42,8	35,0	12,8	22,3	37,6	27,3	15,5	18,5	39,9	26,1	12,7	15,4	36,5	35,4	12,7	14,7	39,3	33,3	14,0	16,3	39,9	29,9
Építőipar	20,4	13,8	46,2	19,6	22,8	19,1	44,1	14,1	22,2	12,3	39,9	25,5	20,4	8,7	50,5	20,4	25,9	17,5	43,4	13,3	18,9	17,4	45,4	18,3
Kereskedelem, gépjárműjavítás	13,5	12,1	45,8	28,6	19,5	22,4	36,0	22,1	22,5	20,3	36,0	21,1	16,5	16,1	41,9	25,6	31,3	15,8	33,7	19,2	14,5	13,2	56,3	16,1
Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	11,0	18,8	34,9	35,4	11,6	25,8	48,7	13,9	29,2	19,7	33,6	17,4	19,6	20,6	49,6	10,2	10,1	5,1	67,8	16,9	29,6	4,9	43,1	22,5
Szállítás, raktározás	9,3	18,1	46,6	25,9	20,3	18,2	38,5	23,0	23,8	17,5	32,5	26,2	19,7	17,7	40,1	22,4	23,1	8,8	51,7	16,3	20,3	8,7	51,7	19,2
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1,0	1,0	50,3	47,7	44,4	3,2	26,2	26,2	16,0	1,2	30,9	51,9	6,0	2,6	82,1	9,3	13,9	6,5	68,0	11,7	17,1	3,1	57,0	22,8
Egyéb gazd	13,5	11,7	45,3	29,5	18,1	15,4	40,2	26,4	25,1	15,7	43,2	16,0	22,2	12,5	40,0	25,4	27,3	11,8	43,6	17,3	35,5	11,9	35,3	17,4
Minta összesen	10,1	13,7	43,2	33,0	16,2	20,7	38,6	24,6	20,1	17,8	38,2	23,9	16,2	15,4	41,3	27,1	19,1	13,5	43,7	23,7	19,6	13,4	43,3	23,7

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok beruházási volumenének megítélését jelentik gazdasági ágak szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 444, 489, 1453, 953, N2008: 719, 744, 1469, 934, N2009: 913, 645, 1352, 930, N2010: 722, 507, 1297, 997, N2011: 841, 501, 1272, 908, N2012: 918, 589, 1669, 1043

M1.5.4 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012 (%)

	2007				2008				2009				2010				2011				2012			
	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik
Nincs export tevékenység	12,7	14,9	45,1	27,3	20,2	16,2	41,2	22,4	23,9	16,1	37,8	22,1	19,3	14,0	45,6	21,1	24,3	11,7	45,6	18,4	21,8	14,0	44,7	19,5
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	9,5	12,9	42,4	35,2	12,8	21,6	34,8	30,7	12,7	20,5	40,9	25,9	14,0	19,5	39,1	27,4	19,9	17,1	38,6	24,5	16,8	12,5	48,4	22,3
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	6,0	15,2	40,9	37,9	13,3	25,8	37,8	23,1	17,5	19,4	37,3	25,8	14,1	14,6	35,5	35,7	8,8	14,4	38,1	38,6	17,1	13,0	37,5	32,5
Minta összesen	10,1	13,7	43,2	33,0	16,2	20,7	38,6	24,6	20,1	17,8	38,2	23,9	16,2	15,4	41,3	27,1	19,1	13,5	43,7	23,7	19,6	13,4	43,3	23,7

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok beruházási volumenének megítélését jelentik export tevékenység szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 412, 472, 1346, 876, N2008: 683, 707, 1380, 878, N2009: 913, 643, 1351, 927, N2010: 675, 448, 1165, 867, N2011: 815, 475, 1186, 869, N2012: 918, 589, 1669, 1043

M1.5.5 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása régiók szerint, 2007-2012 (%)

	2007				2008				2009				2010				2011				2012			
	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik
Közép-Magyarország	10,0	11,7	43,9	34,3	18,3	21,5	37,6	22,6	22,7	17,8	37,8	21,6	16,6	16,5	43,9	23,0	21,3	10,4	50,4	18,0	25,3	8,3	47,3	19,0
Közép-Dunántúl	8,7	12,1	41,4	37,9	12,1	21,4	36,5	30,0	14,5	19,2	40,7	25,6	10,1	13,0	43,0	33,9	10,4	15,1	40,4	34,1	13,3	18,5	39,0	29,2
Nyugat-Dunántúl	9,6	10,0	45,1	35,3	11,0	22,2	45,6	21,1	19,8	12,8	41,5	25,9	10,7	9,0	45,2	35,0	15,2	16,0	38,5	30,3	11,5	14,5	45,5	28,4
Dél-Dunántúl	12,5	15,0	40,2	32,4	18,9	16,3	42,1	22,8	18,1	19,5	39,0	23,5	21,8	17,8	33,5	26,9	21,1	14,9	37,6	26,3	17,2	20,3	34,5	28,0
Dél-Alföld	9,7	20,0	44,5	25,8	14,9	20,0	32,8	32,3	14,2	25,5	35,9	24,4	12,3	12,9	46,5	28,3	12,2	16,1	47,6	24,2	10,3	15,3	47,7	26,7
Észak-Alföld	10,2	17,4	43,0	29,4	15,4	18,5	44,4	21,7	19,0	11,7	43,9	25,5	21,3	18,5	35,1	25,1	17,9	24,3	32,0	25,8	15,8	21,9	37,0	25,3
Észak-Magyarország	10,8	15,8	42,3	31,1	14,7	21,3	36,8	27,2	21,2	18,0	30,2	30,6	18,9	15,6	31,6	33,9	27,7	10,3	30,8	31,2	20,0	16,3	35,6	28,1
Minta összesen	10,1	13,7	43,2	33,0	16,2	20,7	38,6	24,6	20,1	17,8	38,2	23,9	16,2	15,4	41,3	27,1	19,1	13,5	43,7	23,7	19,6	13,4	43,3	23,7

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok beruházási volumenének megítélését jelentik régiók szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 445, 490, 1453, 953, N2008: 724, 747, 1480, 945, N2009: 913, 645, 1352, 930, N2010: 722, 507, 1298, 996, N2011: 841, 501, 1272, 908, N2012: 918, 589, 1669, 1043

M1.5. Elemi összefüggések: Termelési volumen

M1.5.1 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik
10-19 fő között	14,7	53,0	32,3	31,3	51,6	17,1	28,1	49,7	22,2	16,5	53,7	29,9	22,1	55,7	22,2	21,4	57,7	20,9
20-49 fő között	14,1	52,3	33,6	27,9	47,8	24,3	23,1	50,2	26,7	11,1	57,7	31,1	16,3	59,6	24,1	16,5	60,8	22,7
50-249 fő között	10,2	44,3	45,5	24,6	46,9	28,5	21,9	51,2	26,9	12,7	48,0	39,3	10,7	59,9	29,4	10,6	56,9	32,5
250 fő felett	9,0	40,1	51,0	22,4	44,7	32,8	18,7	43,4	37,9	9,0	42,0	49,0	11,0	49,4	39,6	14,9	54,5	30,6
Minta összesen	11,0	45,3	43,7	25,3	46,9	27,8	21,9	48,5	29,7	11,8	48,4	39,9	13,0	56,1	31,0	14,1	56,8	29,1

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok termelési volumenének arányát jelentik vállalatméret szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 471, 1669, 1175, N2008: 966, 1912, 901, N2009: 807, 1687, 949, N2010: 428, 1783, 1239, N2011: 571, 2105, 1047, N2012: 561, 2111, 1000

M1.5.2 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása tulajdonforma szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik
Tisztán hazai	13,5	48,7	37,8	24,6	51,4	24,0	24,8	49,7	25,4	13,8	52,0	34,2	15,3	60,5	24,2	14,0	61,9	24,1
Vegyes	10,4	40,1	49,5	30,2	30,2	39,6	16,0	55,9	28,1	1,1	66,7	32,2	17,7	52,3	30,0	10,1	54,7	35,1
Tisztán külföldi	7,2	35,7	57,1	25,1	43,7	31,2	14,3	42,5	43,2	6,5	34,8	58,8	6,4	45,5	48,1	16,1	46,7	37,2
Minta összesen	11,0	45,3	43,7	25,3	46,9	27,8	21,9	48,5	29,7	11,8	48,4	39,9	13,0	56,1	31,0	14,1	56,8	29,1

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok termelési volumenének arányát jelentik tulajdonforma szerinti bontásban.

Élemszámok: N2007: 450, 1526, 1077, N2008: 928, 1820, 832, N2009: 805, 1685, 948, N2010: 403, 1691, 1164, N2011: 540, 1954, 969, N2012: 559, 2099, 993

M1.5.3 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	10,5	58,9	30,6	16,5	69,3	14,2	20,1	63,3	16,7	14,6	62,6	22,8	6,4	77,3	16,3	7,9	76,9	15,3
Ipar összesen	8,5	45,0	46,5	22,4	48,2	29,4	18,1	44,7	37,2	8,8	42,0	49,2	11,1	48,9	39,9	16,1	48,7	35,2
Építőipar	18,9	50,0	31,1	27,7	53,1	19,2	23,8	47,6	28,6	24,4	49,8	25,8	21,3	62,2	16,6	21,6	61,3	17,1
Kereskedelem, gépjárműjavítás	15,7	44,9	39,5	34,9	40,1	25,0	31,8	42,7	25,5	13,7	49,7	36,6	16,7	54,8	28,5	17,0	59,9	23,1
Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	10,5	45,9	43,6	42,8	30,0	27,2	27,2	60,5	12,4	16,5	55,5	28,0	9,7	67,6	22,7	6,7	57,6	35,7
Szállítás, raktározás	18,4	52,2	29,4	26,9	50,3	22,8	24,2	52,6	23,2	15,6	58,1	26,3	15,4	67,3	17,3	13,7	65,8	20,5
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0,5	25,4	74,1	19,3	38,6	42,1	8,6	53,9	37,5	20,8	47,9	31,3	15,2	44,1	40,8	9,5	63,5	27,0
Egyéb gazd	12,3	42,9	44,7	14,1	54,2	31,8	18,5	51,0	30,5	6,7	53,1	40,2	13,8	60,5	25,6	12,0	63,2	24,8
Minta összesen	11,0	45,3	43,7	25,3	46,9	27,8	21,9	48,5	29,7	11,8	48,4	39,9	13,0	56,1	31,0	14,1	56,8	29,1

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok termelési volumenének arányát jelentik gazdasági ágak szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 470, 1669, 1175, N2008: 961, 1893, 893, N2009: 807, 1687, 949, N2010: 428, 1782, 1239, N2011: 571, 2105, 1047, N2012: 561, 2111, 1000

M1.5.4 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik
Nincs export tevékenység	14,6	47,7	37,7	26,1	46,9	27,1	25,6	50,4	24,0	14,5	55,5	30,0	16,1	62,0	21,9	15,2	61,6	23,3
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	8,8	47,3	43,9	23,1	50,1	26,8	17,5	48,8	33,8	9,7	45,1	45,2	9,5	55,1	35,4	10,4	58,6	31,0
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	7,9	40,4	51,7	25,1	47,1	27,8	17,9	44,7	37,4	9,5	37,4	53,1	11,0	44,0	45,0	14,5	45,6	39,9
Minta összesen	11,0	45,3	43,7	25,3	46,9	27,8	21,9	48,5	29,7	11,8	48,4	39,9	13,0	56,1	31,0	14,1	56,8	29,1

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok termelési volumenének arányát jelentik export tevékenység szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 443, 1555, 1080, N2008: 933, 1783, 826, N2009: 805, 1682, 946, N2010: 389, 1603, 1078, N2011: 540, 1988, 985, N2012: 561, 2111, 1000

M1.5.5 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása régiók szerint, 2007-2012 (%)

	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik
Közép-Magyarország	10,5	41,2	48,3	27,0	41,0	32,0	23,0	49,6	27,4	13,5	47,6	38,9	12,0	56,3	31,7	13,4	58,9	27,7
Közép-Dunántúl	8,7	44,4	46,8	28,8	48,5	22,7	19,2	43,2	37,6	11,7	43,9	44,4	15,1	52,9	32,0	14,4	51,3	34,2
Nyugat-Dunántúl	9,2	48,0	42,8	23,7	53,0	23,3	22,2	45,1	32,7	9,6	40,7	49,6	16,6	51,7	31,7	15,2	53,8	31,0
Dél-Dunántúl	12,5	52,4	35,2	20,9	55,4	23,7	22,9	50,9	26,2	9,1	49,2	41,7	12,8	61,3	25,9	14,2	57,2	28,6
Dél-Alföld	12,9	50,9	36,2	21,3	53,5	25,2	23,3	51,2	25,5	8,6	57,7	33,7	10,5	58,9	30,6	12,3	59,0	28,8
Észak-Alföld	11,2	42,1	46,7	26,9	48,5	24,6	23,3	46,7	30,0	10,7	53,7	35,6	14,6	60,5	25,0	16,4	55,4	28,1
Észak-Magyarország	13,3	49,6	37,1	22,1	50,4	27,4	14,9	49,2	35,9	11,6	47,0	41,4	12,7	51,0	36,3	15,2	54,6	30,2
Minta összesen	11,0	45,3	43,7	25,3	46,9	27,8	21,9	48,5	29,7	11,8	48,4	39,9	13,0	56,1	31,0	14,1	56,8	29,1

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok termelési volumenének arányát jelentik régiók szerinti bontásban.

Elemzőszámok: N2007: 471, 1669, 1175, N2008: 966, 1912, 901, N2009: 807, 1687, 949, N2010: 427, 1782, 1239, N2011: 571, 2105, 1047, N2012: 561, 2111, 1000

M2. Foglalkoztatás jellemzői

M2.1. Elemi összefüggések: Nem teljes munkaidős foglalkoztatás

M2.1.1. tábla: Nem teljes munkaidős foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
10 fő alatt	78,3	21,7	77,2	22,8	73,6	26,4	74,2	25,8	72,4	27,6	67,0	33,0	46,6	53,4
10-19 fő között	56,8	43,2	60,0	40,0	58,0	42,0	53,9	46,1	51,7	48,3	47,7	52,3	37,3	62,7
20-49 fő között	38,1	61,9	40,1	59,9	38,2	61,8	34,6	65,4	28,8	71,2	29,4	70,6	24,1	75,9
50-249 fő között	24,1	75,9	25,0	75,0	27,2	72,8	23,8	76,2	20,7	79,3	19,1	80,9	16,6	83,4
250 fő felett	22,9	77,1	26,6	73,4	24,7	75,3	24,1	75,9	21,1	78,9	19,7	80,3	12,9	87,1
Minta összesen	35,4	64,6	37,2	62,8	36,2	63,8	33,9	66,1	30,6	69,4	28,6	71,4	21,0	79,0

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a nem teljes munkaidősöket foglalkoztató vállalatok arányát jelentik vállalatméret szerint.

Elemzőszámok: N2007: 3564, 3150, N2008: 3851, 3373, N2009: 3738, 3412, N2010: 3566, 3543, N2011: 3340, 3790, N2012: 2888, 3867, N2013: 1670, 3455

M2.1.2. tábla: Nem teljes munkaidős foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Tisztán hazai	34,0	66,0	37,2	62,8	34,6	65,4	32,2	67,8	28,8	71,2	28,1	71,9	20,0	80,0
Vegyes	30,3	69,7	33,0	67,0	43,0	57,0	24,4	75,6	30,4	69,6	26,0	74,0	17,0	83,0
Tisztán külföldi	39,7	60,3	39,5	60,5	40,3	59,7	42,0	58,0	33,3	66,7	31,9	68,1	26,2	73,8
Minta összesen	35,4	64,6	37,2	62,8	36,2	63,8	33,9	66,1	30,6	69,4	28,6	71,4	21,0	79,0

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a nem teljes munkaidősöket foglalkoztató vállalatok arányát jelentik tulajdoni háttér szerint.

Elemzőszámok: N2007: 3364, 2905, N2008: 3688, 3189, N2009: 3734, 3409, N2010: 3326, 3327, N2011: 3089, 3538, N2012: 2874, 3852, N2013: 1663, 3443

M2.1.3. tábla: Nem teljes munkaidős foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	26,4	73,6	25,0	75,0	25,8	74,2	27,8	72,2	25,2	74,8	23,1	76,9	16,5	83,5
Ipar összesen	31,7	68,3	34,6	65,4	33,0	67,0	30,1	69,9	26,9	73,1	22,6	77,4	18,4	81,6
Építőipar	48,4	51,6	49,9	50,1	48,1	51,9	45,2	54,8	45,7	54,3	41,9	58,1	29,2	70,8
Kereskedelem, gépjárműjavítás	34,0	66,0	45,9	54,1	40,9	59,1	37,3	62,7	37,9	62,1	33,4	66,6	25,6	74,4
Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	26,8	73,2	27,0	73,0	23,0	77,0	26,8	73,2	20,4	79,6	18,9	81,1	4,9	95,1
Szállítás, raktározás	50,0	50,0	47,6	52,4	46,8	53,2	54,1	45,9	39,8	60,2	51,4	48,6	27,3	72,7
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	58,8	41,2	15,4	84,6	42,9	57,1	28,4	71,6	23,7	76,3	30,0	70,0	26,2	73,8
Egyéb gazd	40,8	59,2	40,7	59,3	41,2	58,8	37,8	62,2	32,4	67,6	36,1	63,9	29,3	70,7
Minta összesen	35,4	64,6	37,2	62,8	36,2	63,8	33,9	66,1	30,6	69,4	28,6	71,4	21,0	79,0

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a nem teljes munkaidősöket foglalkoztató vállalatok arányát jelentik export tevékenység szerint.

Elemzőszámok: N2007: 3595, 3151, N2008: 3804, 3331, N2009: 3736, 3413, N2010: 3565, 3543, N2011: 3339, 3790, N2012: 2888, 3867, N2013: 1670, 3455

M2.1.4. tábla: Nem teljes munkaidős foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Nincs export tevékenység	38,7	61,3	42,0	58,0	37,4	62,6	37,1	62,9	32,6	67,4	31,1	68,9	22,0	78,0
Árbevétel százalékánál kisebb	50 29,0	71,0	32,6	67,4	32,4	67,6	29,0	71,0	24,2	75,8	26,0	74,0	19,8	80,2
Árbevétel százalékánál nagyobb	50 33,8	66,2	30,6	69,4	36,4	63,6	35,8	64,2	26,1	73,9	24,7	75,3	19,3	80,7
Minta összesen	35,4	64,6	37,2	62,8	36,2	63,8	33,9	66,1	30,6	69,4	28,6	71,4	21,0	79,0

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a nem teljes munkaidősöket foglalkoztató vállalatok arányát jelentik export tevékenység szerint.

Elemzőszámok: N2007: 3407, 2899, N2008: 3663, 3130, N2009: 3737, 3404, N2010: 3331, 3161, N2011: 3095, 3572, N2012: 2888, 3867, N2013: 1670, 3455

M2.1.5.tábla: Nem teljes munkaidős foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása régió szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Közép-Magyarország	38,5	61,5	40,3	59,7	40,7	59,3	37,5	62,5	35,6	64,4	34,7	65,3	20,0	80,0
Közép-Dunántúl	33,2	66,8	38,1	61,9	40,8	59,2	38,6	61,4	31,2	68,8	28,4	71,6	27,7	72,3
Nyugat-Dunántúl	42,9	57,1	45,2	54,8	38,5	61,5	36,0	64,0	30,3	69,7	27,0	73,0	18,0	82,0
Dél-Dunántúl	31,5	68,5	31,9	68,1	29,8	70,2	27,5	72,5	23,8	76,2	19,8	80,2	20,5	79,5
Dél-Alföld	22,6	77,4	24,1	75,9	23,0	77,0	22,6	77,4	17,0	83,0	17,1	82,9	16,6	83,4
Észak-Alföld	30,0	70,0	31,4	68,6	26,3	73,7	25,7	74,3	21,3	78,7	18,4	81,6	21,1	78,9
Észak-Magyarország	39,4	60,6	37,9	62,1	33,8	66,2	33,3	66,7	31,8	68,2	28,0	72,0	24,5	75,5
Minta összesen	35,4	64,6	37,2	62,8	36,2	63,8	33,9	66,1	30,6	69,4	28,6	71,4	21,0	79,0

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a nem teljes munkaidősöket foglalkoztató vállalatok arányát jelentik régiók szerint.

Elemzőszámok: N2007: 3619, 3153, N2008: 3872, 3373, N2009: 3738, 3413, N2010: 3565, 3542, N2011: 3340, 3790, N2012: 2888, 3867, N2013: 1670, 3455

M2.2. Elemi összefüggések: Határozott idejű foglalkoztatás

M2.2.1. tábla: Határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
10 fő alatt	86,5	13,5	94,6	5,4	94,4	5,6	97,0	3,0	97,6	2,4	96,7	3,3	93,0	7,0
10-19 fő között	77,7	22,3	83,3	16,7	82,2	17,8	86,2	13,8	84,1	15,9	85,3	14,7	82,8	17,2
20-49 fő között	71,2	28,8	73,6	26,4	72,6	27,4	75,3	24,7	75,9	24,1	77,7	22,3	74,6	25,4
50-249 fő között	55,6	44,4	53,0	47,0	60,9	39,1	59,6	40,4	67,8	32,2	62,5	37,5	60,4	39,6
250 fő felett	37,1	62,9	31,4	68,6	38,8	61,2	34,7	65,3	41,7	58,3	41,0	59,0	35,9	64,1
Minta összesen	58,3	41,7	57,9	42,1	62,6	37,4	61,9	38,1	66,4	33,6	64,2	35,8	59,6	40,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik vállalatméret szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5149, 1565, N2008: 5540, 1684, N2009: 5600, 1550, N2010: 5622, 1485, N2011: 5644, 1484, N2012: 5318, 1426, N2013: 3460, 1165

M2.2.2. tábla: Határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Tisztán hazai	64,1	35,9	65,4	34,6	65,3	34,7	66,4	33,6	69,2	30,8	67,5	32,5	62,3	37,7
Vegyes	36,8	63,2	32,1	67,9	53,2	46,8	59,6	40,4	63,0	37,0	60,5	39,5	59,4	40,6
Tisztán külföldi	47,2	52,8	47,3	52,7	54,3	45,7	53,3	46,7	56,0	44,0	57,7	42,3	55,6	44,4
Minta összesen	58,3	41,7	57,9	42,1	62,6	37,4	61,9	38,1	66,4	33,6	64,2	35,8	59,6	40,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik tulajdoni háttér szerint.

Elemzőszámok: N2007: 4789, 1480, N2008: 5295, 1582, N2009: 5593, 1550, N2010: 5275, 1376, N2011: 5242, 1385, N2012: 5300, 1416, N2013: 3447, 1160

M2.2.3. tábla: Határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ág szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	57,8	42,2	54,5	45,5	60,9	39,1	62,8	37,2	62,9	37,1	64,6	35,4	60,2	39,8
Ipar összesen	49,7	50,3	49,0	51,0	52,4	47,6	52,2	47,8	51,4	48,6	51,1	48,9	48,7	51,3
Építőipar	64,8	35,2	67,2	32,8	70,4	29,6	72,5	27,5	71,6	28,4	77,9	22,1	69,4	30,6
Kereskedelem, gépjárműjavítás	69,8	30,2	73,5	26,5	77,1	22,9	75,7	24,3	77,4	22,6	74,2	25,8	69,8	30,2
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	50,3	49,7	48,0	52,0	52,5	47,5	47,5	52,5	70,8	29,2	54,0	46,0	32,0	68,0
Szállítás, raktározás	72,6	27,4	74,3	25,7	74,1	25,9	75,3	24,7	75,8	24,2	82,5	17,5	70,4	29,6
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	45,1	54,9	38,5	61,5	72,8	27,2	76,2	23,8	83,3	16,7	88,0	12,0	94,2	5,8
Egyéb gazd	71,3	28,7	66,5	33,5	68,7	31,3	67,9	32,1	79,4	20,6	78,3	21,7	78,1	21,9
Minta összesen	58,3	41,7	57,9	42,1	62,6	37,4	61,9	38,1	66,4	33,6	64,2	35,8	59,6	40,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik gazdasági ágak szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5133, 1613, N2008: 5463, 1672, N2009: 5598, 1551, N2010: 5621, 1485, N2011: 5643, 1484, N2012: 5318, 1426, N2013: 3460, 1165

M2.2.4. tábla: Határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Nincs export tevékenység	63,1	36,9	64,7	35,3	66,8	33,2	67,5	32,5	72,3	27,7	71,3	28,7	66,4	33,6
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	57,9	42,1	57,0	43,0	65,5	34,5	61,6	38,4	67,4	32,6	65,2	34,8	63,8	36,2
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	46,2	53,8	47,5	52,5	51,5	48,5	49,2	50,8	46,9	53,1	47,4	52,6	42,0	58,0
Minta összesen	58,3	41,7	57,9	42,1	62,6	37,4	61,9	38,1	66,4	33,6	64,2	35,8	59,6	40,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik export tevékenység szerint.

Elemzőszámok: N2007: 4835, 1471, N2008: 5250, 1543, N2009: 5594, 1547, N2010: 5181, 1310, N2011: 5271, 1396, N2012: 5318, 1426, N2013: 3460, 1165

M2.2.5. tábla: Határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása régiók szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Közép-Magyarország	59,9	40,1	60,7	39,3	68,3	31,7	69,4	30,6	80,2	19,8	72,3	27,7	62,9	37,1
Közép-Dunántúl	49,4	50,6	49,2	50,8	55,7	44,3	53,5	46,5	56,0	44,0	56,6	43,4	57,1	42,9
Nyugat-Dunántúl	59,1	40,9	59,4	40,6	59,8	40,2	61,3	38,7	53,0	47,0	61,6	38,4	56,1	43,9
Dél-Dunántúl	60,8	39,2	59,9	40,1	67,5	32,5	64,7	35,3	63,6	36,4	63,7	36,3	65,8	34,2
Dél-Alföld	57,3	42,7	52,4	47,6	51,4	48,6	52,9	47,1	53,0	47,0	58,7	41,3	63,0	37,0
Észak-Alföld	55,8	44,2	57,0	43,0	54,8	45,2	46,6	53,4	44,8	55,2	51,0	49,0	52,5	47,5
Észak-Magyarország	60,1	39,9	56,2	43,8	57,8	42,2	56,0	44,0	55,9	44,1	53,3	46,7	52,4	47,6
Minta összesen	58,3	41,7	57,9	42,1	62,6	37,4	61,9	38,1	66,4	33,6	64,2	35,8	59,6	40,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a határozott idejű foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik régiók szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5158, 1614, N2008: 5560, 1685, N2009: 5600, 1551, N2010: 5621, 1484, N2011: 5644, 1484, N2012: 5318, 1426, N2013: 3460, 1165

M2.3. Elemi összefüggések: Külföldiek foglalkoztatása

M2.3.1. tábla: Külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
10 fő alatt	95,4	4,6	94,6	5,4	94,9	5,1	98,2	1,8	98,2	1,8	98,7	1,3	97,6	2,4
10-19 fő között	87,6	12,4	83,3	16,7	86,5	13,5	88,8	11,2	88,6	11,4	91,9	8,1	87,6	12,4
20-49 fő között	79,4	20,6	73,6	26,4	79,8	20,2	81,7	18,3	82,9	17,1	85,1	14,9	81,4	18,6
50-249 fő között	67,0	33,0	53,0	47,0	63,5	36,5	65,7	34,3	71,3	28,7	72,5	27,5	68,5	31,5
250 fő felett	46,4	53,6	31,4	68,6	47,3	52,7	43,1	56,9	45,2	54,8	49,5	50,5	39,3	60,7
Minta összesen	68,2	31,8	57,9	42,1	67,3	32,7	67,8	32,2	70,2	29,8	72,2	27,8	65,9	34,1

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik vállalatméret szerint.

Elemsszámok: N2007: 5773, 941, N2008: 5540, 1684, N2009: 6168, 982, N2010: 6217, 889, N2011: 6265, 866, N2012: 5961, 791, N2013: 3846, 685

M2.3.2. tábla: Külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Tisztán hazai	79,2	20,8	65,4	34,6	75,3	24,7	77,8	22,2	80,2	19,8	79,1	20,9	74,0	26,0
Vegyes	57,6	42,4	32,1	67,9	53,6	46,4	50,2	49,8	53,6	46,4	61,8	38,2	56,8	43,2
Tisztán külföldi	38,6	61,4	47,3	52,7	40,1	59,9	43,5	56,5	44,9	55,1	50,1	49,9	43,2	56,8
Minta összesen	68,2	31,8	57,9	42,1	67,3	32,7	67,8	32,2	70,2	29,8	72,2	27,8	65,9	34,1

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik tulajdoni háttér szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5429, 840, N2008: 5295, 1582, N2009: 6162, 981, N2010: 5843, 807, N2011: 5831, 797, N2012: 5936, 787, N2013: 3831, 684

M2.3.3. tábla: Külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ág szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	88,4	11,6	54,5	45,5	86,0	14,0	87,5	12,5	86,6	13,4	88,3	11,7	87,2	12,8
Ipar összesen	57,0	43,0	49,0	51,0	57,3	42,7	56,3	43,8	56,7	43,3	60,1	39,9	53,8	46,2
Építőipar	76,8	23,2	67,2	32,8	74,7	25,3	83,5	16,5	82,5	17,5	86,3	13,7	81,0	19,0
Kereskedelem, gépjárműjavítás	73,5	26,5	73,5	26,5	78,8	21,2	79,1	20,9	77,8	22,2	81,4	18,6	76,2	23,8
Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	57,9	42,1	48,0	52,0	50,3	49,7	55,4	44,6	74,9	25,1	66,4	33,6	42,2	57,8
Szállítás, raktározás	80,3	19,7	74,3	25,7	82,6	17,4	83,2	16,8	79,7	20,3	80,0	20,0	71,8	28,2
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	100,0		38,5	61,5	66,4	33,6	69,8	30,2	68,4	31,6	85,6	14,4	83,1	16,9
Egyéb gazd	78,6	21,4	66,5	33,5	77,5	22,5	74,5	25,5	79,2	20,8	81,7	18,3	79,2	20,8
Minta összesen	68,2	31,8	57,9	42,1	67,3	32,7	67,8	32,2	70,2	29,8	72,2	27,8	65,9	34,1

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik gazdasági ágak szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5801, 945, N2008: 5463, 1672, N2009: 6166, 983, N2010: 6216, 889, N2011: 6264, 866, N2012: 5961, 791, N2013: 3846, 685

M2.3.4. tábla: Külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Nincs export tevékenység	79,3	20,7	64,7	35,3	74,9	25,1	77,4	22,6	81,1	18,9	81,8	18,2	76,5	23,5
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	69,4	30,6	57,0	43,0	68,3	31,7	66,9	33,1	67,7	32,3	70,9	29,1	66,2	33,8
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	46,9	53,1	47,5	52,5	49,9	50,1	46,7	53,3	43,5	56,5	51,6	48,4	42,2	57,8
Minta összesen	68,2	31,8	57,9	42,1	67,3	32,7	67,8	32,2	70,2	29,8	72,2	27,8	65,9	34,1

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik export tevékenység szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5492, 814, 2008: 5250, 1543, N2009: 6161, 980, N2010: 5726, 763, N2011: 5866, 802, N2012: 5961, 791, N2013: 3846, 685

M2.3.5. tábla: Külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása régiók szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Közép-Magyarország	58,3	41,7	60,7	39,3	60,3	39,7	62,8	37,2	68,1	31,9	72,2	27,8	56,7	43,3
Közép-Dunántúl	55,9	44,1	49,2	50,8	57,1	42,9	56,9	43,1	56,0	44,0	58,5	41,5	57,2	42,8
Nyugat-Dunántúl	77,4	22,6	59,4	40,6	82,4	17,6	79,6	20,4	78,1	21,9	76,5	23,5	71,4	28,6
Dél-Dunántúl	82,6	17,4	59,9	40,1	81,1	18,9	77,9	22,1	79,6	20,4	78,6	21,4	80,7	19,3
Dél-Alföld	76,8	23,2	52,4	47,6	71,7	28,3	74,4	25,6	74,8	25,2	78,3	21,7	75,7	24,3
Észak-Alföld	80,1	19,9	57,0	43,0	79,6	20,4	73,5	26,5	73,5	26,5	75,4	24,6	76,5	23,5
Észak-Magyarország	79,8	20,2	56,2	43,8	73,6	26,4	74,2	25,8	75,0	25,0	69,4	30,6	66,9	33,1
Minta összesen	68,2	31,8	57,9	42,1	67,3	32,7	67,8	32,2	70,2	29,8	72,2	27,8	65,9	34,1

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a külföldi foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik régiók szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5826, 946, N2008: 5560, 1685, N2009: 6168, 983, N2010: 6215, 889, N2011: 6265, 866, N2012: 5961, 791, N2013: 3846, 685

M2.4. Elemi összefüggések: Pályakezdők foglalkoztatása

M2.4.1. tábla: Pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
10 fő alatt	91,8	8,2	90,3	9,7	90,6	9,4	93,3	6,7	91,6	8,4	91,2	8,8	86,7	13,3
10-19 fő között	71,0	29,0	77,0	23,0	81,1	18,9	79,6	20,4	80,0	20,0	78,4	21,6	78,7	21,3
20-49 fő között	62,0	38,0	65,1	34,9	70,7	29,3	70,4	29,6	70,9	29,1	70,1	29,9	69,6	30,4
50-249 fő között	35,7	64,3	39,6	60,4	49,0	51,0	51,5	48,5	53,3	46,7	56,0	44,0	53,6	46,4
250 fő felett	10,1	89,9	14,1	85,9	30,6	69,4	25,4	74,6	28,5	71,5	27,2	72,8	28,6	71,4
Minta összesen	42,0	58,0	45,9	54,1	55,1	44,9	54,6	45,4	55,6	44,4	55,5	44,5	53,5	46,5

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik vállalatméret szerint.

Elemzőszámok: N2007: 4551, 2150, N2008: 4861, 2334, N2009: 5342, 1808, N2010: 5324, 1782, N2011: 5174, 1958, N2012: 4851, 1900, 3251, 1378

M2.4.2. tábla: Pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Tisztán hazai	51,3	48,7	55,0	45,0	58,6	41,4	60,0	40,0	60,2	39,8	60,1	39,9	57,9	42,1
Vegyes	34,1	65,9	28,4	71,6	51,1	48,9	66,0	34,0	48,9	51,1	47,6	52,4	53,4	46,6
Tisztán külföldi	15,3	84,7	27,2	72,8	42,2	57,8	37,8	62,2	38,7	61,3	44,6	55,4	43,1	56,9
Minta összesen	42,0	58,0	45,9	54,1	55,1	44,9	54,6	45,4	55,6	44,4	55,5	44,5	53,5	46,5

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik tulajdoni háttér szerint.

Elemzőszámok: N2007: 4279, 1972, N2008: 4660, 2187, N2009: 5337, 1806, N2010: 4995, 1656, N2011: 4793, 1837, N2012: 4831, 1891, N2013: 3238, 1373

M2.4.3. tábla: Pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ág szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	61,7	38,3	60,7	39,3	71,1	28,9	68,1	31,9	70,1	29,9	68,8	31,2	70,5	29,5
Ipar összesen	29,3	70,7	34,6	65,4	49,8	50,2	45,3	54,7	45,1	54,9	42,6	57,4	45,7	54,3
Építőipar	64,8	35,2	67,6	32,4	73,6	26,4	76,0	24,0	73,5	26,5	73,7	26,3	66,4	33,6
Kereskedelem, gépjárműjavítás	50,6	49,4	55,6	44,4	56,2	43,8	61,5	38,5	61,1	38,9	64,7	35,3	60,4	39,6
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	32,8	67,2	37,7	62,3	36,1	63,9	33,3	66,7	45,0	55,0	48,2	51,8	30,4	69,6
Szállítás, raktározás	62,5	37,5	61,7	38,3	70,8	29,2	74,0	26,0	72,4	27,6	79,5	20,5	73,8	26,2
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	61,9	38,1	49,6	50,4	60,3	39,7	89,3	10,7	53,6	46,4	68,3	31,7	75,0	25,0
Egyéb gazd	47,5	52,5	50,7	49,3	61,4	38,6	58,0	42,0	66,5	33,5	63,7	36,3	58,5	41,5
Minta összesen	42,0	58,0	45,9	54,1	55,1	44,9	54,6	45,4	55,6	44,4	55,5	44,5	53,5	46,5

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik gazdasági ágak szerint.

Elemzőszámok: N2007: 4572, 2153, 2008: 4796, 2311, N2009: 5340, 1809, N2010: 5324, 1781, N2011: 5173, 1958, N2012: 4851, 1900, N2013: 3251, 1378

M2.4.4. tábla: Pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Nincs export tevékenység	53,2	46,8	57,6	42,4	62,1	37,9	64,1	35,9	63,9	36,1	65,5	34,5	62,7	37,3
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	39,6	60,4	40,9	59,1	51,7	48,3	51,6	48,4	49,2	50,8	51,3	48,7	49,4	50,6
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	17,2	82,8	24,7	75,3	41,8	58,2	35,6	64,4	34,5	65,5	35,7	64,3	36,6	63,4
Minta összesen	42,0	58,0	45,9	54,1	55,1	44,9	54,6	45,4	55,6	44,4	55,5	44,5	53,5	46,5

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik export tevékenység szerint.

Elemzőszámok: N2007: 4315, 1973, N2008: 4623, 2141, N2009: 5337, 1804, N2010: 4923, 1566, N2011: 4807, 1863, N2012: 4851, 1900, N2013: 3251, 1378

M2.4.5. tábla: Pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása régiók szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Közép-Magyarország	45,1	54,9	50,0	50,0	58,4	41,6	59,2	40,8	63,6	36,4	62,9	37,1	55,0	45,0
Közép-Dunántúl	28,9	71,1	32,1	67,9	49,1	50,9	45,4	54,6	44,4	55,6	42,8	57,2	47,4	52,6
Nyugat-Dunántúl	29,1	70,9	38,4	61,6	48,7	51,3	55,3	44,7	46,2	53,8	56,2	43,8	53,1	46,9
Dél-Dunántúl	53,0	47,0	52,6	47,4	59,6	40,4	59,3	40,7	54,6	45,4	53,4	46,6	60,4	39,6
Dél-Alföld	37,0	63,0	42,2	57,8	45,6	54,4	43,0	57,0	44,4	55,6	48,8	51,2	49,8	50,2
Észak-Alföld	44,3	55,7	42,8	57,2	58,7	41,3	48,9	51,1	50,5	49,5	47,4	52,6	54,0	46,0
Észak-Magyarország	45,6	54,4	46,6	53,4	52,4	47,6	53,2	46,8	52,2	47,8	48,0	52,0	51,3	48,7
Minta összesen	42,0	58,0	45,9	54,1	55,1	44,9	54,6	45,4	55,6	44,4	55,5	44,5	53,5	46,5

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a pályakezdő foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik régiók szerint.

Elemzőszámok: N2007: 4597, 2154, N2008: 4876, 2338, N2009: 5342, 1809, N2010: 5323, 1781, N2011: 5174, 1958, N2012: 4851, 1900, N2013: 3251, 1378

M2.5. Elemi összefüggések: AM könyvesek foglalkoztatása

M2.5.1. tábla: AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
10 fő alatt	85,0	15,0	78,7	21,3	86,7	13,3	96,6	3,4	96,8	3,2	97,0	3,0	95,7	4,3
10-19 fő között	69,1	30,9	65,8	34,2	79,8	20,2	92,5	7,5	90,4	9,6	90,5	9,5	88,1	11,9
20-49 fő között	67,5	32,5	64,8	35,2	79,5	20,5	90,2	9,8	87,0	13,0	87,8	12,2	85,6	14,4
50-249 fő között	74,6	25,4	70,3	29,7	80,4	19,6	88,9	11,1	88,6	11,4	84,2	15,8	85,6	14,4
250 fő felett	86,3	13,7	87,4	12,6	92,5	7,5	96,2	3,8	96,1	3,9	95,3	4,7	95,5	4,5
Minta összesen	77,5	22,5	74,6	25,4	84,0	16,0	92,2	7,8	91,5	8,5	89,9	10,1	89,2	10,8

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben az AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik vállalatméret szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5006, 1708, N2008: 4986, 2238, N2009: 5763, 1387, N2010: 6534, 569, N2011: 6485, 643, N2012: 6124, 605, N2013: 3771, 423

M2.5.2. tábla: AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása a cégek tulajdoni háttere szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Tisztán hazai	73,8	26,2	67,5	32,5	81,7	18,3	90,5	9,5	91,0	9,0	87,3	12,7	86,4	13,6
Vegyes	85,1	14,9	84,1	15,9	79,6	20,4	92,0	8,0	94,8	5,2	91,7	8,3	91,5	8,5
Tisztán külföldi	89,6	10,4	90,4	9,6	94,1	5,9	96,4	3,6	95,8	4,2	97,7	2,3	98,1	1,9
Minta összesen	77,5	22,5	74,6	25,4	84,0	16,0	92,2	7,8	91,5	8,5	89,9	10,1	89,2	10,8

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben az AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik tulajdoni háttér szerint.

Elemzőszámok: N2007: 4666, 1603, N2008: 4718, 2159, N2009: 5755, 1388, N2010: 6109, 539, N2011: 6032, 595, N2012: 6098, 604, N2013: 3758, 423

M2.5.3. tábla: AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ág szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	52,8	47,2	47,2	52,8	65,8	34,2	82,1	17,9	75,7	24,3	79,1	20,9	80,3	19,7
Ipar összesen	80,5	19,5	79,9	20,1	87,0	13,0	93,9	6,1	92,9	7,1	94,3	5,7	93,8	6,2
Építőipar	65,9	34,1	61,0	39,0	79,8	20,2	92,5	7,5	90,6	9,4	91,6	8,4	89,4	10,6
Kereskedelem, gépjárműjavítás	80,6	19,4	75,4	24,6	86,7	13,3	93,2	6,8	93,3	6,7	91,9	8,1	92,3	7,7
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	65,9	34,1	54,8	45,2	64,1	35,9	80,4	19,6	83,6	16,4	64,7	35,3	54,9	45,1
Szállítás, raktározás	85,5	14,5	80,6	19,4	87,9	12,1	94,8	5,2	91,3	8,7	92,9	7,1	86,1	13,9
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	81,8	18,2	97,6	2,4	98,5	1,5	99,6	0,4	99,6	0,4	99,0	1,0	98,8	1,2
Egyéb gazd	83,0	17,0	80,0	20,0	89,6	10,4	95,1	4,9	93,8	6,2	93,7	6,3	94,5	5,5
Minta összesen	77,5	22,5	74,6	25,4	84,0	16,0	92,2	7,8	91,5	8,5	89,9	10,1	89,2	10,8

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben az AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik gazdasági ág szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5038, 1708, N2008: 4911, 2224, N2009: 5761, 1388, N2010: 6533, 569, N2011: 6484, 643, N2012: 6124, 605, N2013: 3771, 423

M2.5.4. tábla: AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Nincs export tevékenység	75,3	24,7	71,4	28,6	82,4	17,6	91,3	8,7	92,3	7,7	88,9	11,1	89,6	10,4
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	74,1	25,9	71,5	28,5	82,3	17,7	90,1	9,9	90,1	9,9	91,2	8,8	90,4	9,6
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	84,4	15,6	82,2	17,8	88,5	11,5	95,0	5,0	94,4	5,6	91,4	8,6	87,5	12,5
Minta összesen	77,5	22,5	74,6	25,4	84,0	16,0	92,2	7,8	91,5	8,5	89,9	10,1	89,2	10,8

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben az AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik export tevékenység szerint.

Elemzőszámok: N2007: 4683, 1623, N2008: 4664, 2129, N2009: 5754, 1387, N2010: 5972, 515, N2011: 6069, 598, N2012: 6124, 605, N2013: 3771, 423

M2.5.5. tábla: AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányának alakulása régió szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Közép-Magyarország	86,3	13,7	85,0	15,0	88,4	11,6	95,0	5,0	94,5	5,5	92,2	7,8	90,0	10,0
Közép-Dunántúl	81,0	19,0	81,0	19,0	87,9	12,1	92,8	7,2	92,1	7,9	91,2	8,8	95,0	5,0
Nyugat-Dunántúl	73,6	26,4	71,4	28,6	84,8	15,2	90,2	9,8	92,9	7,1	91,7	8,3	89,1	10,9
Dél-Dunántúl	61,4	38,6	53,5	46,5	72,3	27,7	84,8	15,2	85,5	14,5	84,5	15,5	86,2	13,8
Dél-Alföld	72,5	27,5	67,7	32,3	78,5	21,5	92,4	7,6	89,4	10,6	89,8	10,2	90,3	9,7
Észak-Alföld	69,9	30,1	64,8	35,2	82,9	17,1	91,7	8,3	87,9	12,1	86,7	13,3	89,7	10,3
Észak-Magyarország	68,8	31,2	56,8	43,2	72,4	27,6	85,1	14,9	84,1	15,9	83,3	16,7	84,2	15,8
Minta összesen	77,5	22,5	74,6	25,4	84,0	16,0	92,2	7,8	91,5	8,5	89,9	10,1	89,2	10,8

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben az AM könyves foglalkoztatottal rendelkező vállalatok arányát jelentik régiók szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5060, 1712, N2008: 5000, 2245, N2009: 5763, 1388, N2010: 6532, 569, N2011: 6485, 643, N2012: 6124, 605, N2013: 3771, 423

M2.6. Elemi összefüggések: Kölcsönvett munkaerő foglalkoztatása

M2.6.1. tábla: Kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
10 fő alatt	98,3	1,7	98,7	1,3	97,4	2,6	99,7	0,3	99,7	0,3	99,7	0,3	99,6	0,4
10-19 fő között	98,8	1,2	98,4	1,6	97,0	3,0	99,1	0,9	99,5	0,5	99,2	0,8	99,1	0,9
20-49 fő között	95,7	4,3	96,2	3,8	95,1	4,9	98,5	1,5	97,5	2,5	98,5	1,5	98,2	1,8
50-249 fő között	85,9	14,1	83,9	16,1	90,5	9,5	86,6	13,4	90,5	9,5	93,1	6,9	91,8	8,2
250 fő felett	62,7	37,3	61,1	38,9	71,9	28,1	72,6	27,4	70,1	29,9	70,3	29,7	68,5	31,5
Minta összesen	83,3	16,7	82,6	17,4	87,8	12,2	87,3	12,7	87,7	12,3	88,4	11,6	86,6	13,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányát jelentik vállalatméret szerint.

Elemzőszámok: N2007: 6345, 369, N2008: 6849, 375, N2009: 6783, 367, N2010: 6804, 301, N2011: 6806, 322, N2012: 6448, 282, N2013: 3991, 209

M2.6.2. tábla: Kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányának alakulása tulajdoni háttér szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Tisztán hazai	94,5	5,5	94,4	5,6	92,9	7,1	94,9	5,1	94,1	5,9	94,5	5,5	93,8	6,2
Vegyes	59,8	40,2	56,1	43,9	78,2	21,8	85,5	14,5	81,7	18,3	81,5	18,5	79,6	20,4
Tisztán külföldi	57,6	42,4	59,2	40,8	70,3	29,7	65,1	34,9	69,1	30,9	69,6	30,4	68,4	31,6
Minta összesen	83,3	16,7	82,6	17,4	87,8	12,2	87,3	12,7	87,7	12,3	88,4	11,6	86,6	13,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányát jelentik tulajdoni háttér szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5944, 325, N2008: 6531, 346, N2009: 6775, 368, N2010: 6384, 266, N2011: 6337, 289, N2012: 6424, 278, N2013: 3977, 208

M2.6.3. tábla: Kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányának alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	99,0	1,0	98,7	1,3	98,4	1,6	99,0	1,0	99,7	0,3	99,7	0,3	99,5	0,5
Ipar összesen	72,3	27,7	72,5	27,5	78,4	21,6	78,5	21,5	76,3	23,7	74,1	25,9	72,2	27,8
Építőipar	98,4	1,6	97,9	2,1	95,5	4,5	98,7	1,3	97,4	2,6	98,8	1,2	97,7	2,3
Kereskedelem, gépjárműjavítás	93,3	6,7	94,0	6,0	94,2	5,8	94,3	5,7	94,1	5,9	99,2	0,8	99,0	1,0
Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	74,5	25,5	67,9	32,1	86,5	13,5	82,4	17,6	92,1	7,9	98,0	2,0	92,8	7,2
Szállítás, raktározás	90,6	9,4	94,8	5,2	90,4	9,6	90,0	10,0	92,6	7,4	85,7	14,3	81,1	18,9
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	82,6	17,4	70,6	29,4	99,3	0,7	84,7	15,3	93,5	6,5	99,5	0,5	99,4	0,6
Egyéb gazd	95,8	4,2	94,2	5,8	93,9	6,1	95,0	5,0	94,7	5,3	96,8	3,2	96,4	3,6
Minta összesen	83,3	16,7	82,6	17,4	87,8	12,2	87,3	12,7	87,7	12,3	88,4	11,6	86,6	13,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányát jelentik gazdasági ágak szerint.

Elemzőszámok: N2007: 6372, 374, N2008: 6764, 371, N2009: 6781, 368, N2010: 6803, 301, N2011: 6805, 322, N2012: 6448, 282, N2013: 3991, 209

M2.6.4. tábla: Kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Nincs export tevékenység	93,8	6,2	92,7	7,3	95,5	4,5	95,2	4,8	96,4	3,6	95,1	4,9	93,6	6,4
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	84,9	15,1	84,5	15,5	85,6	14,4	87,3	12,7	86,0	14,0	88,2	11,8	89,1	10,9
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	59,8	40,2	62,5	37,5	72,3	27,7	67,7	32,3	66,0	34,0	73,6	26,4	68,0	32,0
Minta összesen	83,3	16,7	82,6	17,4	87,8	12,2	87,3	12,7	87,7	12,3	88,4	11,6	86,6	13,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányát jelentik export tevékenység szerint.

Elemzőszámok: N2007: 5989, 317, N2008: 6465, 328, N2009: 6775, 366, N2010: 6234, 255, N2011: 6376, 290, N2012: 6448, 282, N2013: 3991, 209

M2.6.5. tábla: Kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányának alakulása régiók szerint, 2007-2013 (%)

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat	Nem foglalkoztat	Foglalkoztat
Közép-Magyarország	80,8	19,2	79,3	20,7	87,4	12,6	88,6	11,4	89,1	10,9	90,0	10,0	85,0	15,0
Közép-Dunántúl	70,6	29,4	71,0	29,0	81,5	18,5	76,0	24,0	75,1	24,9	79,3	20,7	79,0	21,0
Nyugat-Dunántúl	72,4	27,6	77,5	22,5	84,6	15,4	81,5	18,5	83,6	16,4	81,7	18,3	79,3	20,7
Dél-Dunántúl	94,1	5,9	91,6	8,4	94,2	5,8	90,7	9,3	93,7	6,3	95,5	4,5	96,0	4,0
Dél-Alföld	88,5	11,5	88,7	11,3	86,4	13,6	89,5	10,5	92,2	7,8	92,1	7,9	90,3	9,7
Észak-Alföld	91,8	8,2	92,2	7,8	93,0	7,0	87,9	12,1	87,1	12,9	85,4	14,6	85,6	14,4
Észak-Magyarország	91,8	8,2	90,7	9,3	91,0	9,0	91,6	8,4	90,2	9,8	91,1	8,9	91,5	8,5
Minta összesen	83,3	16,7	82,6	17,4	87,8	12,2	87,3	12,7	87,7	12,3	88,4	11,6	86,6	13,4

Táblaértelmezés: A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a kölcsönvett munkaerővel rendelkező vállalatok arányát jelentik régiók szerint.
Elemzőszámok: N2007: 6398, 374, N2008: 6869, 376, N2009: 6783, 368, N2010: 6802, 301, N2011: 6806, 322, N2012: 6448, 282, N2013: 3991, 209

M3. Állományi létszám alakulása

M3.1 tábla: Vállalatok állományi létszámának alakulása vállalatméret szerint, 2007-2012

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv
10 fő alatt	6,3	18,6	-2,6	7,1	-7,9	9,5	-0,7	11,6	1,1	7,3	0,0	8,5
10-19 fő között	6,8	21,8	8,6	8,3	-10,8	5,4	1,4	10,8	-1,0	9,7	-0,5	7,8
20-49 fő között	12,9	20,6	7,6	13,2	-11,1	5,2	7,4	11,2	2,9	7,8	6,8	10,3
50-249 fő között	18,9	20,7	14,7	15,3	-16,6	5,4	16,0	11,9	13,1	9,9	14,6	12,6
250 fő felett	22,8	26,8	10,5	13,8	-37,0	0,7	22,9	22,7	13,6	17,5	14,5	20,8
Minta összesen	16,4	22,4	10,0	12,9	-19,6	4,6	13,3	14,5	9,0	11,4	10,4	13,8

Az egyenlegmutató: az ábra y tengelyén az értékek -100 és $+100$ közötti értékeket vehetnek fel. -100 -at akkor, ha minden cég csökkenéssel, $+100$ -at akkor, ha minden cég növekedéssel számol.

Táblaértelmezés: Az akt. oszlopok jelenítik meg - a korábbi év harmadik negyedéhez viszonyítva - a tárgyév harmadik negyedének termelési volumenét. A tervek oszlopok jelenítik meg - a tárgyév első félévéhez viszonyítva - a következő év első félévének állományi létszámát.

Elemzőszámok: N2007: 6685, 6295, N2008:7185, 6746, N2009:7150, 7144, N2010:7073 6996, N2011: 7082, 6965, N2012: 6736, 6741

M3.2 tábla: Vállalatok állományi létszámának alakulása tulajdonforma szerint, 2007-2012

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv
Tisztán hazai	9,1	15,9	5,6	8,4	-12,6	2,4	9,7	12,2	6,7	8,0	10,2	11,2
Vegyes	15,7	18,9	10,4	15,3	-29,6	6,8	0,1	4,9	20,0	3,9	16,3	14,7
Tisztán külföldi	45,1	43,3	20,8	23,5	-44,0	12,5	29,9	23,7	16,5	22,7	4,4	18,1
Minta összesen	16,4	22,4	10,0	12,9	-19,6	4,6	13,3	14,5	9,0	11,4	10,4	13,8

Az egyenlegmutató: az ábra y tengelyén az értékek -100 és $+100$ közötti értékeket vehetnek fel. -100 -at akkor, ha minden cég csökkenéssel, $+100$ -at akkor, ha minden cég növekedéssel számol.

Táblaértelmezés: Az akt. oszlopok jelentik meg - a korábbi év harmadik negyedévéhez viszonyítva - a tárgyév harmadik negyedévének termelési volumenét. A terv oszlopok jelentik meg - a tárgyév első félévéhez viszonyítva - a következő év első félévének állományi létszámát.

Elemzőszámok: N2007: 6237, 5910, N2008: 6839, 6456, N2009: 7143, 7136, N2010:6623, 6553, N2011: 6584, 6481, N2012: 6708, 6712

M3.3 tábla: Vállalatok állományi létszámának alakulása gazdasági ágak szerint, 2007-2012

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	-26,0	-7,5	-15,0	-5,6	-11,8	-14,9	-8,4	-7,8	5,8	-2,9	9,2	-2,4
Ipar összesen	20,0	28,1	7,0	13,7	-35,5	6,1	21,7	19,9	17,5	19,7	15,9	14,3
Építőipar	3,9	13,1	7,1	12,4	1,3	2,4	12,4	8,2	-0,5	2,2	10,2	3,2
Kereskedelem, gépjárműjavítás	19,1	23,2	13,0	9,8	-25,6	5,0	1,0	17,1	-1,9	3,7	0,8	10,0
Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás	9,0	6,3	9,5	11,9	-8,9	1,4	16,4	7,2	34,3	21,1	29,7	38,8
Szállítás, raktározás	5,2	14,1	1,8	0,4	-8,9	8,0	3,4	15,8	1,8	6,0	-2,5	20,5
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	35,8	36,0	36,6	36,7	-10,6	17,9	4,2	2,3	6,7	1,3	13,2	13,9
Egyéb gazd	25,0	29,2	19,2	18,8	2,7	5,1	16,1	14,6	-8,1	5,8	-3,1	7,9
Minta összesen	16,4	22,4	10,0	12,9	-19,6	4,6	13,3	14,5	9,0	11,4	10,4	13,8

Az egyenlegmutató: az ábra y tengelyén az értékek -100 és $+100$ közötti értékeket vehetnek fel. -100 -at akkor, ha minden cég csökkenéssel, $+100$ -at akkor, ha minden cég növekedéssel számol.

Táblaértelmezés: Az akt. oszlopok jelenítik meg - a korábbi év harmadik negyedéhez viszonyítva - a tárgyév harmadik negyedének termelési volumenét. A tervek oszlopok jelenítik meg - a tárgyév első félévéhez viszonyítva - a következő év első félévének állományi létszámát.

Elemzőszámok: N2007: 6707, 6322, N2008: 7097, 6670, N2009: 7149, 7142, N2010: 7072, 6995, N2011: 7081, 6964, N2012: 6736, 6741

M3.4 tábla: Vállalatok állományi létszámának alakulása export tevékenység szerint, 2007-2012

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv
Nincs export tevékenység	9,8	15,1	8,9	12,1	-8,1	1,3	5,4	9,2	4,3	5,0	6,3	11,8
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	15,6	23,5	10,7	10,9	-32,3	1,2	10,4	15,2	5,4	13,9	6,7	12,7
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	35,8	37,1	12,6	18,4	-36,8	14,1	33,2	27,8	29,3	28,4	22,0	19,1
Minta összesen	16,4	22,4	10,0	12,9	-19,6	4,6	13,3	14,5	9,0	11,4	10,4	13,8

Az egyenlegmutató: az ábra y tengelyén az értékek -100 és $+100$ közötti értékeket vehetnek fel. -100 -at akkor, ha minden cég csökkenéssel, $+100$ -at akkor, ha minden cég növekedéssel számol.

Táblaértelmezés: Az akt. oszlopok jelenítik meg - a korábbi év harmadik negyedévéhez viszonyítva - a tárgyév harmadik negyedévének termelési volumenét. A terv oszlopok jelenítik meg - a tárgyév első félévéhez viszonyítva - a következő év első félévének állományi létszámát.

Elemzőszámok: N2007: 6273, 5955, N2008: 6757, 6387, N2009: 7141, 7134, N2010: 6464, 6396, N2011: 6624, 6518, N2012: 6735, 6741

M3.5 tábla: Vállalatok állományi létszámának alakulása régiók szerint, 2007-2012

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv	akt.	terv
Közép-Magyarország	21,7	28,6	18,9	19,9	-16,5	6,0	6,4	13,1	8,5	10,6	10,1	13,1
Közép-Dunántúl	20,2	23,9	-2,2	4,3	-31,7	6,6	15,6	16,8	12,3	15,0	6,4	11,1
Nyugat-Dunántúl	14,1	24,7	-4,0	9,9	-26,9	2,8	25,8	19,2	8,1	15,1	11,1	10,8
Dél-Dunántúl	9,2	16,0	3,5	6,1	-20,6	-7,7	17,4	10,1	9,7	6,3	4,8	18,5
Dél-Alföld	8,1	12,7	6,9	8,0	-20,7	4,2	22,3	11,9	5,5	7,3	13,8	8,7
Észak-Alföld	21,6	16,4	5,9	8,8	-12,2	-1,2	22,6	16,3	8,3	10,7	14,6	27,7
Észak-Magyarország	4,9	15,2	3,5	5,7	-20,6	12,4	13,6	19,0	12,7	16,5	12,8	11,3
Minta összesen	16,4	22,4	10,0	12,9	-19,6	4,6	13,3	14,5	9,0	11,4	10,4	13,8

Az egyenlegmutató: az ábra y tengelyén az értékek -100 és $+100$ közötti értékeket vehetnek fel. -100 -at akkor, ha minden cég csökkenéssel, $+100$ -at akkor, ha minden cég növekedéssel számol.

Táblaértelmezés: Az akt. oszlopok jelentik meg - a korábbi év harmadik negyedévéhez viszonyítva - a tárgyév harmadik negyedévének termelési volumenét. A tervek oszlopok jelentik meg - a tárgyév első félévéhez viszonyítva - a következő év első félévének állományi létszámát.

Elemzőszámok: N2007: 6733, 6345, N2008: 7204, 6764, N2009: 7151, 7144, N2010: 7071, 6994, N2011: 7082, 6965, N2012: 6736, 6741

M4. A minta eloszlása

2012. szeptember 5.-e és október 26.-a között hetedik alkalommal került sor a Nemzeti Munkaügyi Hivatal (NMH) és az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) együttműködésében a versenyszektor rövid távú gazdasági kilátásait előrejelző, és munkaerő-piaci döntéseit felmérő vállalati empirikus vizsgálatra. Ennek keretében 6782 vállalatot kerestünk meg kérdőívünkkel.

A mintában a tisztán hazai tulajdonú vállalatok vannak jelen a legnagyobb arányban, súlyozatlan arányuk 87,2%. Majd őket követik a tisztán külföldi, illetve vegyes tulajdonú cégek 9,8 és 3%-kal.

M4.1 tábla: A súlyozatlan minta eloszlása tulajdoni háttér szerint, 2012

	2012	
	n	%
Tisztán hazai	5888	85,7
Vegyes	204	3,0
Tisztán külföldi	661	9,6
NT	119	1,7
Minta összesen	6753	

Gazdasági ág szerinti megoszlás szerint a legjelentősebb szerepet az ipar kapja a gazdasági ágak közül 2012-ben, 33,8%-kal.

M4.2. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása gazdasági ág szerint, 2012

	2012	
	n	%
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	474	7,0
Ipar összesen	2294	33,8
Építőipar	741	10,9
Kereskedelem, gépjárműjavítás	1511	22,3
Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás	341	5,0
Szállítás, raktározás	281	4,1
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	81	1,2
Egyéb gazd	1059	15,7
Minta összesen	6782	

A súlyozatlan mintában szereplő vállalatok jelentős részének (71,7%) nincs export tevékenysége 2012-ben.

M4.3. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása az export aránya szerint, 2012

		2012	
		n	%
Nincs export tevékenység		4865	71,7
Árbevétel 50 százalékánál kisebb		938	13,8
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb		979	14,5
Minta összesen		6782	

Vállalati méret szempontjából a 10 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató cégek dominálnak a mintában 37%-kal.

M4.4. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása vállalati méret szerint, 2012

		2012	
		n	%
10 fő alatt		2510	37,0
10-19 fő között		956	14,1
20-49 fő között		1337	19,7
50-249 fő között		1519	22,4
250 fő felett		460	6,8
Minta összesen		6782	

Az alapsokaságnak megfelelően a legnagyobb arányban a Közép-magyarországi vállalatok vannak jelen a mintában, 22,8%-kal.

M4.5. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása régió szerint, 2012

		2012	
		n	%
Közép-Magyarország		1544	22,8
Közép-Dunántúl		885	13,0
Nyugat-Dunántúl		802	11,8
Dél-Dunántúl		776	11,4
Dél-Alföld		873	12,9
Észak-Alföld		829	12,2
Észak-Magyarország		1073	15,9
Minta összesen		6782	

M5. Az adatfelvétel kérdőíve

NEMZETI FOGLALKOZTATÁSI SZOLGÁLAT

GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET

KÉRDŐÍV

(9 FŐNÉL TÖBBET FOGLALKOZTATÓ VÁLLALKOZÁSOK RÉSZÉRE)

Rövidtávú munkaerő-piaci előrejelzés és konjunktúrakutatás

2012. SZEPTEMBER - OKTÓBER

A válaszadás önkéntes. Az adatszolgáltatás kizárólag statisztikai célra történik. A kapott információkat a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény értelmében bizalmasan kezeljük.

MUNKAÜGYI KÖZPONT ÁLTAL HASZNÁLT AZONOSÍTÓK

A1. Munkaügyi kirendeltség kódja (vagy területi egység azonosítója):

A2. A kirendeltség által adott sorszám (külső azonosító):

A3. A kérdező azonosítója:

A4. A kérdező neve:

A5. A kérdező telefonszáma:

AZ ADATRÖGZÍTŐ TÖLTI KI!

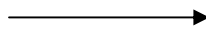
Az adatrögzítő felület által adott sorszám:

CÉGINFORMÁCIÓ

1. A felkeresett szervezeti egység melyik alábbi kategóriába sorolható?

1 - telephely nélküli cég/szervezet

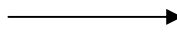
A CÉGRE VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON!

2 - telephellyel rendelkező cég/szervezet központja (székhelye)

A CÉGKÖZPONTRA ÉS MUNKAERŐ-PIACI KÖRZETÉBEN TALÁLHATÓ TELEPHELYEIRE VONATKOZÓAN ADJON VÁLASZOKAT A KÉRDŐÍVBEN!

3 - cég/szervezet telephelye

CSAK A TELEPHELYRE VONATKOZÓAN ADJON VÁLASZOKAT A KÉRDŐÍVBEN!

CSAK HA EGY TELEPHELYRE VONATKOZIK A KÉRDEZÉS!

2. Mi ennek a telephelynek a fő tevékenysége?

ÍRJA LE!

.....

2.1. Mi ennek a fő tevékenységnek a négy számjegyű (azaz nem betűjeles) 2008-as ágazati kódja?

A TEÁOR szám:

2.2. Van-e a telephelynek lehetősége, illetve jogköre arra, hogy a cégközponttól függetlenül létszámfelvétellel, elbocsátással kapcsolatos személyzeti döntéseket hozzon?

1 – nincs 2 – van 9- nem tudja

CSAK HA CÉGRE, VAGY CÉGKÖZPONTRA ÉS A MUNKAERŐPIACI KÖRZETBEN TALÁLHATÓ TELEPHELYEIRE VONATKOZIK A KÉRDEZÉS!

3. Hozzávetőlegesen mekkora volt a cég összes nettó árbevétele 2011-ben? Kérem, sorolja be a megfelelő kategóriába!

- 1 – 20 millió forint alatt
- 2 – 20 és 50 millió között
- 3 – 50 és 100 millió között
- 4 – 100 és 250 millió között
- 5 – 250 és 500 millió között
- 6 – 500 millió és egy milliárd között
- 7 – egy és tízmilliárd forint között
- 8 – tízmilliárd forint felett
- 9 – nem tudja

4. A vállalkozás (telephely) teljes értékesítéséből kb. hány százalékot tett ki az export részaránya 2011-ben?²⁵

, % 999 – nem tudja

5. Mekkora a külföldi tőke aránya hozzávetőlegesen a cég jegyzett tőkéjén belül?

, % 999 – nem tudja

6. A vállalkozás (telephely) teljes értékesítéséből kb. hány százalékot tettek ki a közbeszerzések 2011-ben?

, % 999 – nem tudja

7. A vállalkozás (telephely) részesült az elmúlt két évben központi támogatásból, vagy elkülönített állami pénzalapból származó támogatásban?

1 – igen
2 – nem
9 – nem tudja

8. Van-e jelenleg a munkavállalók egészére érvényes foglalkoztatási kötelezettsége?

1 – igen
2 – nem
9 – nem tudja

9. Van-e jelenleg a vállalkozásnak²⁶ (telephelynek) határidőn túli kintlévősége?

1 – nincs
2 – van
9 – nem tudja

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA VAN A VÁLLALKOZÁSNAK HATÁRIDŐN TÚLI KINTLÉVŐSÉGE!

10. Hogyan változott a vállalkozás (telephely) kintlévőségeinek állománya az egy évvel korábbi állapothoz képest?

1 – nőtt
2 – változatlan maradt
3 – csökkent
9 – nem tudja

25 - Az építőiparban exportnak számít a külföldi munkavégzés, az idegenforgalomban pedig a külföldi vendég fogadása.

26 - Ha a cégközpontot kereste fel a kérdező, akkor a „vállalkozás” megnevezés minden kérdésnél a cégközpontra és a munkaerőpiaci körzetben található telephelyeire együtt vonatkozik, és a továbbiakban is ennek megfelelően válaszoljon.

ÜZLETI VÁRAKOZÁSOK

A VÁLASZT A MEGFELELŐ CELLÁBA ÍRT X-SZEL RÖGZÍTSE!

11. Milyen beruházásokat helyeztek üzembe 2012 első félévében?
12. Milyen beruházások üzembe helyezését tervezik 2013 első félévében?

	11. kérdés	12. kérdés
	2012 első félévében	2013 első félévében
1 – Csak korszerűsítő, innovatív beruházás		
2 – Csak kapacitásbővítő beruházás		
3 – Mindkettőt		
4 – Egyiket sem		
9 – Nem tudja		

13. Várhatóan hogyan alakul a vállalkozásnál (telephelynél) a beruházások volumene 2013 első félévében 2012 első félévéhez viszonyítva?

- 1 – növekszik
2 – változatlan marad
3 – csökken
4 – nem volt és nem is lesz beruházás
9 – nem tudja

A VÁLASZT A MEGFELELŐ CELLÁBA ÍRT X-SZEL RÖGZÍTSE!

14. Ön szerint milyen a vállalkozás (telephely) jelenlegi üzleti helyzete?
15. Várhatóan milyen lesz a vállalkozás (telephely) üzleti helyzete 2013 első félévében?

	14. kérdés	15. kérdés
	Jelenlegi	2013 első félévében
1 – Jó		
2 – Kielégítő		
3 – Rossz		
9 – Nem tudja		

A VÁLASZT A MEGFELELŐ CELLÁBA ÍRT X-SZEL RÖGZÍTSE!

16. Várhatóan hogyan változik a vállalkozásnál (telephelynél) a termelés (szolgáltatás) volumene 2013 első félévében 2012 első félévéhez viszonyítva?

	2013 első félévében 2012 első félévéhez viszonyítva
1 – Növekszik	
2 – Változatlan marad	
3 – Csökken	
9 – Nem tudja	

17. Milyennek ítéli a vállalkozás (telephely) rendelésállományát, vagy termékeinek keresletét jelenleg?

- 1 – magas
- 2 – közepes
- 3 – alacsony
- 9 – nem tudja

18. Várhatóan hogyan fog változni 2013-ban a vállalkozásnál (telephelynél) az átlagkereset (nominálértéken) az előző évhez képest?

- 1 – növekszik, —————> **18.1. Hány százalékos növekedés várható?** % 999 – nem tudja
- 2 – változatlan marad
- 3 – csökken? —————> **18.2. Hány százalékos csökkenés várható?** % 999 – nem tudja
- 9 – nem tudja

19. Megítélése szerint jelenleg mekkora a vállalkozás (telephely) termelő/szolgáltató kapacitásainak kihasználtsága?²⁷

% 999 – Nem tudja

27 - Csak azokban az esetekben kell kitölteni, ahol a kérdés értelmezhető.

KAPACITÁSKIHASZNÁLTÁS ÉS TOBORZÁS

CSAK AKKOR KÉRDEZZE, HA A KAPACITÁS KIHASZNÁLTÁSA NEM TELJES! (19. kérdés)

20. Véleménye szerint mi az oka annak, hogy a kapacitás kihasználtsága nem teljes? Kérem, próbálja megbecsülni, hogy a megjelölt okok hány százalékban felelősek a 100% alatti kapacitás-kihasználtságért? Ha nem tudja a választ, akkor a „nem tudja az okát” sorba írjon 100 %-ot!

A KÉRDÉS FELOLVASÁSA ELŐTT ADJA ÁT A 20-AS VÁLASZLAPOT!

a – belföldi megrendelések, vevők hiánya	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
b – export megrendelések, vevők hiánya	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
c – alapanyaghiány	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
d – tőkehiány	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
e – szakképzetlen munkaerő hiánya	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
f – szakképzett munkaerő hiánya	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
g – munkavégzés szezonális jellege	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
h – egyéb ok	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
i – nem tudja az okát	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%

Összesen: 100 %

MINDENKITŐL KÉRDEZZE!

A KÉRDÉS FELOLVASÁSA ELŐTT ADJA ÁT A 21-ES VÁLASZLAPOT!

21. Munkaerőigényüket jellemzően milyen forrásokból elégítik ki? Kérem, próbálja megbecsülni, hogy a munkaerőigényüknek kb. hány százalékát elégítik ki a megnevezett forrásból? Ha nem tudja a választ, akkor a „nem tudja a forrást” sorba írjon 100 %-ot!

	A munkaerő hány százalékát?			
a – hirdetés útján	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
b – pályázatokkal	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
c – a munkaügyi kirendeltségek segítségével	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
d – munkaközvetítőkön keresztül	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
e – munkaerő kölcsönző cégeken keresztül	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
f – informális csatornákon keresztül (család, rokonok, kollégák)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
g – Interneten keresztül	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
h – belső meghirdetéssel, belső átcsoportosítással	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
i – egyéb forrásból	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%
j – nem tudja a forrást	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	%

Összesen: 100%

LÉTSZÁMGAZDÁLKODÁS

22. Adja meg a statisztikai állományi létszámok alakulását az alábbi időpontokban! Kérem, hogy ahol nulla a létszám oda is regisztrálja az értéket.

		2011. december 31. (fő)	2012. szeptember 1. (fő)	2013. szeptember 1. (fő)
Statisztikai állományi létszám				
a.	Statisztikai állományi létszám	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
b.	ebből: szakképzetlen fizikai foglalkozású	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
c.	szakképzett fizikai foglalkozású	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d.	nem diplomás szellemi foglalkozású	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
e.	diplomás szellemi foglalkozású	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
f.	Bedolgozói jogviszonyban dolgozók (munkaszerződéssel)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
g.	Teljes munkaidőben foglalkoztatott:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
h.	ebből: határozott időre szóló munkaviszonnyal	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
i.	Nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben foglalkoztatott:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
j.	ebből: legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatott részmunkaidős	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
k.	Külföldi állampolgárságú munkavállalók létszáma	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
l.	ebből: Ukrajnából	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
m.	jelenlegi EU-tagállamokból	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
n.	ebből: Romániából	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
o.	Szlovákiából	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
p.	Pályakezdekők összesen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
q.	ebből: diplomás pályakezdekő	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
r.	START kártyával rendelkező	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
s.	Megváltozott munkaképességű dolgozók száma	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
t.	Foglalkoztatott nyugdíjasok létszáma	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Statisztikai állományi létszámba nem tartozó munkaerő				
u.	Statisztikai állományi létszámba nem tartozó munkaerő létszáma	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
v.	ebből: kölcsönvett munkaerő	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w.	tanulószerződéssel gyakorlati képzésben résztvevők	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
x.	az ösztöndíjas foglalkoztatottak	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
y.	megbízásos szerződéssel foglalkoztatottak	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
z.	egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatottak	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

FONTOS, HOGY JELEN OLDALON LÉVŐ KÉRDÉSEKNÉL NE A LÉTSZÁMMOZGÁS EGYENLEGÉT, HANEM A TÉNYLEGES LÉTSZÁMKIÁRAMLÁSBAN ÉS LÉTSZÁMFELVÉTELBE ÉRINTETT SZEMÉLYEK SZÁMÁT ADJA MEG!

23. Várhatóan milyen volt/lesz a munkaviszony megszűnésben, ill. a létszámfelvételben érintettek összetétele 2012-ben a következő kategóriákban?

0 – nem volt/nem várható munkaviszony megszűnése felvétel

0 – nem volt/nem várható munkaerő-

1. Munkaviszony megszűnt/megszűnik	NT
a. szakképzetlen fizikai <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
b. szakképzett fizikai <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
c. nem diplomás szellemi <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
d. diplomás szellemi <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
e. ÖSSZESEN <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
f. külföldi állampolgár <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
g. pályakezdő <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
h. 65 év feletti <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999

2. Felvételre került/kerül	NT
a. szakképzetlen fizikai <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
b. szakképzett fizikai <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
c. nem diplomás szellemi <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
d. diplomás szellemi <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
e. ÖSSZESEN <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
f. külföldi állampolgár <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
g. pályakezdő <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
h. 65 év feletti <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA BÁRMELY OKBÓL VOLT/LESZ MUNKAVISZONY MEGSZŰNTETÉS 2012-BEN!

24. Sorolja fel azt a maximum 3 munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt –, amelyben 2012-ben a legnagyobb volt / lesz a munkaviszony megszűntetés!

Munkakörök megnevezése	Érintettek száma	FEOR'08 száma
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA 2012-BEN LÉTSZÁMFELVÉTEL VOLT/ LESZ!

25. Sorolja fel azt a maximum 3 munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt –, amelyben 2012-ben a legnagyobb volt / lesz a létszámfelvétel!

Munkakörök megnevezése	Érintettek száma	FEOR'08 száma
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

FONTOS, HOGY JELEN OLDALON LÉVŐ KÉRDÉSEKNÉL NE A LÉTSZÁMZOZGÁS EGYENLEGÉT, HANEM A TÉNYLEGES LÉTSZÁMKIÁRAMLÁSBAN ÉS LÉTSZÁMFELVÉTELBE ÉRINTETT SZEMÉLYEK SZÁMÁT ADJA MEG!

26. Várhatóan milyen lesz a munkaviszony megszűnésben, ill. a létszámfelvételben érintettek összetétele 2013-ban a következő kategóriákban?

0 – nem várható munkaviszony megszűnése

0 – nem várható munkaerő-felvétel

1. Munkaviszony megszűnik	NT
a. szakképzetlen fizikai <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
b. szakképzett fizikai <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
c. nem diplomás szellemi <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
d. diplomás szellemi <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
e. ÖSSZESEN <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
f. külföldi állampolgár <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
g. pályakezdő <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
h. 65 év feletti <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999

2. Felvételre fog kerülni	NT
a. szakképzetlen fizikai <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
b. szakképzett fizikai <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
c. nem diplomás szellemi <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
d. diplomás szellemi <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
e. ÖSSZESEN <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
f. külföldi állampolgár <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
g. pályakezdő <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999
h. 65 év feletti <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	999

CSAK AKKOR KÉRDEZZE, HA 2013-BAN MUNKAVISZONY MEGSZÜNTETÉS LESZ!

27. Sorolja fel azt a maximum 3 munkakört – a FEOR szám és létszámadatak megjelölésével együtt –, amelyben várhatóan 2013-ban a legnagyobb lesz a munkaviszony megszüntetés!

Munkakörök megnevezése	Érintettek száma	FEOR'08 száma
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

CSAK AKKOR KÉRDEZZE, HA 2013-BAN LÉTSZÁMFELVÉTEL LESZ!

28. Sorolja fel azt a maximum 3 munkakört – a FEOR szám és létszámadatak megjelölésével együtt –, amelyben 2013-ban várhatóan a legnagyobb lesz a létszámfelvétel!

Munkakörök megnevezése	Érintettek száma	FEOR'08 száma
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

KÜLFÖLDI ÁLLAMPOLGÁROK

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA 2012-BEN FOGLALKOZTATOTT / FOGLALKOZTAT / TERVEZ FOGLALKOZTATNI KÜLFÖLDI MUNKAERŐT!

FONTOS, HOGY AZ ALÁBBI KÉRDÉSNEÉL AZ ALKALMAZOTT VAGY ALKALMAZNI TERVEZETT SZEMÉLYEK SZÁMÁT ADJA MEG!

29. Nevezzen meg maximum 3 munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt – amelyben a legtöbb külföldi állampolgárságú munkavállalót *foglalkoztatták / foglalkoztatják / terveznek foglalkoztatni 2012-ben.*

Munkakörök megnevezése		Alkalmazott létszám	FEOR'08 száma
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

CSAK AKKOR KÉRDEZZE, HA 2013-BAN FOGLALKOZTATNI FOG KÜLFÖLDI MUNKAERŐT!

FONTOS, HOGY AZ ALÁBBI KÉRDÉSNEÉL AZ ALKALMAZNI TERVEZETT SZEMÉLYEK SZÁMÁT ADJA MEG!

30. Nevezzen meg maximum 3 munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt – amelyben a legtöbb külföldi állampolgárságú munkavállalót tervezik 2013-ban foglalkoztatni.

Munkakörök megnevezése		Alkalmazott létszám	FEOR'08 száma
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

PÁLYAKEZDŐK

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA 2012-BEN ALKALMAZTAK / ALKALMAZNAK / TERVEZNEK ALKALMAZNI PÁLYAKEZDŐT!

FONTOS, HOGY AZ ALÁBBI KÉRDÉSNÉL AZ ALKALMAZOTT VAGY ALKALMAZNI TERVEZETT SZEMÉLYEK SZÁMÁT ADJA MEG!

PÁLYAKEZDŐNEK AZT TEKINTJÜK, AKI KÉT ÉVNÉL NEM RÉGEBBEN FEJEZTE BE TANULMÁNYAIT ISKOLARENDSZERŰ KÉPZÉS KERETÉBEN.

- 31. Sorolja fel a 3 legjellemzőbb munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt –, amelyekben 2012-ben pályakezdőt alkalmaztak / alkalmaznak / terveznek alkalmazni!**

Munkakörök megnevezése		Alkalmazott létszám	FEOR'08 száma
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

CSAK AKKOR KÉRDEZZE, HA 2013-BAN ALKALMAZNI TERVEZNEK PÁLYAKEZDŐT!

FONTOS, HOGY AZ ALÁBBI KÉRDÉSNÉL AZ ALKALMAZNI TERVEZETT SZEMÉLYEK SZÁMÁT ADJA MEG!

- 32. Sorolja fel a 3 legjellemzőbb munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt –, amelyekben 2013-ban pályakezdő alkalmazását tervezik!**

Munkakörök megnevezése		Alkalmazott létszám	FEOR'08 száma
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

START KÁRTYÁVAL RENDELKEZŐ MUNKAERŐ

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA 2012-BEN ALKALMAZTAK / ALKALMAZNAK / TERVEZNEK ALKALMAZNI START KÁRTYÁVAL RENDELKEZŐ PÁLYAKEZDŐT!

FONTOS, HOGY AZ ALÁBBI KÉRDÉSNÉL AZ ALKALMAZOTT VAGY ALKALMAZNI TERVEZETT SZEMÉLYEK SZÁMÁT ADJA MEG!

- 33. Sorolja fel a 3 legjellemzőbb munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt –, amelyekben 2012-ben START kártyával rendelkező pályakezdőt *alkalmaztak / alkalmaznak / terveznek alkalmazni!***

Munkakörök megnevezése		Alkalmazott létszám	FEOR'08 száma
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

CSAK AKKOR KÉRDEZZE, HA 2013-BAN TERVEZNEK START KÁRTYÁVAL RENDELKEZŐ PÁLYAKEZDŐT ALKALMAZNI!

FONTOS, HOGY AZ ALÁBBI KÉRDÉSNÉL AZ ALKALMAZNI TERVEZETT SZEMÉLYEK SZÁMÁT ADJA MEG!

- 34. Sorolja fel a 3 legjellemzőbb munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt –, amelyekben 2013-ban START kártyával rendelkező pályakezdőt terveznek foglalkoztatni!**

Munkakörök megnevezése		Alkalmazott létszám	FEOR'08 száma
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

TANULÓSZERZŐDÉSSEL GYAKORLATI KÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐK

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA 2013-BAN TERVEZIK TANULÓSZERZŐDÉSSEL GYAKORLATI KÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐK FELVÉTELÉT!

35. 2013-ban milyen szakmákban tervezik a tanulószerződéssel gyakorlati képzésben résztvevők felvételét?

Szakma megnevezése	Tervezett létszám	Szakképesítési azonosító (A 2011.évi OKJ esetében a teljes 15 jegyű kód kerüljön rögzítésre)
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	OKJ kód: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	OKJ kód: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	OKJ kód: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

KÉPZÉS

36. Folyt-e / folyik-e / fog-e folyni a cégnél (telephelyen) 2012-ben, belső vagy külső képzés keretében saját munkavállalók képzése, átképzése?

1 – nem ~~UGRÁS A 38-AS KÉRDÉSRE~~

2 – igen ~~36.1. Részletezze, hogy összesen hány főt érint/érintett ez?~~

Ebből:	Érintett létszám
a. Külső képzés keretében, OKJ-szerinti képzésben részt vett / vevő létszám	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő
b. Külső képzés keretében, <u>nem</u> OKJ-szerinti képzésben részt vett / vevő létszám	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő
c. Belső képzés keretében, OKJ-szerinti képzésben részt vett / vevő létszám	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő
d. Belső képzés keretében, <u>nem</u> OKJ-szerinti képzésben részt vett / vevő létszám	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő
e. Összesen	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő

36.2. A munkavállalók képzettségi szintje szerint mekkora az érintett létszám valamint a képzések átlagos időtartama?

Ebből:	Érintett létszám	Képzések átlagos időtartama
a. szakképzetlen fizikai	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> nap
b. szakképzett fizikai	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> nap
c. nem diplomás szellemi	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> nap
d. diplomás szellemi	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> nap
e. Összesen	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> nap

37. Jellemzően milyen munkakörben foglalkoztatott saját dolgozókat részesítettek / részesítenek / fognak részesíteni képzésben, átképzésben 2012-ben? Azt a 3 szakmát írja be, ahol a legmagasabb a létszám, illetve adja meg a munkakör FEOR számát, az érintett létszámot és ha van, akkor a képzési azonosítót!

Munkakörök megnevezése	FEOR'08 száma	Létszám	Képzés megnevezése (ha van, akkor azonosítója) (A 2011.évi OKJ esetében a teljes 15 jegyű kód kerüljön rögzítésre)
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> FEOR	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	Képzés megnevezése: OKJ kód: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> FEOR	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	Képzés megnevezése: OKJ kód: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> FEOR	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	Képzés megnevezése: OKJ kód: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA BELSŐ VAGY KÜLSŐ KÉPZÉS KERETÉBEN NEM FOLYT/FOLYIK/FOG FOLYNI SAJÁT MUNKAVÁLLALÓK KÉPZÉSE, ÁTKÉPZÉSE!

38. Mi az oka, hogy nem folyt/folyik/fog folyni a cégnél (telephelyen) 2012-ben, belső vagy külső képzés keretében saját munkavállaló képzése, átképzése? Több válasz is lehetséges!

1. forrás hiánya
2. igény hiánya
3. eltérő fejlesztési politika
4. nincsen rá szükség
5. egyéb ok

39. Folyt-e / folyik-e /fog-e folyni a cégnél 2012-ben gyakorlati képzés?

1 – nem —> **UGRÁS A 40.2-RE**

2 – igen —> **40.1. Hány főnek és milyen megoszlásban tartottak/tartanak gyakorlati képzést?**

9 – nem tudja fő saját dolgozónak 999 – nem tudja

fő tanulószereződéssel rendelkezőnek

fő egyéb résztvevőnek

40. A saját dolgozó vagy szakképzésben résztvevő számára folyó gyakorlati képzés jellemzően milyen szakmákra irányult / irányul / fog irányulni 2012-ben? Azt a 3 szakmát írja be, ahol a legmagasabb a létszám, illetve adja meg az érintett létszámot és ha van, akkor a képzési azonosítót!

A képzés megnevezése	Érintett létszám	Képzés megnevezése (ha van, akkor azonosítója) (A 2011.évi OKJ esetében a teljes 15 jegyű kód kerüljön rögzítésre)
a.....	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	OKJ kód: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.....	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	OKJ kód: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.....	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	OKJ kód: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA 2012-ben NEM FOLYT/FOLYIK/FOG FOLYNI GYAKORLATI KÉPZÉS!

40.2. Mi az oka, hogy nem folyt/folyik/fog folyni a cégnél (telephelyen) 2012-ben, gyakorlati képzés? Több válasz is lehetséges!

1. személyi feltételek hiánya
2. tárgyi feltételek hiánya
3. megfelelő forrás hiánya
4. termelési folyamatok túlzottan veszélyes jellege
5. tényleges érdekeltség hiánya
6. nincsen rá szükség
7. egyéb ok

MUNKAERŐHIÁNY

41. Van-e jelenleg tartósan betöltetlen álláshely a cégnél (telephelyen)?

- 1 – nincs
2 – van
9 – nem tudja

41.1. Milyen képzettségi szintű álláshelyek ezek? Átlagosan hány hónapja keresnek munkaerőt az egyes képzettségi szintű állásokra?

Képzettségi szint:	Ebből hány fő hiányzik?	Átlagosan hány hónapja keresnek ilyen munkakörökbe?
a. szakképzetlen fizikai	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> hónapja
b. szakképzett fizikai	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> hónapja
c. nem diplomás szellemi	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> hónapja
d. diplomás szellemi	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> hónapja

42. Melyek a legfontosabb tartósan betöltetlen munkakörök? Maximum 5 munkakört írjon be, azokat, amik a legtöbb személyt érintik és válaszoljon a többi kérdésre is!

Munkakörök megnevezése	A hiányzó létszám	Átlagosan hány hónapja keres ebbe a munkakörbe?	Jelenleg kínált havi bruttó bér nagysága	FEOR'08 száma
a.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> hónapja	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ezer Ft/hó	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
b.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> hónapja	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ezer Ft/hó	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
c.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> hónapja	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ezer Ft/hó	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
d.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> hónapja	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ezer Ft/hó	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
e.	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> fő	<input type="text"/> <input type="text"/> hónapja	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ezer Ft/hó	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

Friss diplomások

CSAK AKKOR KÉRDEZZE, HA ALKALMAZ DIPLOMÁS PÁLYAKEZDŐT

43. 1. Hány diplomás pályakezdőt alkalmaznak jelenleg az alábbiakban felsorolt foglalkozásokban, munkakörökben?
2. Hány diplomás pályakezdő felvételét tervezik az elkövetkező egy évben az alábbiakban felsorolt foglalkozásokban, munkakörökben?
3. Az alábbiakban felsorolt foglalkozásokban, munkakörökben jelenleg mennyi Önöknél a diplomás pályakezdők kezdő bruttó bére?
4. Két év munkaviszonyt követően, az alábbiakban felsorolt foglalkozásokban, munkakörökben, milyen arányú bérnövekedést tervez megvalósítani?

A KÉRDÉS FELOLVASÁSA ELŐTT ADJA ÁT A 43-AS VÁLASZLAPOT!

FOGLALKOZÁS	1. Jelenleg alkalmazott diplomás pályakezdők száma	2. Egy éven belül felvenni tervezett diplomás pályakezdők száma	3. Kezdő bruttó alapbér összege	4. Két év utáni tervezett alapbér-növekedés mértéke
a.) humán erőforrás gazdálkodási munkatárs	fő	fő	Ft	%
b.) kereskedő, értékesítő, üzletkötő	fő	fő	Ft	%
c.) turisztikai és vendéglátó munkatárs	fő	fő	Ft	%
d.) könyvelő, kontroller, számviteli munkatárs	fő	fő	Ft	%
e.) logisztikus, beszerző, anyaggazdálkodó	fő	fő	Ft	%
f.) pénzügyi területen dolgozó munkatárs	fő	fő	Ft	%
g.) reklám- és marketing területen dolgozó mkt.	fő	fő	Ft	%
h.) ügyfélkapcsolati munkatárs	fő	fő	Ft	%
i.) építőmérnök	fő	fő	Ft	%
j.) vegyészmérnök	fő	fő	Ft	%
k.) informatikus, programozó	fő	fő	Ft	%
l.) gépészmérnök	fő	fő	Ft	%
m.) villamosmérnök	fő	fő	Ft	%
n.) gyártástechnológiai mérnök	fő	fő	Ft	%
o.) általános asszisztens, ügyintéző	fő	fő	Ft	%

44. Felsorolok néhány készséget, ismeretet. Mondja meg mindegyikről, hogy mennyire fontosak ezek egy diplomához köthető NEM PÁLYAKEZDŐ és PÁLYAKEZDŐ pozíció ellátásához. Illetve mennyire elégedett ebből a szempontból a jelenlegi Önöknél dolgozó NEM PÁLYAKEZDŐ és PÁLYAKEZDŐ diplomás alkalmazottakkal?

Véleményét az iskolai osztályzatoknak megfelelően fogalmazza meg, úgy, hogy az 5-ös jelentse, hogy nagyon fontos/nagyon elégedett, az 1-es hogy egyáltalán nem fontos/egyáltalán nem elégedett, a közbülső értékkel árnyalhatja a véleményét!

	Mennyire fontos?		Mennyire elégedett?	
	NEM PÁLYAKEZDŐ	PÁLYA-KEZDŐ	NEM PÁLYAKEZDŐ	PÁLYA-KEZDŐ
a.) elméleti szakmai jártasság				
b.) gyakorlati szakmai jártasság				
c.) technikai, számítástechnikai eszközök használatában jártasság				
d.) képesség a tanulásra, önképzésre				
e.) elemzés és rendszerezés képessége				
f.) írásbeli kifejezőképesség				
g.) idegen nyelvű kifejezőképesség				
h.) szervezőképesség				
i.) precíz munkavégzés				
j.) nagy munkabírás				
k.) képesség az önálló munkavégzésre				
l.) képesség a csapatmunkára				
m.) kapcsolatteremtő, kommunikációs készség				
n.) számolási, számítási feladatok megoldásának képessége				
o.) logikai, térbeli gondolkodás				
p.) társadalmi kérdésekben való jártasság				
q.) vállalkozó szellem				
r.) kitűzött célok megvalósításának képessége				
s.) képesség az újításra, új dolgok felfedezésére				
t.) interneten való eligazodás				
u.) egyéb, éspedig:				

A munkahelyvédelmi akcióterv

A munkahelyvédelmi akcióterv tervezett kedvezményei:

- 25 év alatti és az 55 év feletti, valamint a 25 és 55 év közötti – szakképzettséget nem igénylő munkakörben (FEOR9) foglalkoztatott - munkavállalók utáni munkáltatói teher 14 %-ra csökken havi 100 ezer forint bruttó bérig (minden munkavállalóra érvényes).
- A tartósan munka nélkül lévők, valamint a GYES, GYED után munkába állókat foglalkoztatók munkáltatói terhei a foglalkoztatás első két évében megszűnnek, a harmadik évben 14 % a munkáltatói teher mértéke havi 100 ezer forint bruttó bérig.
- 6 millió forintnál alacsonyabb bevételű cégnél: főállású vállalkozónak havi 50 ezer Ft, mellékállásúnak 25 ezer Ft adót kell fizetni. Ez az adó az szja-t, társasági adót és a szociális hozzájárulást kiváltja.
- Áfa szabályváltozás: 500 ezer euró (kb. 145 millió Ft) alatti éves árbevételű cég csak akkor köteles az áfát befizetni, ha azt már neki kifizették.
- 2012-ben és 2013-ban a vállalkozások tőkehelyzetének megítélésénél nem kell beszámítani a kedvezőtlen devizaárfolyam-mozgás miatti tőkeveszteséget.
- Házipénztárak szabályozásának lazítása.
- Új kisvállalkozói adó létrehozása, a legfeljebb 25 fős vállalkozásoknál kiváltja a társasági adót, az szja-t, a szakképzési hozzájárulást és az osztalék után fizetendő egészségügyi hozzájárulást. Az adókulcs 16%, az adóalap pedig a nyereség és a foglalkoztatottak bérköltségének együttes összege lesz.

45. Megítélése szerint hogyan befolyásolják az alábbi célcsoportok foglalkoztatását a 2013-tól induló Munkahelyvédelmi Akciótervben szereplő intézkedések. (Kérjük, hogy X-el, soronként egy válaszlehetőséget jelöljön!)

	Nem lesz hatása a foglalkoztatásra	Megvédi a foglalkoztatást	Elősegíti a foglalkoztatás kismértékű növekedését	Elősegíti a foglalkoztatás jelentős növekedését
a.) 25 év alattiak				
b.) 55 év felettiak				
c.) szakképzettséget nem igénylő munkát végzők				
d.) tartósan munka nélkül lévők				
e.) GYES/GYED-ről visszatérő kisgyermekes anyák				

46. Az Ön vállalkozásánál eredményez-e és milyen mértékű foglalkoztatás-bővülést 2013-ban a járulékkerhek csökkenése az egyes célcsoportokban? (Kérjük, hogy az állományi létszám növekedését főben adja meg!)

	Az állományi létszám bővülése (fő)
a.) 25 év alattiak	
b.) 55 év felettiak	
c.) szakképzettséget nem igénylő munkát végzők	
d.) tartósan munka nélkül lévők	
e.) GYES/GYED-ről visszatérő kisgyermekes anyák	

Bérkompenzáció

47. Mennyi volt 2011. december 31-én a bruttó 216 806 Ft alatti rendszeres bérrel rendelkezők száma a statisztikai állományi létszámon belül?

fő

47.1. Ebből azok száma, akiknek a személyi alapbére a minimálbér vagy a garantált bérminimum volt?

fő

999 – nem tudja

48. Volt-e a vállalkozásnál (telephelyen) olyan béremelés, amelyik az SZJA változás miatti keresetcsökkenést kompenzálta, beleértve a minimálbér/garantált bérminimum emelést? (másképpen: Hajtott-e végre a vállalkozás a 299/2011.(XII.22. Korm. rendeletnek megfelelő béremelést)?

1 – igen

2 – nem

9 – nem tudja

UGRÁS AZ 56-OS KÉRDÉSRE

UGRÁS AZ 56-OS KÉRDÉSRE

49. A rendelet hatálya alá eső összes munkavállalónál végrehajtották az elvárt béremelést?

1 – igen

2 – nem

9 – nem tudja

49.1. Mikor teljesítették teljesszűren az elvárt béremelést?

1 - 2012. január 1-től

2 - visszamenőlegesen 2012. január 1-jére

3 - 2012. év közben

CSAK AKKOR KÉRDEZZE, HA NEM TELJESSZŰREN TELJESÍTETTE AZ ELVÁRT BÉREMELÉST

50. Kiknél és mikor teljesítették az elvárt béremelést?

Az elvárt béremelést teljesítette az adott csoportnál?	Mikor teljesítette?		Mikor teljesítette?		
	igen	nem	2012. január 1-től	visszamenőlegesen 2012. január 1-jére	2012. év közben
a.) csak a minimálbéreseknél, illetve garantált bérminimumot kapóknál	1	2	1	2	3
b.) a rendelet hatálya eső munkavállalók kétharmadánál, beleértve a minimálbéreseket / garantált bérminimumosokat	1	2	1	2	3
c.) a rendelet hatálya alá eső munkavállalók kevesebb, mint a kétharmadánál, beleértve a minimálbéreseket / garantált bérminimumosokat	1	2	1	2	3

CSAK AKKOR KÉRDEZZE, HA NEM TELJESSZŰREN TELJESÍTETTE AZ ELVÁRT BÉREMELÉST

51. Ha ezideig nem hajtották végre teljesszűren az elvárt béremelést, akkor tervezik-e azt az év hátralévő részében?

1 – igen

2 – nem

9 – nem tudja

52. Született-e megállapodás a munkáltató és az érdekvédelmi szervezet(ek) képviselői között az elvárt béremelés teljesítésének feltételeiről?

- 1 – igen
- 2 – nem
- 9 – nem tudja

53. Jellemzően hogyan változtak az elvárt béremelésben részesült munkavállalók nem rendszeres keresetelemei és béren kívüli juttatásai (cafeteria) Kérjük, hogy az oszlopokba az alábbi válaszlehetőségek valamelyikét írja be: 1-igen; 2-nem; 9-nem tudja

	Nem rendszeres keresetelemek	Béren kívüli juttatások
a.) növekedtek		
b.) változatlanok maradtak		
c.) csökkentek		

54. Kérem, próbálja megbecsülni, hogy az elvárt béremelés mekkora részét finanszírozták az alább felsoroltak segítségével? Ha nem tudja a választ, akkor a „nem tudja a forrást” sorba írjon 100 %-ot!

A KÉRDÉS FELOLVASÁSA ELŐTT ADJA ÁT AZ 54-ES VÁLASZLAPOT!

	Béremelés finanszírozásának mértéke az egyes forrásokból:
a.) nem rendszeres keresetelemek és/vagy a béren kívüli juttatások csökkentésével	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
b.) a létszám csökkentésével	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
c.) a munkaidő csökkentésével (részmunkaidő)	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
d.) munkaszervezet változtatásával (pl. alacsonyabb bérű munkakörbe helyezéssel, munkakörök összevonásával)	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
e.) alvállalkozói szerződések és megbízások költségeinek csökkentésével	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
f.) egyéb, a munkaerő-költségen kívüli költségek csökkentésével	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
g.) a fejlesztésre, vagy beruházásra elkülönített alapból	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
h.) a nyereség rovására	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
i.) áremelésből	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
j.) a termelékenység növelésével	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
k.) támogatásból	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
l.) nem tudja	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> %
	Összesen: 100 %

55. A létszámot és/vagy a munkaidőlapot hogyan csökkentették az elvárt béremelés miatt?

Kérjük a megfelelő oszlopba a válaszlehetőséget karikázza/írja be a létszámot! Egy sorban csak egy válaszlehetőség megadása lehetséges!

	Nem	Igen, az intézkedésben érintett létszám (fő), illetve üres álláshely (db)	Nem tudja
a.) elbocsátással	1	☐ ☐ ☐ ☐ fő(/db)	999
b.) kölcsönzés megszüntetésével	1	☐ ☐ ☐ ☐ fő(/db)	999
c.) munkaidő csökkentéssel	1	☐ ☐ ☐ ☐ fő(/db)	999
d.) üres álláshely betöltésének elhalasztásával	1	☐ ☐ ☐ ☐ fő(/db)	999
e.) üres álláshely megszüntetésével	1	☐ ☐ ☐ ☐ fő(/db)	999

56. Pályáztak a „munkabérek nettó értékének 2012. évi megőrzéséhez nyújtható” (bérkompenzációs) támogatásra?

- 1 – igen
2 – nem
9 – nem tudja

A KÉRDÉS FELOLVASÁSA ELŐTT ADJA ÁT AZ 57-ES VÁLASZLAPOT!

CSAK AKKOR KÉRDEZZE, HA NEM PÁLYÁZTAK!

57. Milyen tényezők játszottak szerepet, abban, hogy nem pályáztak? Válaszában több szempontot is megemlíthet! Kérjük, karikázza a megfelelő válaszlehetőséget!

	Igen, szerepet játszott	Nem játszott szerepet	Nem tudja
a.) nem is hallottak erről a lehetőségről	1	2	9
b.) a vállalkozás nem tartozott a jogosultak körébe	1	2	9
c.) még az önrészt sem tudták kigazdálkodni	1	2	9
d.) megszüntetésre irányuló eljárás alatt állnak,	1	2	9
e.) lejárt esedékességű kötelezettségnek nem tettek eleget,	1	2	9
f.) nem feleltek meg a rendezett munkaügyi kapcsolatok feltételeinek	1	2	9
g.) minden munkavállaló foglalkoztatásához támogatási szerződésben vállaltak kötelezettséget	1	2	9
h.) kimerítették a de minimis keretüket	1	2	9
i.) a nehéz helyzetű vállalatok a kiírás szerint nem pályázhattak	1	2	9
j.) nem tudták vállalni, hogy minden munkavállalójuk esetében teljesítik a béremelést	1	2	9
k.) nem tudták vállalni, hogy tartják a 2011. évi átlagos statisztikai állományi létszámukat	1	2	9
l.) nem tudták vállalni, hogy a munkáltatói kezdeményezésű munkaidő csökkentéssel érintett létszám nem haladja meg az állományi létszám 20 %-át	1	2	9

58. Igénybe veszik-e a szociális hozzájárulási adóból a bérkompenzációs adókedvezményt az elvárt béremelés teljeskörű végrehajtása esetén?

- 1 – igen
- 2 – nem
- 9 – nem tudja

59. Hajtottak-e végre/ terveznek-e még 2012-ben béremelést az elvárt béremeléssel nem érintett (2011-ben legalább bruttó 216 806 Ft rendszeres bérrel rendelkező) munkavállalók körében:

- 1 - teljesen
- 2 - részben
- 3 - nem
- 9 - nem tudja

60. Köszönjük válaszait! Segítségét azzal is szeretnénk megköszönni, hogy ingyenesen megküldjük Önnek a felmérés értékelésének rövid összefoglalóját. Igényli ezt?

- 1 – igen
- 2 – nem

61. Végezetül érdeklődnénk, hogy igényt tart-e más vállalati kutatásaink eredményeinek összefoglalójára.

- 1 – igen
- 2 – nem